

Upravištv.: L. Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk.: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842. Praha čisto 78.180.
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina: za eno leto 20 — Din.
za eno leto 40 — Din.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 9. Telefon št. 100.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Amerika terja države dolžnice

Vlada Zedinjenih držav je poslala vsem evropskim
državam dolžnicam opominjevalno noto, v kateri
zahteva plačilo dolgov s 4-odstot. zamudnimi obrestmi

Washington, 21. aprila. g. Danes se do-
znava, da je bila ameriška opominjevalna
nota 14 državam, glavnim dolžnicam, po-
slana že prve dni tega meseca. V noti se
poziva države dolžnice, naj svoje dol-
gove formalno priznajo kot obstoječe in
naj plačajo, ki so prenehar za časa mora-
torija, izvršijo v desetih letih obrokih s
4-odstotnimi zamudnimi obrestmi. Zedi-
njene države američarje opozoriti s to
noto države dolžnice na to, da vztrajajo
brezpogojno na izplačilu dolgov in naj
smatrajo pogajanja o črtanju kot neopor-
tuna. Države, ki so bile pozvane, naj pla-
čajo dolgove, so: Nemčija, Anglija, Fran-
cija, Italija, Belgija, Poljska, Češkoslova-
ška, Madžarska, Letonska, Litva, Estonka,
Finska, Jugoslavija in Rumunija. Dosedaj
še ni nobena država odgovorila na ameri-
ški poziv.

Washington, 21. aprila. g. Vodja demo-
kratov senator Harryton je objavil članek,
v katerem ugotavlja, da bi bila napaka, če
bi se iz državnega proračuna za leto 1932-33
črtala postavka o dohodkih, ki jih za Ame-
riko predstavljajo anuitete vojnih dolgov
evropskih dolžnikov. Amerika bi s tem
napravila vtis, kakor da ne računa več na
vojne dolgove. Postavka vojnih dolgov v
proračunu določa dohodek 270 milijonov
dolarjev. Od te vsote odpade na Anglijo
171.5 milijonov.

V uradnih krogih ne verujejo, da je An-
glija s tem, da je v svojem proračunu čr-
tala postavko anuitet svojih vojnih dolgov
za prihodnjo poslovno dobo, hotela odpo-
vedati Ameriki pravico do njenega denarja.
Anglija je računala le s tem, da bo lau-
sanna konferenca v vsakem pogledu in
gotovo uredila revizijo vojnih dolgov.

Nesoglasja v Ženevi

Anglija zahteva predvsem odpravo napadalnega orožja
— Kompromisni predlog Rumunije — Nenaden prihod
Tardieuja v Ženevo

Ženeva, 21. aprila. s. V glavnem odboru
razorožitvene konference se je danes na-
čela razprava o angleškem in jugoslo-
venskem predlogu glede vprašanja tako zva-
ne paritetne razorožitve.

Cela vrsta delegatov je podpirala angle-
ški predlog, ki zahteva naj se konference
najprej bavi z odpravo napadalnega orožja.
S tem stopa francosko - jugoslovnski pre-
dlog za ustanovitve mednarodne vojske. Dru-
štva narodov v ozadje švedski delegat Ra-
mel je bral francosko stališče, ki ga je po-
novno obrazložil Paul Boncour. Francija se
strinja z načelom kvalitativne razorožitve,
ne more pa se strinjati s proceduro, pred-
loženo po Angliji. Zato se francoska dele-
gacija ne more pridružiti angleškemu
predlogu. Francija ima polno simpatijo za
načelo paritetne razorožitve, ki ga je ved-
no naslajala v svojih predlogih s ciljem, da
se družba narodov da na razpolago go-
tova terška orožja. Ta francoski predlog ne
izvira iz skrbni za lastno varnost, temveč
naj služi splošni mednarodni varnosti. Vpraša-
nje prepovedi gotovnega orožja predstavlja
svojevrsno zahtevo, da se mednarodni skup-
nosti da več moči, je bolj potrebno, kakor
zgolj uničevanje materiala, ki boče doseči
odpravo orožja.

Ameriški poslanik Gibson je opozoril na
to, da ameriški predlog ne pomeni izrecne
ameriške inicijative, temveč združitev vseh
prizadevanj, v katerih se je od pričetka
konference pokazala precejšnja soglasnost v
naziranjih. Izjavil je, da je na področju
pomorskega oboroževanja omejitve in zni-
žanje že 10 let dejstvo. Sedaj je samo lo-
gično, da se doseže isti napredek tudi na
polju oboroževanja na kopnem.

V nadaljnjih debati se je dosegel za an-
gleško - ameriško inicijativo in toliko uspeh,
da so se skoraj vsi govorniki brez pridržka
izrekli za načelo odprave težke artiljerije.

Rumunski delegat je predložil resolucijski
načrt, ki predstavlja kompromisno re-
šitev. To resolucijo je odobrilo 14 delega-
tov ter predlaga, naj se tehnični komisi-
jam naroči:

1.) da določijo kategorije orožja, ki naj
se podreje kvalitativni razorožitvi; 2.) da
precizirajo omejitvene metode, ki naj se
uporabljajo za vsako kategorijo.

Načrt poudarja načelo medsebojne odvis-
nosti oboroževanja v zraku, na morju in na
kopnem, ter prepustja glavnemu odboru
pravico, da odloči, ali se more varnost kake
države zmanjšati z docela tehničnimi ukre-
pi. S tem naj se očividno omogoči kasnejši
prehod k razpravi političnih problemov.

Smatrajo za verjetno, da bo prišlo do kom-
promisa med rumunskim in angleškim pre-
dlogom. Obe besedili se bosta izročili redak-
cijskemu odboru v svrhu enotne redakcije.
Debata je bila nato odložena na jutro.

Razgovori Macdonalda in Tardieuja

Ženeva 21. aprila. g. Ministrski predsed-
nik Macdonald je danes v spremstvu osta-
lih članov angleške delegacije prispejal v
Ženevo in sicer istosojno z vlakom, s ka-
terim je dospeel tudi Tardieu. Opoldne se
je vršil dejaven, ki so se ga poleg Macdo-
nald in Tardieuja udeležili tudi Stimson,
dr. Brining in Grandi. Prihod Tardieuja
je ostale delegacije precej presenetil. Tar-
dieu je med drugim izjavil, da je imel
željo, da nadaljuje v Parizu pričetke razgo-
vora z Macdonaldom.

Francoski komentariji

Pariz, 21. aprila. Listi razlagajo nenadno
Tardieujevo odločitev, da odpotuje takoj v
Ženevo, kot posledico včerajšnjega govora
angleškega zunanjega ministra Simona, ki
je poudaril angleško stališče glede kvalita-
tivne razorožitve in ukinitev nekaterih vrst
orožja. Angleška inicijativa je za Francijo
nesprejemljiva in kakor poročajo listi, je
Tardieu to že povedal svojemu angleške-
mu tovarišu.

V »Echo de Paris« naveda Pertinax, da so
se Anglija, Zedinjene države, Italija in Nem-
čija sporazumele v tem vprašanju in da
bodo angleško stališče podloženo tri druz-
ge sile. Prav tako so določili pogoji za
italijansko - francoski pomorski sporazum
kakor je to v interesu Anglije in Amerike in
v skladu s pomorskim paktom, sklenjenim

meseca aprila 1930 v Londonu. V Ženevi
govorijo diplomati tudi o reparacijskih
vprašanjih.

Angleški politični krogi pričakujejo sedaj
ojačeno akcijo iz Pariza in se že priprav-
ljajo na močno francosko protiofenzivo.

Turčija vstopi v Društvo narodov

London, 21. aprila. g. Kakor poroča
»Daily Telegraph« se pripravljajo Turčija
na vstop v Društvo narodov. Vse kaže, da
bo izvršila ta korak v najkrajšem času.
Pričakovati je, da bo moskovski tisk se
enkrat polizkusil odvrti turške državni-
ke od te namere, vendar razvijata tudi
Italija in Nemčija živahno propagando, za
turški pristop k ženevski ustanovi. An-
gleški in italijanski diplomati naglašajo,
da bi se v okviru Društva narodov na ta
način ojačali muslimanski element, kar bi
bilo zelo koristno za rešitev vzhodnih pro-
blemov. Zdi pa se, da se Angora ne bo
odločila, preden ne bo mogla z gotovostjo
računati na stalno članstvo v svetu Dru-
štva narodov ali pa vsaj na članstvo s po-
močjo volitev.

Nedeljen urnik v državnih uradih

Beograd, 21. aprila. M. Ljubljanska ba-
novinska eksekutiva JRKD je naprosila
ministra socialne politike g. Ivana Pucija
naj v ministrskemu svetu predlaga, da se
počeni s 1. majem uvede v državnih ura-
dih nedeljen delovni čas od pol 8 do pol
14. Na nocojšnji seji je ministrski svet
ta predlog sprejel in sklenil, da bo po
preučitvi zadeve izdal podrobnejša navodila
podrejenim oblastem.

Lakota na Kitajskem

London, 21. aprila. g. Po poročilih iz
Sanghaja divja v raznih krajih Kitajske
strašna lakota, ki je po informacijah mi-
sionarjev zahtevala že več tisoč človeških
žrtev. Lakota ogroža mnogo deset tisoč
ljudi. Da se rešijo lakote so v raznih di-
strikih kitajski kmetje ubili svoje lastne
otroke ter pojedli njihovo meso. Kljub na-
porom pomožnih organizacij dosedaj ni bi-
lo mogoče dovesti najbolj potrebnih kra-
jem živila. Ker plenijo banditi in roparji
transporte z živilom.

V krajih, kjer je izbruhnila lakota, ni
več psov in mačk, ker so jih pojedli lju-
dje, ki lovijo celo podžane, da potolažijo
svoj glad. Po poročilih misionarjev je v
okroju Ančau samem umrlo od gladi več
sto ljudi. Vodja pomožne akcije poroča,
da je z lastnimi očmi videl kako so rodi-
telji jedli meso svojih otrok. Položaj je od
dne do dne obupnejši.

Nova ekspedicija na južni tečaj

New York, 21. aprila. d. Znani ameri-
ški polarni raziskovalec, milijonar Lin-
coln Ellsworth, bo odšel skupno s polarni-
m letalom Balchenom prihodnje leto
meseca septembra na novo ekspedicijo na
Južni tečaj. Ekspedicija bo pod pokrovit-
eljstvom ameriške geografske družbe in
so se priravnala na to, da ekspedicija ima
namen, da izdela čim točnejšo zemljevid
o obali antarktičnega kontinenta. Ells-
worth je bil prijatelj Amundsenov ter je
sodeloval pri iskanju izginjalega polarni-
ga raziskovalca Balchen je bil glavni pi-
lot admirala Byrda pri njegovem poletu
preko severnega tečaja.

Odgoditev plačila rumunskih dolgov

Bukarešta, 21. aprila. AA. »Cuventule
poroča, da se vrše v Parizu pogajanja o
odgoditvi plačevanja rumunskih vojnih
dolgov in glede koncesij za državne jetro-
ske vrelce. Navodeni prihod francoskega
profesorja Rista se spravlja v zve-
zo s proučevanjem finančnih možnosti Ru-
munije glede na svetovno finančno reorga-
nizacijo.

CELE NASELBINE IZGINILE

Sava je dosegla pri Županji 10 m nad normalo — Tudi mesto Orašje
popolnoma uničeno — Strašna beda in pomanjkanje med begunci

Beograd, 21. aprila. p. Iz poplavnega
ozemlja vzdolž Save prihajajo vesti,
ki pričajo, da je povodenj zavzela ob-
seg, kakršnega dosedaj zgodovina po-
plav v teh krajih še ni zabeležila. Sava
je v pretekli noči dosegla pri Županji
10 m nad normalo, kar se doslej še ni-
kdar ni zgodilo. Pod takimi okoliščina-
mi je naravno, da niso mogli niti naj-
boljši in najvišji nasipi pomagati ter
se je voda razlila vseprek, tako da se
je struga Save spremenila v 26 do 30
kilometrov široko lezero. Več naselbin
je popolnoma izginilo s površja.

Do nove katastrofe je prišlo v pre-
tekli noči v Sremski Mitrovici. Nov
vodni val, ki je nastal zaradi zadnjega
deževja, je ponosil dosegel mesto in še
z večjo silo pritisnil na nasipe, ki so se
porušili v dolžini več sto metrov. Vo-
da je udarila na vse strani ter je sedaj
skoro vsa Mitrovica z izjemo par hiš
pod vodo. Pod pritiskom vode se je v
teku noči in današnjega dne porušilo
nadaljnjih 40 hiš, tako da je v Mitro-
vici in okolici dosedaj uničenih preko
500 domov. V skrajnem obupu in brez
oziroma na smrtno nevarnost so posku-
šali ljudje ob podpori vojaštva zama-
šiti nastale vrzeli v nasipih, toda ves
trud je bil zaman. Pošastna voda je
sprotila uničevala delo človeških rok in
tako je katastrofa naraščala od ure do
ure.

Enaka katastrofa, kakor včeraj Srems-
ko Račo, je danes zadela Orašje. Sava
je rapidno naraščala ter je dosegla pri
Orašju v teku današnjega dne 987 cm
nad normalo. Na vsej črti je prestopila
nasipe in zalila nadaljnjih 28.000 ha naj-
rodovitnejšega polja, ki bi zadostovalo
za prehrano cele predkumanovske Sr-
bije. Orašje je docela izginilo v vodi.
Na 15.000 ljudi je moralo v vsej naglici
zapustiti svoje domove, da so si rešili
golo življenje. V nevarnosti pa je še
nadaljnjih 50.000 ljudi, ki bodo morali
zapustiti svoje domačije, če bo voda
še nadalje naraščala. Vasi Tinjel, Krop-
šići, Vučilovac, Kapanice, Vidovice,
Lepnice, Donja Zahala, Orašje, Sremska
Rača, Koštreb, Tolica, Ugljara, Matic,
Boke in Duralevci so popolnoma izgi-
nile v vodi. Okoli 6000 hiš je v nevar-
nosti, da jih voda še poruši.

Tudi pri Beogradu je položaj zelo kri-
tičen. Izliv Save v Dunav se je pre-
tvoril v jezero, v katerem voda sploh
stoji, tako da se izliv Save v Dunav
sploh ne opazi. Zaradi tega voda sicer
počasi, a stalno narašča. Vsa okolica
Beograda je pod vodo, ki sega dalje
vzdolž Save vse do železniške proge
Beograd - Zagreb. Novi tir je deloma
že poplavljen in so morali na njem že
včeraj ustaviti ves promet. Na bosanski
strani Save je položaj še nadalje zelo
kritičen. Vse ceste so pod vodo in samo
v okolici Bos. Broda je 23 vasi pod
vodo.

Med prebivalstvom vlada beda in
obup. Beguncem primanjkuje vsega,
najbolj pa živila. Sai so si večinoma
rešili samo golo življenje. Vsi premo-
čeni prenočujejo na prostem ali pa v
železniških vagonih ter trpe mnogo za-
radi mraza. Banska uprava dunavske
banovine je votirala 1.6 milijona za pre-
hrano beguncem. Pomanjkanje živinske
krme sili kmetje, da živino, — edino,
kar so še rešili — prodajo v brezcenje
ali pa koljejo. Večinoma so se odločili
za pokol, ker si na ta način zagotujejo
vsaj za nekaj časa za živež. Meso pro-
dajajo po 2 do 3 Din kg. kar vrže
še vedno več, kakor pa če bi prodali
živino.

V Ohrenovcu je danes dosegla voda
železniški tir ter je poplavlila tudi ves
kolodvor. Posrečilo na se je z zasilni-
mi nasipi zaenkrat nadaljnji dotok vode,
tako da je promet začasno zopet vzpo-
stavljen.

Nevarnost epidemij

Banjalučka, 21. aprila. n. V krajih okrog
Bosanske Gradiške je prišla Sava včeraj
padati. Dosedaj je padla za okrog 10 cm.
Med ljudmi pa je nastala bojazen, da se
ne bi sedaj pojavile kužne bolezni. Obja-
sti so izdale že preventivne ukrepe. Med
Brodom in Samcem je voda blizu vasi
Klekcar podrla nasip pri katerem je bilo
zaposlenih 400 delavcev. Delavci so se
morali rešiti z veliko naglico; nekatere
je sicer že dosegla voda, vendar so tudi nje
rešili s pomočjo čolnov. Voda je preplavi-
la vsa vas, ki šteje 150 hiš. Prebivalstvo
so spravili na varno. Banska uprava je
poslala ljudem izdatno pomoč.

Nova katastrofa v Sremski Mitrovici

Mitrovica, 21. aprila. n. Pri Mitrovici Sa-
va še vedno narašča. Vodna zadruga Ro-
sut je namreč predrla nasip in spustila
svojo vodo v Savo. Za Mitrovico se je s
tem nevarnost povečala. V Krajiški ulici
so pričeli z vso naglico graditi nasip da
bi preprečili novo poplavo. Voda pa je na-
sipa podrla. Med ljudmi je nastala panika

in so pričeli bežati ter odnašati iz svojih
hiš le najpotrebnejše blago. Šele večjemu
oddelku gasilcev in vojakov se je posre-
čilo, da so uspešno popravili ter us-
tavili prodiranje vode. Sedaj dovažajo v
Krajiško ulico silne količine zemlje, da bi
nasip utrdili. V pretekli noči so se sesule
spet tri hiše, tako da je število porušeni-
hiš v Mitrovici naraslo na 30.

Omejitve v železniškem prometu

Beograd, 21. aprila. AA. Prometno mini-
strstvo razglasi, da je zaradi poplav ustavi-
ljen promet s postajo Sremska Mitrovica-
Sava. Vse pošiljke ki so na poti, se zadrž-
e v vrnejo pošiljalcem.

Zaradi pokvarjenega mostu med postajo
Bare in Čačinci na progi Vošin - Belišće-
Osijek je do preklica ukinjen promet z bla-
gom med temi postajami. Potniški promet
se vrši s prestopanjem, priljubljeni ekspre-
sni pa s prenašanjem. Pošiljke, ki so na
poti, so na razpolago pošiljalcem.

Stanje rek

Beograd, 21. aprila. AA. O stanju vod je
bilo izdano uradno poročilo, ki ugotavlja:
Včeraj je deževal v vsej krajevini; de-
žja je padlo do 12 mm, povprečno pa 3 mm.
V hribovitih krajih kopni sneg še nadalje.

Dunav od Passaua do Bratislave narašča,
do Mohača pa pada pri nizkem vodnem
stanju. Znotraj meje naše države od Bezda-
na do Palanke pada povprečno 5 cm, pri
Novem Sadu stagnira, od izliva Tise pa
narašča povprečno za 8 cm pri visokem
vodnem stanju, ki je nad kritičnim stan-
jem, vendar nižje od maksimalnega. In
sicer pri Pančevu za 28 cm, pri Smederevu
pa za 37 cm. Vse vodne zadrage ob Du-
navu uspešno utrjujejo nasipe.

Drava pri Mariboru neznatno raste, da-
lje pa v glavnem stagnira pri nizkem vo-
dnem stanju. Pri izlivu pada ob vodnem sta-
niju, ki je nižje od srednjega.

Ukrepi vlade v zaščito kreditnih odnošajev

Ureditev poslovanja pri Prvi hrvatski štedionici

Beograd, 21. aprila. M. Na podlagi po-
oblastva čl. 5 zakona o zaščiti kmetov in v
svrhu sanacije Prve hrvatske štedionice je
imenoval zastopnik ministra za trgovino in
industrijo za komisarja zavoda odvratnika
dr. Ivana Pavca v Zagrebu. Na podlagi
istega pooblastila je zastopnik ministra za
trgovino in industrijo, Juraj Demetrovič,
podpisal tudi uredbu o Prvi hrvatski šte-
dionici, ki bo objavljena jutri v »Službenih
Novinah« in bo takoj stopila v veljavo.

Ob priliki podpisa te uredbe je vsa do-
pisnik dobil na merodajnem mestu nasled-
nje pojasnilo:

Omajanje kreditnih odnošajev v zvezi s
splošno krizo, ki je zavzela velik obseg po
vsem svetu, je imelo za posledico, da je v
naši državi došlo do prekomernega dvig-
anja vlog v denarnih zavodih, ki ga težko
občuti vse naše gospodarstvo, ker je osta-
lo brez možnosti, da si preskrbi kredite, brez
katerih ni normalnega gospodarskega žvi-
ljenja. Najtežje pa so to občutili zavodi,
ki so imeli največje število vlagateljev. Na-
ravno je, da sprito omajanje kreditnih od-
nošajev denarni zavodi niso mogli izplače-
vati terjatev v taki meri, v kateri so vla-
gatelji zahtevali vrnitev denarja. Ker je
pri nas Prva hrvatska štedionica eden naj-
večjih hranilnih zavodov, so se pri njej
težkoče glede izplačevanja gotovine naj-
večje občutile. Prva hrvatska štedionica je
od lanske krize do danes izplačala skoro
trideset svojih vlog v ogromni vsoti pri-
bližno 800 milijonov dinarjev, kar daleč
presega likvidnost, ki se sploh more pred-
videvati pri kakem denarnem zavodu. Ker

Tisa v spodnjem toku v glavnem stag-
nira pri maksimalnem vodnem stanju. Vse
vodne zadrage se nadalje intenzivno in
uspešno utrjujejo svoje nasipe.

Sava v gornjem toku do Zagreba raste,
od Zagreba dalje do Samca pada. V zad-
njih 24 urah je vodno stanje pri Krskem
naraslo za 37 cm, pri Zagrebu za 40 cm,
pri Sisku je padlo za 21 cm, pri Jasenovcu
za 7 cm, pri Brodu za 7 cm in znaša 841
centimetrov, to je 4 cm pod maksimumom.
Pri Sabcu je vodno stanje padlo za 6 cm,
pri Rači stagnira, pri Sremski Mitrovici je
naraslo na 48 cm nad maksimumom.

Brezplačen prevoz reševal- nih oddelkov in materijala

Beograd, 21. aprila. AA. Prometni mini-
ster je dovolil, da se smejo, kadar gre za
šitjenje in reševanje železniških objektov
ob poplavi in kadar posreduje pomoč železni-
ska ustanova, ljudje in material, ki ga po-
šilja vojaške enote ali civilne oblasti, pre-
važati brezplačno tla in nazaj. To dovolje-
nje velja tudi tedaj, kadar se na zahtevo
hidrotehničnih ali policijskih oblasti pošilja
ljudje in material v primerih popla-
ve ter se mora ravnati v tem primeru po
določilih polniške tarife in blagovne tarife
v zvezi z določili pravilnika o načinu plače-
vanja vozovine za pošiljke državnih ustanov
na železnih državne eksploatacije.

Pomoč poplavljenecem

Beograd, 21. aprila. M. Nocoj se je vrši-
la od 6. do 9. seja ministrskega sveta, na
kateri je vlada med drugim razpravljala
o položaju v poplavljenih krajih ter o
ukrepih za njuno pomoč poplavljenecem.
Sklenjeno je bilo, da se nocoj odpotujejo
v poplavljene kraje ob Savi ministri gg.
Ivan Pucelj, Radičević in vojni minister
general Stojanović, ki bodo najpotrebnej-
šim na licu mesta razdelili podporo. Na
podlagi poročil gg. ministrov bo nato vla-
da sklepala še o nadaljnjih ukrepih.

medtem kljub izredno visokim izplačkom
ob podpori Narodne banke ni pomehal na-
val vlagateljev in je zlasti važno za vse
naše gospodarstvo, da se poslovanje v tem
zavodu čim prej normalizira ter se ustavi
prekomerno zahtevanje gotovine, je Prva
hrvatska štedionica zahtevala od minist-
stva za trgovino in industrijo, naj se glede
na njeno aktivno stanje uporabi čl. 5 zaka-
na o zaščiti kmetov v svrhu njene sanacije.

Motivi, ki so pri tem vodili Prvo hrvats-
ko štedionico, so bili ti, da bi forsrano iz-
plačevanje zavodovim dolžnikom, ki bi ne-
moglo zadovoljitev prekomernih zahtev
vlagateljev, dovelo v času sedanja svetov-
ne krize do poloma mnogih za gospodarsko
življenje važnih edinic brez koristi za nje-
ne vlagatelje, ker bi bilo povsem naravno,
da bi se v času današnje krize ne moglo
brez škode v kratkem času izplačati terja-
tve dolžnikov zavoda, niti realizirati imo-
vinske položbe zavoda.

Ministrski svet je na predlog ministrstva
za trgovino in industrijo upošteval prošnjo
Prve hrvatske štedionice ter je izdal uredb-
o z zakonsko močjo, ki začasno ureja bo-
doče poslovanje tega zavoda ter njegove
odnošaje napram upnikom, da pride na ta
način čimprej do normalnih odnošajev v
zavodu.

Posli Prve hrvatske štedionice so začeo
stavljati pod omejitve predpisov ured-
be. Glede novih terjatev, ki nastanejo po
dnevu izdaje te uredbe, ne veljajo nikako
omejitve in se bodo posli na podlagi novih
terjatev vršili normalno kakor prej.

Zadružna konferenca v Bukarešti

Osnovanje enotnega balkanskega zadružništva

Beograd, 21. aprila. p. Izven okvira Tar-
dieujevega načrta o sodelovanju podunav-
skih držav se je vršila te dni v Bukarešti
konferenca gospodarskih strokovnjakov.
Naš delegat Voja Giorčević, upravnik sa-
veza srbskih zemljoradniških zadrug je po
svotem povratku v Beograd izjavil o de-
lu konference zastopnikom listov nasled-
nje:

Dne 16 in 17 t. m. se je vršila v Buka-
rešti medzadružna konferenca zastopnikov
zadružništva Bolgarije, Rumunije in Ju-
oslavije. Konferenca se je udeležili za Bol-
garijo glavni tajnik ministrstva za kmeti-
stvo Iliev, član glavnega saveza kmeti-
skih zadrug Canov in guverner kmetijske
banke Saharov, za Rumunijo bivši minister
in rektor Radecano, dočim sta Jugoslavijo
zastopala upravnik glavnega saveza srbskih
zemljoradniških zadrug Voja Giorčević in
Friderik Müller iz Novega Sada. Konferen-
ci je predsedoval rumunski minister za
kmetištvo Ionescu, ki je poudarjal mnoge
težkoče, katere doživlja kmetijska produk-
cija podunavskih držav, ter je izrazil upa-
nanje, da bo zadružništvo kot najbolj učinko-
vno zmožnost nuditi v sedanjem težavnem
položaju gotove praktične rezultate in od-
pomoč. Zatem je o Mladenacu obširno poro-
čal o sedanjem položaju kmetijske produk-
cije, naš delegat Giorčević pa je poudar-
jal slabešnost produkcije in izvoznih pogojev
na konferenci zastopanih držav, kakor tudi,

da je kmetijska kriza huiša nego je bila
l. 1931. Po razpravi, ki je trajala dva dni,
je konferenca sklenila naslednje:

Zadružna organizacija je edina, ki je v
času kmetijske krize snosobna, da odpo-
more interesom producentov, ki so enaki
kakor interesi snosnega gospodarstva, ker
zahteva racionalizacijo zboljšanje in pra-
vno vnovčevanje proizvodov v korist pro-
ducentov in konzumentov. Da bi se mogla
uspešno ta racionalizacija, je predvsem
potrebno da se ustvari koncentracija po
narodnih programih, izvedenih v vsaki dr-
žavi s centralnim zadružnim organizmom,
preko katerega naj bi se vršil vsaj izvoz. Na
ta organizem naj bi se naslanjale vse in-
tervenije, ki prihajajo od strani države
z namenom, da se podpre kmetijska pro-
dukcija. Za ustvaritev skupne fronte za-
družnih organizacij Bolgarije, Jugoslavije
in Rumunije ter njihovih odnošajev z dr-
žavami uvoznicami zaradi preprečenja me-
dsebojne konkurence, se predlaga stalna
skupna organizacija, ki naj bi skrbela za
vnovčenje cereali. Ta organizacija naj ima
za cilj da v prvih trenutkih zbira ponud-
be, nakup in prodajo cereali, ki se izva-
žajo. Skrbeti bi morala tudi za manipula-
cijo in prevozna sredstva. Prav tako naj
bi bil njen cilj da unificira tudi tehnične
operacije glede na dogovorene uzanje ka-
kor tudi kvaliteto. V to svrhu naj bi se
ustanovil medzadružni urad podunavskih
držav s sedežem v Bukarešti. Čegar delo
naji bi se kasneje razširilo tudi na ostale
kmetijske države Podunavja, zlasti na Ma-
džarsko.

Pred važnimi volitvami

V nedeljo, dne 24. aprila se bodo vršile volitve v deželne zbornice na Pruskem, Bavorskem, Württembergu in še v nekaterih drugih manjših nemških deželah, teden kasneje, dne 1. maja, pa bodo v Franciji volitve v državni zbor. Dvoje važnih političnih dogodkov, tem važnejših, ker gre pri volitvah za ugotovitev političnega stanja v dveh državah, od katerih je zavisno marsikaj v sodobni in bodoči Evropi.

Volitve na Nemškem niso niti splošne, niti ne veljajo državnemu parlamentu, vendar se njihova važnost s tem nikakor ne zmanjša. Volitve se bodo namreč vršile v veliki večini države, pred vsem v obeh največjih in najvažnejših državah, Prusiji in Bavarski, ter bodo pokazale, kako je narasel Hitlerjev nacionalizem in kolikšne pozicije že lahko zavzame na Pruskem. To je vsekakor za situacijo najvažnejše. Konkretno vzeto, bo šlo za vprašanje, ali je Hitler res že tako močan, da bo prisilil socialne demokrate k odstopu ter prevzel vladno bodisi sam ali s pomočjo drugih desničarskih elementov.

Zadnje predsedniške volitve so se vršile pod čisto drugačnimi parolami in stranke so se jih udeležile, recimo kratko, v koalicijah. Njih rezultat se da zato le do neke mere uporabiti kot merilo za sedanjost volitve. Izidi predsedniških volitev so pokazali, da je Hitlerjeva propaganda mnogo uspešnejša po protestantskih nego po katoliških deželah; število glasov, oddanih za Hitlerja, je bilo povsod po katoliškem ozemlju razmeroma mnogo manjše nego med protestanti, pa naj je bilo to po kmetih ali po mestih. Zato je prav gotovo, da se mu tudi v nedeljo na Bavorskem ne more obetati tolik uspeh kot na Pruskem. Nedeljske volitve v Nemčiji pa bodo tudi pokazale, kak učinek je imel nastop vlade zoper Hitlerjevske napadalne oddelke. Ali je to vplivalo na mase, ki še nimajo trdnjeje določene politične smeri, kot iztrznitve, to se pravi, kot nekakšno zagotovilo, da Hitlerjeva zmaga vendarle ni tako gotova in da se bodočega diktatorja »treje države« vendarle še ni treba bati, — ali pa mu bo to dovelo celo novih pristavev. Nič se ne ve, kajti kapaciteta političnega presojanja kaže v zadnjih letih na Nemškem take presenetljive mere, da je kolikšni zanesljivja presoja o politični bodočnosti in volilnih rezultatih nemogoča. Ni še dolgo tega, ko so politični po-

ročevalci napovedovali, da Hitlerjevstvo ne more več napredovati in da je že doseglo zgornjo možnostno mejo svojih uspehov. Predsedniške volitve te napovedi vsekakor niso potrdile in zato je potrebna sedaj tem večja previdnost.

V sedanje volitve gredo vse stranke ločeno, vsaka zase, kar bo za presojo pravega razmerja med njimi zelo važno. Do sedaj sicer Hitlerjevi naglašajo, da ne marajo nikakih koalicij, niti s skrajno desnico, šele volilni rezultati pa bodo pokazali, kako je s tem njihovim zatrjevanjem. Eno je vsekakor prav gotovo: Ako bi Hitlerjevi dosegli večino v pruskem parlamentu, bodisi sami ali v desnčarski koaliciji, ali če bi jim volilni izid omogočil prevzeti vladu, bi mogli ta uspeh izrabiti za dejansko prevzetje režima v Nemčiji sploh. Kajti, ako se se pripravljali že pri prvih predsedniških volitvah, da se s silo polaste oblasti, koliko bolj vabljiva bi postala stvar, ako bi že imeli nekatere in morda še prav važne portfelje v pruski vladi, ki bi jim dali na razpolago tudi znatno dejansko moč. Ako vzamemo v poštev samo to, da o drugih, tudi važnih možnostih niti ne govorimo, bomo takoj spoznali veliko važnost nedeljskih volitev v Nemčiji.

Pri francoskih volitvah so stvari drugačne. Tam ni politične psihoze, tam ni nacionalistične isterije, ki bi treznemu preudarku izpodnala tla ter gnala ljudstvo v politične paradokse. Vendar se kriza ni ustavila popolnoma niti pred francoskimi mejami, in tudi najnovejši gospodarski ter zlasti politični razvoj v ostali Evropi, zlasti Nemčiji, ne bo mogel ostati brez vpliva na odločanje francoskih volitev. Seveda pa je v Franciji ni niti od daleč toliko razlike v pojmovanju vnanje politike in toliko ekstremov kot v Nemčiji, in tudi med levico in desnico v vnanjopolitičnih vprašanjih ne moremo konstatirati temeljnih razlik v toliki meri kot med posameznimi političnimi tabori na Nemškem.

Angleške volitve so prinesle temeljit preokret na desno, nemške so pokazale presenetljivo gonjo za ekstremi. Kaj se bo pokazalo na Francoskem? Ali bo nemški izid, bodisi da bo za Hitlerja ugoden ali neugoden, pokazal kaj vpliva na odločitev francoskega volilca? Na eno kot na drugo vprašanje je težko odgovoriti. Gotovo pa je, da bodo volitve dne 24. aprila ter 1. maja odločile značaj političnega razvoja za znatno dobo.

Omejitev avstrijskega uvoza

Dunaj, 21. aprila. AA. »Die Stunde« doznava iz merodajnega vira, da bo avstrijska vlada še ta teden sestavila seznam predmetov, katerih uvoz v Avstrijo bo prepovedan ali pa bo zanje potrebno dovoljenje. Ta seznam bo predložen glavni parlamentarnemu odboru, ki ga bo odobril še prihodnji teden, tako da bo ta najnovejša odredba avstrijske vlade, k. kor prvi list, stopila v veljavo še ta mesec.

Med predmeti, katerih uvoz bo popolnoma prepovedan, so na prvem mestu luksuzne življenjske potrebščine, kakor n. pr. banane, morski rak i. dr.

Prav tako bo popolnoma prepovedano uvažanje nekaterih vrst dragih kamnov, nakitov, nekaterih modnih predmetov in podobnega.

Predmeti, za katerih uvoz bodo potrebna posebna dovoljenja, se nanašajo na 20 postavk avstrijske carinske tarife. Razen nekaterih industrijskih predmetov pridejo tu v poštev tudi nekateri agrarni proizvodi, kakor vino, maslo, perutnina, sir in podobno.

Posledice Kreugerjevega poloma

Berlin, 21. aprila. S. Izgube, ki jih je svet utrpel zaradi Kreugerjevega poloma, se cenijo skupno na tri milijarde mark. Od teh odnosa približno milijarda na Francijo, 900 milijonov na Zedinjene države, 300 milijonov na Švedsko, ostalo pa na Anglijo, Nizozemsko in Švico. Vsota treh milijard predstavlja samo direktno izgubo.

New York, 21. aprila. S. Izgube glavnega Kreugerjevega podjetja v Ameriki »International Matches Company« cenijo na 50 milijonov dolarjev. Finančni krogi so že opustili vsako nado, da bi bilo mogoče rešiti to podjetje poloma. Včeraj je »Chicago Tribune« razširila senzacionalno vest, da so oblasti izvršile preiskavo v banki »Lee Higginson«, da bi ugotovili, kako je ta banka plašala delnice Kreugerjevega podjetja v višini 250 milijonov dolarjev na ameriškem tržišču.

Kriza ruske industrije

Berlin, 21. aprila. S. Kakor poroča »Börse« kurier je ruska težka industrija v zelo težavnem položaju ter ne more več plačevati mezd. Sovjetska brezplačna služba je pred kratkim sporočila, da bodo morale razne tvornice težke industrije najeti nove delovne sile, za izvedbo svojega delovnega programa. Zaradi pomanjkanja strokovnih delavcev so morale najeti veliko število tujih delavcev, za katere pa mezdni fond dotičnih tvornic ne zadošča. Voditelji teh tvornic so nujno zaprosili finančno pomoč iz Moskve, ki pa je bila odklonjena. Delavci so že več tednov dobivali samo del svojih mezd.

Napetost na Daljnem vzhodu zopet narašča

London, 21. aprila. A. »Daily Telegraph« poroča iz Tokija: Ne da se oporekati, da so Sovjeti nezadovoljni z japonsko vojaško aktivnostjo v Mandžuriji in da bi ob konfliktu med Rusijo in Mandžurijo prišlo do japonske intervencije.

»Daily Herald« piše: Čeprav ni razloga za razburjenje, je vendar treba ugotoviti, da so obtožbe in protibtožbe, kakršne se zdaj čujejo, pogosto uvod v sovražnosti. Društvo narodov bo moralo pozvati Japonce, da odpokliče svoje čete iz Mandžurije in prečisti svoje obtožbe arbitražnemu sodišču. Toda dodaj je DN samo dokazalo svojo veliko slabost in onemoglost, vsaj v vprašanju Daljnega vzhoda. Če bo še nadalje tako delalo, bo tudi njega zadela odgovornost za vsako novo prelivanje krvi.

»News Chronicle« piše med drugim: Ne moremo več tajiti, da postaja položaj v Mandžuriji od dne do dne delikatnejši in nevarnejši. Vzrok je tudi v slabosti DN, ki se poslužuje metod, katere niso ravno učinkovite za ureditev sanghaškega problema. Po enomesečnih razgovorih se je stvar poslabšala, namesto da bi se bila obrnila na bolje. Zdaj se čaka na to, kakšno stališče zavzame britski zunanji minister sir John Simon v Zenevi v teh mučnih diskusijah. Gotovo je le, da bo vsakdo, kdor bo s svojim nastopom pomagal zavlačevati in odlagati ureditev sanghaškega problema, moral nositi tudi velik del odgovornosti za svetovni mir, ki postaja od dne do dne bolj ogrožen.

Washington, 21. aprila. S. Državni tajnik Stimson je predložil državnemu departamentu poročilo o svojih posvetovanjih, ki jih je imel z zastopniki evropskih držav v Zenevi. Njegova posvetovanja so se nanašala na položaj na Daljnem vzhodu. V svojem poročilu naglašajo, da so se postrili odnosi med Rusijo in Japonci. Prišlo je do komplikacij, čeprav ni nevarnosti neposrednega oboroženega konflikta. Detenta na Daljnem vzhodu pa pomeni vsekakor oviro za uspešno urejevanje vzhodnoazijskih problemov.

Proračun za italijansko vojno mornarico

Rim, 21. aprila. S. Poslanski zbornici je bilo predloženo poročilo parlamentarne komisije o proračunu za poslovno dobo 1932/33. Poslanec Medici del Vascello, ki je sestavljal poročilo, primerja v njem uvodoma pomorsko oboroževanje Italije z oboroževanjem Zedinjenih držav, Velike Britanije, Francije in njenih zaveznikov Belgije, Poljske, Rumunije in Jugoslavije, preostala italijanska - francoski pomorski spor in utemeljuje italijansko stališče o enakosti v oboroževanju.

Po členu 2. washingtonske pogodbe sme Italija izdajati vsako leto 725 milijonov lir za svojo vojno mornarico. Toliko znaša tudi letošnji proračun. Od tega bo vlada izdala 358 milijonov za gradnjo novih vojniških ladij, 367 milijonov pa za upravo in oskrbo mornarice. Poslanec predlaga, naj se proračun sprejme, čeprav bi bilo potrebno, da se določi večji izdatki ali vsaj fond za primer večjih potreb.

Pogodba s Turčijo o izvozu opija. Angora, 21. aprila. AA. V Angori je bila podpisana pogodba o izvozu opija med kraljevino Jugoslavijo in turško republiko.

Poplave na Poljskem

Varšava, 21. aprila. AA. Zaradi taljenja snega v zorišah so reke pri Plasku na poljsko-sovjetski meji silno narasle. Blizu mesta Grodka je poplavljenih 28 vasí.

Enodnevna stavka v Hrastniku

Ker bo 16. maja reducirano večje število delavstva, so priredili rudarji enodnevno stavko

Hrastnik, 20. aprila

Napovedana redukcija je postala dejstvo, ki je povzročilo med delavstvom splošno prototost. V sredo je bila že nabita lista vseh s 16. majem reduciranih rudarjev. Razne intervencije so pomagale le toliko, da je bila redukcija sredi meseca odgledana za štirinajst dni in da lahko vsak reduciranec vloži reklamacijo proti svoji odpušitvi do 27. t. m. pri obratnih zaupnikih. Reduciranih je v obeh obratih Hrastnik-Ostro 261 delavcev. Vodstvo rudnika je sicer takoj po razglasitvi imen reducirancev sporočilo, da bo 60 delavcev zopet kmalu sprejelih v službo, vendar rudarjev to nikakor ni pomirilo. Odpušeni so bili v prvi vrsti fizično slabšeji, dalje samci, nekateri posestniki in kočarji.

Popoldne ob 17. se je vršil v dvorani Konzumnega društva shod, ki se ga je udeležilo nad 300 rudarjev. Na zborovanju je g. Pliberšek govoril o ukrepih, ki so jih že naredile razne delavske organizacije za omiljenje brezposelnosti in bede ter svaril delavstvo pred nepremišljenimi koraki. Sprejeta je bila naslednja resolucija na občino:

1. Občina naj izvršuje javna dela, kjer bodo dobili brezposelni zaslužek. 2. Ustanovi naj se takoj javna kuhinja za prehrano brezposelnih. 3. Vsem zaposlenim družinskim očetom, ki imajo nezaposlene polnoletne sinove, naj se dajo podpore v naravi ali denarju. 4. Iz fonda brezposelnih, ki je hranjen v Hipotekarni banki v Beogradu in znaša 17 milijonov Din, naj se podpre brezposelne v vsej državi.

Na predlog g. Malovrha so izvolili nato brezposelni petčlanski odbor, ki bo nadzoroval pomožno akcijo in imel stike z oblastmi. V prvi vrsti s socialno političnim uradom pri občini. Priglasilo se je še več govrnikov, ki so zlasti mlade brezposelne svarili pred raznimi temnimi elementi, ki hočejo izrabljati nesrečo delavstva za sejanje razdorov in izvajanje neredov. Zborovanje je razpadlo v izjavnem nemiru.

Razmah nove stranke v Prekmurju

Ustanovitev politične organizacije za dolnje-lendavski okraj - Sreska skupščina v Murski Soboti

Dolnja Lendava, 18. aprila.

V nedeljo je bil ustanovni občni zbor sreske organizacije JRKD za dolnje-lendavski srez. Ob pol 9. so bili zbrani že vsi delegati krajevnih organizacij v dvorani hotela »Krona«. Kljub dežju in veliki oddaljenosti — nekateri delegati so prišli peš 30 km daleč — so se občnega zbora udeležili prav vsi delegati, okrog 150 po številu. Z občudovanjem je motril človek te požrtvovalne moke, stare in mlade, ki so s svojim prisostvovanjem v takih okoliščinah ponovno neizpodbitno dokazali svojo pripravljenost in odlično voljo sodelovanja v novem političnem življenju v državi.

Zborovanje je otvoril in vodil predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Pikuš, prisostvovala pa sta zboru tudi narodna poslanca dr. Rape in Hajdinjak. Poročilo o delovanju pripravljalnega odbora je podal tajnik g. Horvat Izidor. Doslej je ustanovljenih 32 organizacij z 2245 člani. Ni še organiziranih 9 občin; izmed teh je pa že v petih vse pripravljeno, da se ustanove organizacije. Poročilo je bilo z občudovanjem sprejeto in podan odbor absolutorij.

Oba g. narodna poslanca sta nato poročala o delu v Narodnem predstavništvu. Poslušalci so bili s poročili zelo zadovoljni, so se poslancem zahvalili z živahnim odobravanjem. Oba govora je ponovil v madžarskem jeziku tajnik Horvat. Sledile so volitve stalnega odbora in delegatov v banovinsko ter državno skupščino. Soglasno in z živahnim pozdravljanjem je bila sprejeta lista, na kateri so zastopniki vseh krajev in stanov ter znani politični delavci. Novi odbor nudi jamstvo za uspešno, stvarno in požrtvovalno delo.

Sprejeto so bile resolucije glede vođne zadruge, agrarne reforme, prometnih sredstev in mešne šole. G. dr. Pikuš in Horvat sta v temperamentalnih izjavahj podprla resolucije. Dr. Pikuš je obirno govoril o potrebi ureditve razmer pri vodni zadruzi. g. Horvat pa je poudaril, da sta bili z največjim uspehom dovršeni dve stvari novega političnega življenja: volitve in organizacija, sedaj pride delo na realizaciji potreb in zahtev Prekmurja. Njuna zahteva je, da se Prekmurje v vseh ožirih upošteva v večji meri, nego doslej. Oba govora in resolucije so bile sprejete z grobnim odobravanjem. Po enajsti uri je zaključil predsednik izredno dobro uspeši občni zbor.

Ustanovni občni zbor sreske organizacije nove politične stranke je bila zopet razveseljiv dogodek v današnjih časih. V našem narodu, ki ga tarejo najrazličnejše skrbi za gospodarski obstanek, je toliko zdravega optimizma, ki je vreden občudovanja in nam mnogo obeta. Obenem pa je zbor političnih delavcev iz naših vasi pokazal modo dobre in zdrave organizacije. To naj bo opomin onim, ki nimajo z našim narodom ničesar skupnega in ga hočejo begati in mu škodovati. Prav tako pa naj bo apei na vse merodajne činitelje, da pomagajo prekmurškemu ljudstvu. Naš narod je skromen v svojih zahtevah, pričakuje pa, da je njegovim lahko ustrezljivim željam ugodil. To smo občutili na tem važnem zboru, ki nam odpira jasno začetno pot v bodočnost.

Murska Sobot, 20. aprila

Razen velikega javnega shoda, o katerem smo že poročali, se je vršil v nedeljo v Murski Soboti tudi sestanek vseh delegatov krajevnih organizacij JRKD, da si izvolijo stalni sreski odbor. Sestanek se je vršil v dvorani Sokolskega doma in je bilo navzočih nad 100 delegatov, kar priča o velikem razmahu nove stranke v Prekmurju, katere se oklepajo naši kmetje z vsem razumevanjem. Predsednik pripravljalnega odbora, g. notar Anton Koder, ki ima pač največ zaslug, da se je stranka tako močno razmahnila, je podal kratko poročilo o dosedanjem delovanju vodstva in naglašal, da je ravno mursko-sobo-

rovalci so se razšli končno v najlepšem redu. 40 samskih delavcev dobi delo v rudniku Murni v Hrvaškem Zagorju.

Hrastnik, 21. aprila.

Ko so davi ob 5.30 prihajali rudarji na redno delo, so se zbrali pred jaškom s 16. majem reducirani delavci, katerim so se pridružili še drugi rudarji in ženske. Zahtevali so, naj se redukcije prekličejo ali pa ne sme nihče na delo. Jutranja tretina rudarjev se je res pokorila zahtevi ostalega delavstva in se odločila, da ne gre nikdo na delo. Njim so se pridružili ob 6. t. d. profesionalci, kopači in drugi, ki so vsi zapustili delo.

Tako počiva danes ves obrat in se dela samo v pisarnah. Rudarji zahtevajo uvedbo šesturnega delavnika za vse, kmetiči sinovi in posestniki pa naj se pošlijo na dopust, da pridejo do dela in kruha poklicni rudarji. Ako vodstvo rudnika ne bi sprejelo teh zahtev, groze s splošno stavko. Delavstvu v čast pa je treba priznati, da sicer ni prišlo do nikakih nasilij in neredov in orožnikom ni bilo treba v nobenem primeru stopiti v akcijo, k čemer je brezdvomno veliko pripomogel včerajšnji shod.

Popoldne ob 17. se je vršil pod milim nebov shod, katerega se je udeležilo nad tisoč rudarjev. Govorili so gg. Arh, tajnik druge rudarske skupine, Pliberšek iz Trbovelj ter domača obratna zaupnika. Vsi govrniki so opozarjali rudarje, da sedaj ni primeren čas za stavko. Današnja stavka naj bo le protest proti redukciji. Shod se je končal popolnoma mirno in pojdeje rudarji jutri spet na delo. Namesto današnjega izgubljenega dne bodo delali prihodnjo soboto, ko bi sicer počivali.

Vanča Mihajlov zopet predsednik VMRO

Sofija, 20. aprila.

Vanča Mihajlov iz Štipa je zopet predsednik VMRO, zopet neomejeni vladar države makedonstvujočih in bolgarski državi.

Ni se niti vedelo, kdaj, kje in kako se je vršil kongres notranje makedonske revolucionarne organizacije, le »Pravda« čisto kratko poroča, da je bil na kongresu izvoljen nov osrednji odbor, kateremu stoji na čelu Vanča Mihajlov. Stvari v VMRO ostanejo torej neizpremenjene, nadaljevalo se bo obračunavanje med mihajlovci in protogorci, v petriškem okrožju in tu drugod po Bolgarskem se bo še nadalje nalagalo in z vso strogostjo iztirjevalo posobni davek za VMRO in pripravljali se bodo še dalje atentati, kakor doslej, vse po ukazu vrhovnega poslavljaja Vanče Mihajlova, ob mirnem gledanju bolgarske vlade in njenih organov, ki so brez volje in moči proti strahovladi VMRO.

Zadnji kongres VMRO se je vršil takoj po umoru generala Protogorova (umorjen 7. julija 1928.), toda Vanča Mihajlov je sklical takrat samo svoje pristase. Kongres je seveda njega izvolil za predsednika, ki je bil odlej neomejeni gospodar vse VMRO, ljudi in imetja in vsega petriškega okrožja, ki ga smatra VMRO za svoje neposredno območje. Protogorovcem, ki ki so imeli in imajo tudi še danes v svojih rokah takomenovano »zagrančno predstavništvo« makedonske organizacije, je Vanča Mihajlov napovedal neizprosen boj na življenje in smrt. Divjanje Vanče Mihajlova je začelo vznemirjati celo njegove lastne pristase, ki so se tudi začeli bati za svoje življenje, in marsikdo med njimi je bil na tihem že zdavnaj njegov odločen nasprotnik. Ker je začela tudi vsa poštna bolgarska in vnanja javnost kar najodločneje dvigati proteste, so se začeli nato v vrstah VMRO same oglašati glasovi za spravo med obema strukama makedonstvujočih. Med najodločnejšimi poborniki te misli je bil generalni tajnik VMRO, Jordan Gjurov, ki pa je nekega dne obšel ustreljen na sofijski ulici. Mihajlovci so tedaj obdolžili umora protogorovce, toda leti so tako odločno zavračali to trditve, da je bilo takoj jasno, da je bil umor Gjurova zaukan od drugod. Bil je Vanča Mihajlov sam, ki se je hotel iznebiti nevarnega mu Gjurova, ki bi mu, če bi uspel s spravo, znal izvit iz rok vodstvo VMRO. Značilno pa je, da še do danes ni bil nihče prijet za umor Jordana Gjurova.

V teh metezih Vanča Mihajlov nikakor ni hotel sklicati kongresa VMRO, ker se je pač bal, da bi ne dobil več večine zase. Ker pa se ljudje le to preveč odvračajo od njega, se je končno vdal in po skoraj štirih letih sklicati kongres, ki pa se je vršil popolnoma neopaženo. Na kak način je bil sklican in kdo je bil poklican, se seveda ne ve, kakor tudi ne kaka srečstva je uporabljal Vanča Mihajlov, da je dobil na kongresu večino zase, dast je javna tajnost, da so v zadnjih časih celo njegovi bivši najbližji pristasi, kakor Karadžov in Razvigorov, začeli omahovati in se oddaljevati od njega. Brez dvoma je dal Vanča Mihajlov izvoliti v osrednji odbor VMRO ljudi, ki jih pozna, da so mu slepo vdan; in brez pomisleka izvršujejo njegove krvoločne ukaze.

Morda prinese službeno poročilo VMRO o kongresu in izvolitvi osrednjega odbora nekaj več svetlobe v to temo, toda zotovo tudi to ni, kajti Vanča Mihajlov ni človek, ki bi se upal na svetlo!

Napredovanja učiteljev

Beograd, 21. aprila. P. Z ukazom Nj. Vel.

kralja so napredovali v V. položajno skupino naslednji šolski nadzorniki, učitelji, odnosno učiteljice: Andrej Rape, šef za osnovno šolstvo pri banki upravi v Ljubljani; Vilibald Rus, sreski šolski nadzornik v Kranju; Ivan Tomažič, sreski šolski nadzornik v Mariboru; Miloš Gmrovšek, sreski šolski nadzornik v Slovenjgradu; Ivan Koropec, sreski šolski nadzornik v Mariboru.

Nadalje učitelji: Božidar Mahorčič pri Sv. Petru v Savinjski dolini, Otilija Fajgel v Slovenski Bistrici, Rudolf Kocmut pri Sv. Urbanu pri Ptuj, Mirko Kožuh v Mariboru, Valentina Kaukler v Ptuj, Ivan Klemenčič v Galiciji, Valentin Kajnik v Ptuj, Henrik Karmičnik v Mariboru, Alojzij Potočnik v Ljubljani, Ivan Mohorko v Račah, Ivan Lukman v Mariboru, Adolf Rozina v Ormožu, Jakob Prendi v Veliki Nedelji, Karolina Klemenčič v Novem mestu, Matija Perger pri Sv. Juriju v Slov. goricah, Franja Bežalj v Smihelu pri Žužemberku, Robert Plavšak v Trbovljah, Rudolf Zore v Predosljah, Franc Mercina v Grahovem pri Cerklji, Anton Vidmar v Catežu na Dolnjemskem, Ivan Zolnir v Ptuj, Fran Zupančič v Gerneah, Rajko Vrečar v Zalcu, Albin Šmit v Dobrni pri Celju, Hinko Šumer v Šmarju pri Jelšah, Terezija Kovačič v Goricah, Ivan Stupica pri Sv. Petru pri Ljubljani, Karol Kobal v Podčetrku, Janko Grad v Mostah, Srečo Stres v Prevaljah, Anton Gaberc v Izankovcih, Ivan Glinšek v Rogški Slatni, Jakob Slapar v Primskovem, Franc Prištovšek v Ljubljani, Konrad Barle v Metliki, Emilija Dular v Slovenjgradu.

V VI. položajno skupino so napredovali Ivanka Stranič na Sladki gori, Josipina Kumer v Rbniču, Olga Kalinjer v Trzinu, Oton Kovačič v Kostivnici, Mirolava Pouh v Cerkljah ob Krki, Antonija Ferjančič v Stogovcih, Julij Mayer v Dobu, Alojzija Gornik v Mozirju, Ida Strajner v Ljubljani, Andrej Horvati pri Sv. Duhu na Stari gori, Adam Sardač v St. Ilju v Slov. goricah, Pavel Podobnikar v Podlipi, Ivan Tenovec v Domžalah, Edvard Princič na Viču, Ljudmila Sepe v Celju, Josip Stojčević v Mostah pri Ljubljani.

V VII. položajno skupino so napredovali: Marija Pahor-Janežič v Skarčini, Alojz Menhart v Topolšici, Matilda Dulenc v Planini pri Rakeku, Gvidon Pahor v Skarčini, Franja Kalan v Benici, Josipina Kuntarič v Dolgi vasi, Viljem Menard v Novem mestu, Vekoslav Mlekuž v Ljubljani, Pavla Gande v Novem mestu, Rudolf Horvat v Škofji Loki, Marija Sežun v Dev. Mar. v Polju, Serafina Šteine v Sostrem, Angela Porekar v Mariboru, Franc Haberman v Mariboru, Viktor Porenta v Vitanju, Ivan Pivec v Ljubljani, Ilka Pleškovič v Trbovljah, Zvonko Predan v Majšperku.

V VIII. položajno skupino so napredovali: Avgust Clemente v Zagorju, Mra Demšar v Logatcu, Silvester Košutnik pri Sv. Pavlu pri Preboldu, Vlasta Dojčnovič v Mariboru, Izidor Horvat v Dolnji Lendavi, Alojzija Kocbek v Slov. Bistrici, Marija Dimbek v Kapelah, Josip Pirc v Vel. Trnu, Boris Pečarič na Studencu pri Sevnici.

Iz državne službe

Beograd, 21. aprila. AA. Z ukazom Nj. Vel. kraja je postavljen za davčnega kontrolorja v 7. skupini pri davčni upravi v Celju g. Josip Stare, davčni kontrolor v Slovenjgradu.

Nenavaden način samomora

Pančevo, 21. aprila.

Nekako pred letom dni je Savi Sekulić, ki stanuje v ulici Tanaska Rajića, čisto na skrajnem koncu pančevskega mestnega področja, umrl sin, ki je bil oženjen in je poleg svoje žene in treh otrok preživel še svoje starše. Po njegovi smrti je bilo življenje družine silno težavno in beda se je vesela v skromno hišico. Stara dva nista bila več za delo, sinova pa tudi ni mogla vsemu kaj, pa so bili vsi večkrat lačni kakor sili. To je silno peklo starega Sava.

V terek je cepil drva in mu je šnila samomorilna misel v glavo. Obrnil je sekuro in namesto da bi udaril po polenu, je zamahnil proti sebi in se usel za ostrino po sencih. In imel je toliko trdne volje, da je še parkrat ponovil udarec, nakar se je zgrižnil. Sosedje, ki so opazili prvi udarec, so takoj priskočili, toda bilo je že prepozno. Obvestili so nemudoma policijo, ki je odredila prevoz v bolnico, kjer so mu nudili vso mogočo zdravniško pomoč. Rane pa so tako težke, da ni upanja rešitve.

Smrt v vlaku

Zagreb, 21. aprila n. Na tukajšnji glavni postaji je nenadoma umrl prof. mgr. Avgust Gecan, konzulatur in generalni vikar. Zadel ga je srčna kap v vlaku, ki bi moral ob 8. zapustiti Zagreb v smeri proti Sušaku.

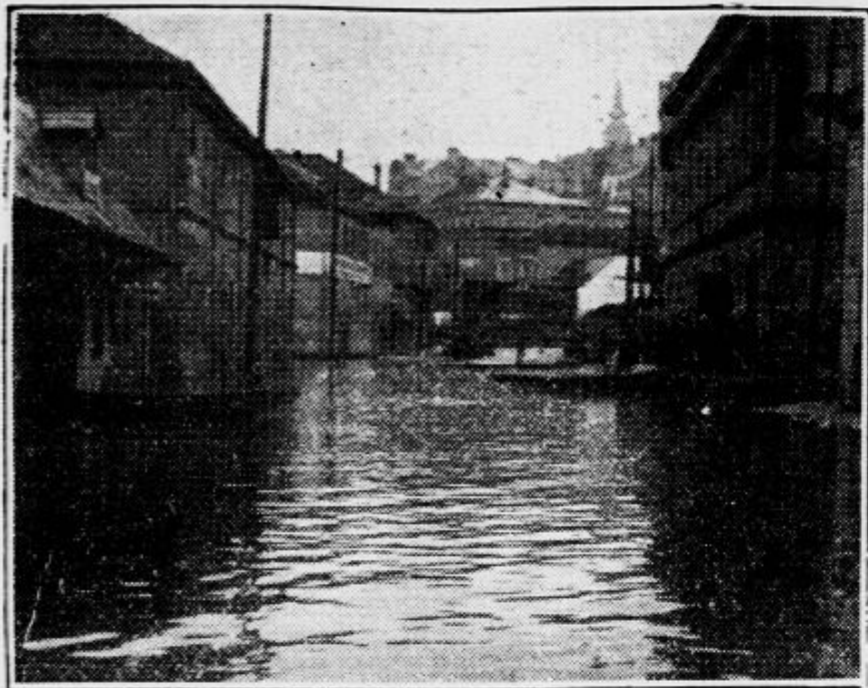
Vlom v zagrebško nadškofijsko pisarno

Zagreb, 21. aprila n. V pretekli noči so neznani vlomilci vdrl v nadškofijsko pisarno na Kaptolu in odnesli iz zbirnice blagajne 60.000 Din. Vse kaže, da so tatvino izvršili večji vlomilci.

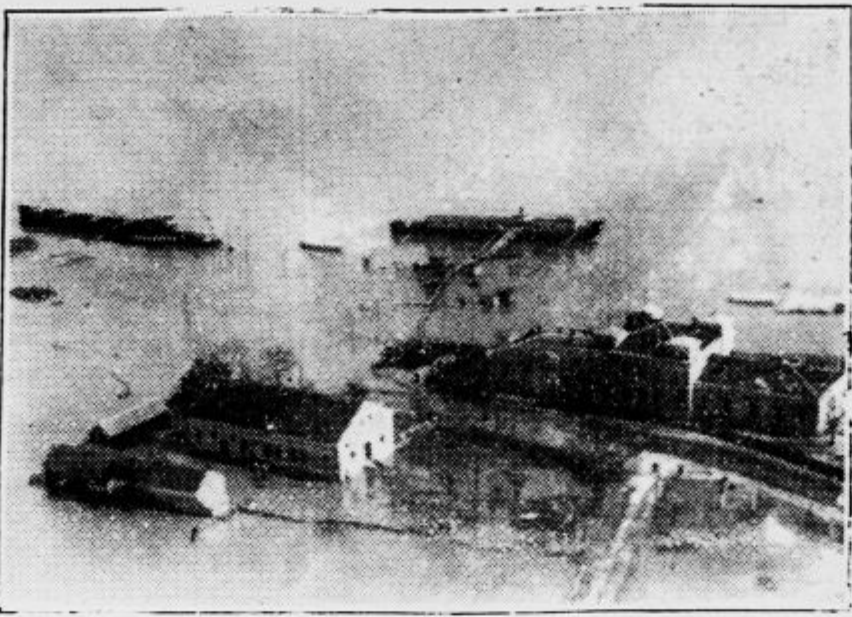
Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Oblačno spremenljiva, podnevi oblachno, ponoči vedro, razmeroma toplo, stalno. — Situacija včerajšnja dne: Anticiklon, ki je prevladoval v zapadni Evropi, se je pričel širiti proti vzhodu centralnih držav in v južno Evropo. Nad severno Evropo se je stvoril relativni minimum. Pritisk je narasel za 4,5 do 7,5 mm sorazmerno v vseh delih države. Temperature so v severnih krajih večinoma padle za 1 do 3 stopinje, na jugu in posebno v Primorju pa so narasle za 1 do 2 stopinje. — Dunajska vremenska napoved za petek: Menjajoče se oblachno, vendar večinoma jasno, nekoliko topleje.

Naši kraji in ljudje

To ni slika iz Benetk, temveč iz Beograda, kjer se je Sava dvignila tako visoko nad pristanišče, da je dosegla prvo vzporedno ulico, Karagiorgjevo, ki je glavna prometna žila med savskim pristanom in glavnim kolodvorom. — Druga slika je posnetek z letala: železniška postaja v Šabcu, obdana od jezera, ki ga je ustvarila Sava, razlita preko bregov.

Poslednji pregled motornih vozil

Ljubljana, 21. aprila.

Uprava policije objavlja, da se bo vršil poslednji naknadni redni letni pregled motornih vozil za Ljubljano in vso dravsko banovino nepravilno 28. t. m. ob 9. in 14. uri v Ljubljani na Celovski cesti št. 38 (garaža Triumph-Auto) po običajnem vrstnem redu. Poziva lastnike motornih vozil, ki jih doslej še niso pripeljali h komisijem pregledu, naj jih pripravijo in pripeljejo gotovo na ta dan, ker se jim bodo tudi zamjenjale in plombirale evidenčne tablice.

Uprava policije opozarja, da je to poslednji letni pregled za leto 1932. Po tem pregledu, od 29. t. m. dalje, bo vsaka voznja z evidenčno tablico iz l. 1931. prepovedana. Proti prekršnikom se bo postopalo po min. naredbi za zaščito javnih cest in prometa na njih. Ur. list št. 273-64 iz leta 1929. Motorno vozilo, ki bo zaloteno v prometu po 29. t. m. brez pravih evidenčnih tablic, bodo nadzorovalni organi (policijska varnostna straža ali orožniki) ustavili. Ostalo bo na licu mesta toliko časa, dokler ga ne bo komisija pregledala. Stroški komisije za tak pregled gredejo v breme lastnika vozila.

Oni lastniki vozil, ki bi eventualno prosili za naknadni pregled svojih motornih vozil, bodo morali plačati v smislu banovinskih predpisov, dvojno takso za pregled (2 krat 60 Din za vsak avtomobil, odnosno 2 krat 30 Din za vsako motorno kolo) in kriti tudi druge morebitne stroške komisije, ki bi se na poziv stranke morala sestati. Posebna povabila (pozivnice) na ta pregled se ne bodo razpošiljala.

8200 stanovanjskih odpovedi

Beograd, 20. aprila.

Kakor je »Jutro« že poročalo, se bo po pravoslavni veliki noči, ki letos pada na 1. maj, preselil skoraj ves Beograd, namreč tisti, ki ne stanuje v lastnih hišah. Da je beogradska policija imela silnega dela, preden je opravila vse odpovedi, je razumljivo, ki je 16. t. m. morala nič manj kakor nekaj nad dva tisoč odpovedi nabiti najemnikom na vrata, ker sami niso hoteli priti ponje v policijski urad. Toda koliko je bilo z odpovedmi opravka vobče, postaja razumljivo šele ob dejstvu, da je bilo od 1. do 15. t. m. odpovedanih v Beogradu nič manj kakor 8.200 stanovanj in da je policija morala po predpisu o vseh teh odpovedih obvestiti ali najemnike ali pa hišne lastnike. Večinoma so pač bili najemniki, a med njimi jih je bilo nad dva tisoč, ki se niso odzvali niti trikratnemu vabilu, da naj pridejo v policijski urad, in se jim je šele po trikratnem brezuspešnem vabilu nabila odpoved na vrata.

Kar se tiče odpovedi, so skoraj popolnoma enako porazdeljene po vseh 14 beogradske »kvartir« — v Ljubljani bi rekli: okrajih — in se med vsemi po stalnosti svojega prebivalstva edinega odlikuje najrevnejši, Jatagan Mala, kjer ljudje prebivajo v barakah in kočah, ki niso

vredne imena človeškega stanovanja, in se nočejo seliti iz teh brlogov, ker vedo, da kaj cenejšega ne morejo dobiti, dasi je sto, dve sto dinarjev na mesec za ta lega jetike in vseh drugih boleznih še vedno več ko preveč. Toda Jataganmalci hočejo počakati boljših časov, ko bo mestna občina, kar se že toliko časa obeta, pobrla vso Jatagan Malo in njeno prebivalstvo preselila drugam, v nove, čiste občinske hišice, katere pa je seveda treba šele zidati. Jataganmalci pa zaupajo v mestno občino in potrpežljivo čakajo. Zato pa tudi niso odpovedali stanovanj in se ne selijo, ko se seli vse ostali Beograd in se sedaj samo z največjim strahom povprašuje, kje naj onega nesrečnega 4. maja, ki je določen za selitev, najde prevozna sredstva za takšno preseljevanje naroda.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejši in najidealnejše odvajalno sredstvo.

Moricu trafikanta Gajška na sledu

Maribor, 21. aprila.

O zverinskem umoru trafikanta in vojne invalida Jurija Gajška so se poizvedbe nadaljevale na vse strani. Morilec je svojo žrtev vlekli s ceste v bližnje grmovje, ga tam oropal in nato pobegnil. Dvojce so bile poizvedbe manj uspešne, zdaj pa se je slatinski orožnikom vendar posrečilo preiti brezvestnemu morilcu na sled in bo baje kmalu v rokah pravice.

Z občnega zbora SPD v Celju

Celje, 20. aprila.

Dodatno k prvemu poročilu o poteku občnega zbora savinjskega podružnice SPD v Celju objavljamo v izpolnjenih poročila še nekatere zanimive podrobnosti.

Poročilo poročevalca zimskosportnega odseka podružnice g. Diehla je pokazalo, da je bil ta odsek izredno aktiven. Saj pa tudi ni čudno, ko imamo tako krasne smučarske izletne točke, kakor so Mozirski planina, Smrekovec, Korošica in druge. Na Mozirski planini sta se vršila dva smučarska tečaja, na Korošici pa poseben visokopski tečaj. Prirejena je bila tudi tekma v slalomu. Te tekme se je udeležilo 32 smučarjev. Tudi klubski tek na daljavo je lepo uspel. Naši člani so se udeležili tekme zgrajenega podsvetja in so zasedli dvojce prvih mest. Ob veliki noči se je vršil smučarski tečaj na Korošici, na kateri je odsek oskrbel zimsko markacijo. Korošico je tedaj obiskalo okrog 100 smučarjev, ki so napravili več lepih tur in skupnih izletov. V bodoči zimi bo odsek razvil živahno propagando za smučanje tudi med kmečkim prebivalstvom. Zastavil bo tudi vse sile, da si zgradi lastno skakalnico.

Za gradbeni odsek je poročal predsednik podružnice s. sv. g. Tiller. Zgradba Planinskega doma v Logarski dolini je bila že več let najvažnejša točka na letnem delovnem sporodu vsakega odbora. Leta 1925, je bila zgrajena v Logarski dolini zasilna

stavba Tillerjeva koča. Stara Pskernikova koča bo vzdržala le še nekaj let. Zato je bil nujen potreben nov dom, ki je zdaj tudi srečno dograjen. V njem so velika kuhinja, tri sobe za goste, zaprta veranda, klet in 28 stanovanjskih sob. Napeljan je v stavbo tudi vodovod. Obenem je bilo postavljeno tudi novo gospodarsko poslopje in urejen lep vrt. V načrtu je še lastna manjša elektrarna. Da je bilo vse to ustvarjeno, je moral izvršiti podružnični odbor, mnogo pa so pripomogle tudi podpore raznih uvidenih činiteljev. Ko bo vse gotovo, bo bivanje v Logarski dolini nad vse idealno.

V imenu osrednjega odbora SPD je pozdravil nato občni zbor predsednik g. dr. Pretnar, ki je v daljšem govoru opisal organizacijo planinstva pri nas in drugod. V zadnjem času doživlja planinstvo občutno krizo, ker pada število članstva. Še večje so težave v gospodarskem pogledu. Planinstvo so nedvomno dolžni podpirati predvsem oni, ki imajo od njega koristi. Zlasti je potrebno intenzivno podpiranje in pospeševanje zimsko alpinistike, ki odpira velike vidike v bodočnost. Gmotne žrtve je treba premostiti. Doseči je treba enako višino zimskega alpinistike prometa s poletnim. Tudi kulturno delo v društvu je treba še bolj razviti. Članstvo naj idejno in propagandno podpira glasilo planincev »Planinski Vestnik«.

Grozna smrtna nesreča

Pofjane, 21. aprila.

V rodnički Zbelovo pri Poljčanah se je prijetila pretečli tovarna smrtna nesreča, ki si je izbrala za žrtev komaj 20-letnega delavca Franca Ferleže. Fant je bil zaposlen pri razstreljevanju kamena, pri tem pa mu je predčasno eksplodirala mina, ki ga je strahovito razmršila in mu raznesla glavo. Našli so ga mrtvega v mlaki krvi. Grozna smrt mladega delavca je med domačini vzbudila splošno sočutje.

Samo še danes
Renate Müller
Hermann Thimig
v sijajni komediji iz življenja
dveh mladih zakoncev

Skok čez plot...

Velesme! Salve krohota!
Dopolnilo najnovjši Foxov
zvočni tednik

Ob 4., 4.8 in 9.4 zvečer.

Elitni kino Matica
Telefon 2124

ASPIRIN tablete

v originalnih omotih
jamcijo, da so prisle.

Odobreno od Ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja št. 5. št. 1410. 6/2 1932

Zasavje na razstavi

Litija, 20. aprila.

Za razstavo, ki bo na litijski šoli od 5. do 8. maja, vlada tako v fotoamaterskih kakor tudi v planinskih in ostalih krogih izredno zanimanje. Vsi se živahno pripravljajo, da v fotografiji, sliki, modelih ali drugače prikažejo zanimivosti z naše ožje domovine. Na razstavo pa bodo sprejete tudi lovski trofeje, zgodovinske zanimivosti, sploh vse, kar zanima domačina in vsakega izletnika.

Litijski in zagorski planinarji so zborovali v nedeljo v Koči na Sv. Gori in sklenili, da bodo zbrali v svojem okolišu pomembne zgodovinske zanimivosti. Saj so grad Črni potok, last g. Medice, Bogenšperk, nekdanja last Valvazorja, in še drugi številni gradovi v naši soseski muzeji zase. Zagorjani bodo razstavili med drugim relief Zasavja, kar naj na najbolj viden način prikaže veliko izbiro tur po naših vrhovi.

Za časa te propagandne razstave se bo vršilo v Litiji v soboto 7. maja zborovanje za učitelstvo iz litijskega, laškega in brežiškega okraja. Dopolnilno bo predaval znani geograf dr. Rus Jože, bibliotekar licealne knjižnice iz Ljubljane, o Zasavju z geografskega in historijskega pogleda. Za tem bo ravnatelj šolske meščanske šole in večletni neumorni voditelj ročnih tečajev g. Lojze Novak podal teoretični uvod v učila in samoučila v delovni šoli s posebnim oziranjem na zemljepisni in domoznastveni pouk. Popoldne pa bo prikazal, kako izdelava lahko vsak učitelj pri ročnem delu zemljevid svojega okoliša. Ta panoga izdelave reliefnih zemljevidov je pri nas do sedaj še deloma neznana, naloga tega tečaja pa bo, navedeni nedostatek odstraniti. Tečaj bo seveda dostopen tudi interesantom iz drugih učiteljskih društev.

Materijal, slike, fotografije in drugo, kar bi spadalo v okvir razstave, naj pošljejo zainteresirani na naslov Fotokluba v Litiji, ali pa predsedniku, litijskemu učitelju g. Jožetu Zupančiču do 25. t. m.

Prva razstava vina v Prekmurju

Dolnja Lendava, 21. aprila.

V nedeljo 24. t. m. bo v Dolnji Lendavi vinska razstava z vinskim sejmom, ki jo priredi podružnica Vinarskega društva. Naj ob tej priliki izpregovorimo nekaj besed o vinarstvu v Prekmurju.

V dolnjelendavskih gorah (občine: Dolnja Lendava, Dolga vas, Centiba, Dolina in Pinica) je 1350 oralov vinogradov; v ostalih občinah sreza pa le 366 oralov. V omenjenih občinah je ena četrtna površine posajena z vinsko trto, kar svedoči, da je vinogradništvo zelo važna gospodarska panoga v dolnjelendavski okolici. Zanimivo bi bilo ugotoviti, koliko vina se pridelava, koliko se ga konsumira doma in koliko se ga izvažata. Taka statistika bi nam pokazala najzanimivejšo hudo krizo, ki jo preživlja zadnja leta naše vinogradništvo. Odvoz vina je minimalen. Lendavsko vino kupujejo gostilničarji iz neposredne bližine in še ti so začeli uvažati zadnje čase tuja vina, čisto mnogo slabša od domačih. Vsi gostilničarji in trgovci, ki so nekaj popopili ves pridelek, so se odtujili in kupujejo vina drugod. Vzrok je znan in ga je iskati v kakovosti lendavskih vin. V vojnih in povojnih letih se je vinogradništvo zamerilo in posledice tega občutijo vinogradniki danes. Slab glas, ki ga je dobilo naše vino, nam škoduje in tu je treba odpomoči.

Podružnica Vinarskega društva, ki je bila ustanovljena ob koncu preteklega leta, si

je nadela nalogo izboljšanja vinogradništva in kletarstva, s čimer bi prekmurska vina zopet pršla do veljave. S prireditvijo prve razstave vin in vinskega sejma hoče podružnica napraviti prvi smeli korak v zasledovanju svojih ciljev. S pomočjo banovine, sreskega kmetijskega odbora in drugih krajevnih činiteljev se je ta važna prireditve omogočila. Prijavljenih je 130 vzorcev, in sicer 107 iz dolnjelendavskih gor in 24 iz Medmurja. Ostali kraji v Prekmurju niso prijaviili svojih vzorcev. Sicer pa ima ta vinska razstava namen zainteresirati javnost za lendavska vina in jih rehabilitirati. Primerjava z medmurskimi vini naj pokaže, da se v takih legah da pridelati tudi boljše vino. Sedaj razstavljena vina ne bodo najboljša kakovosti, vendar pa je med njimi nekaj vzorcev, ki se lahko uvrste med zelo dobra vina.

Prireditve naj pokaže tudi smernice, ki jih bo uvaževati po novodobnih pridobitvah v vinogradništvu. Naši vinogradniki se bode in hočejo korakati s časom.

Posetite ob priliki razstave belo Doljno Lendavo, njene oživljajoče se gorice in njeno prvo gospodarsko prireditve te vrste. Zelim, da bi prireditve uspela in postavila važen mejnik v razvoju našega vinogradništva.

Tesno zaprite, slaba prebava, abnormno razkrajanje in gniloba v črevesu pomnožena vsebina kisline v želodčnem soku, nečistost kože na obrazu, na hrbtu in prsih, črmati turi, marsikateri katari, motne sluznice preidejo z uporabo naravnih »Franz Josefov« grenčice. Številni zdravniki in profesorji uporabljajo »Franz Josefov« grenčico že desetletja pri odraslih in otrocih obeh spolov z največjim uspehom. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zasledovan slepar

Ljubljana, 21. aprila.

Po deželi se klatijo nekateri agenti, ki se izdajajo za predstavnike vseh mogočih dobrodelnih organizacij. Ljudje jim zaradi njihovega sladkega govorjenja prav radi nasedejo. A takšni koristolci so se vgnezdili tudi v mestih. V Ljubljani se je dalje časa zadrževal 25-letni Janko Korač, doma iz Radniča v srezu Gospiu. Najel je v Salendrovi ulici št. 6. lokal in otvoril novo »podjetje«. Izdajal se je za poslovojno podružnico mariborske zadruge »Materinska pomoč«, neke vrste zavarovalnice, ki bo pričela v Mariboru menda res poslovati. Sprejemal je člane proti plačilu prvega obroka od 70 do 90 Din.

Nalovil je tako že precej žrtev, vendar mu dohodki niso zadostovali. Prevečanje si je zatorel pomagal še na drug način. Sprejel je v službo kot kontornistino gđ. Ano V., ki je morala položiti 4000 Din kavicje, kot služitelja pa je najel Josipa L. na kavcijo 3000 Din in pa Ivana Z., ki je vložil 1000 dinarjev. S tem denarjem je Korač izhajal precej časa. A 31. marca, je izginil. Pisarna je tako naenkrat ostala brez »šefa« in so ga osleparjeni službeniki zamačali več dni. Ko ga le ni bilo na spregled, so se oskodbenci obrnili po pomoč na policijsko upravo, ki se je informirala pri »Materinski pomoči« v Mariboru in dobila odgovor, da Janka Korača tam sploh ne poznajo, kje neki, da bi mu bili poverili organizacijo ljubljanske podružnice Mariborske »Materinske pomoči« mora še sama čakati na odobritev svojih pravil pri banki upravi. — Za nevarnim sleparjem je policija izdala tiralico.

Kulturni pregled

Julij Betetto v Monakovem

V monakovski državni operi, kjer se Julij Betetto uveljavlja že drugo operno sezono z vedno večjimi uspehi, so dne 8. t. m. uprizorili novo opero Roberta Hegerja »Bettler Namenlos«. V nji je bila mojštr Betetto dodeljena lepa in težka uloga pastirja. Da

»Münchener Zeitung«, pa je pisal: »Docela izreden čin tega večera je Betetto kot pastir. To, kar nam je umetnik podal s pripravnostjo svojega podavanja in ganljivo preprostostjo igre — zlasti v pretresljivi zgovornosti nemega prizora, in kako mu je uspelo, da z globoko izraznostjo in vendar z največjim varčevanjem pri izraževalnih pripomočkih, vtelesi v sebi edinstveno, zares homersko priznanje. — To je resnično bilo prvovrstno umetniško dejanje.«

Izmed ostalih ocen, ki so vse zelo ugodne, naj omenimo še kritiko v »Münchener Sonntags - Anzeigerju«, ki posebej opozarja na g. Betetta in pravi: »Med solisti pomeni to, kar je Betetto dosegel glasovno, močno presenečenje. Umetnik se je v zadnjem času odlično razvil in je z ulogo pastirja ustvaril nekaj, kar je v vsakem pogledu nenavadno. Za vsak slučaj bi bilo treba paziti nani, da ga ne izgubimo.«

Kljub toli ugodnim vidikom, ki odpirajo g. Betetto možnost blesteče kariere v Nemčiji, pa se namerava naš ugledni rojak vrniti, ker ga vežejo z domovino razni kontrakti, tako da lahko že ob tej priliki zapišemo: Na skorajšnje svidenje! — zzi.

Aprilski zvezek

»Ljubljanskega Zvona«

Pravkar je izšla 4. številka »Ljubljanskega Zvona« — delno posvečena jubileju J. W. Goetheja. Kritiki Josip Vidmar je prispeval »Jubilejne meditacije«, urednik Fran Albrecht svoj prevod prizora iz »Ifigenije«. M. Premru prevod »Pesmi duhov nad vodom«, Anton Debeljak pa je preložil Goetheve Epigrame. Daljši esej o celotnem Goethevem delu in osebnosti je spisala Milena Mohorčičeva. Ista avtorica je ocenila tudi študi-

ji Camille Lucerne: »Proteus Goethe« in »Studien zu Goethes Rätselfdichtung, das Märchen«.

Dalje je aprilska številka LZ priobčila nadaljevanje potopisa Juša Kozaka »Dvajset dni v Evropi«. Lenoslovno jedro tega zvezka tvori novela Miška Kranjca »Življenje v zatonu«. V Obzorniku je objavljeno prvo »Pismo iz Montparnasse« iz peresa Antona Ocvirka. Peter Paik je zastopal z literarno - zgodovinsko razpravo »Novela Ungerna Sternberga, Die Zerrissenen in Prešeren«. Med književnimi poročili omenjajo L. Grahov Glonarjev prevod »Kmetov«, V. Rošak pa zaključuje svoje ocene starih ljudskih povesti. To pot so na vrsti Cerkvenikovi »Orlači« in Matičičeva »Moč zemle«. L. Mrazl referira o Lebnevem prevodu španskega romana »Pot k popolnosti«, ki ga je izdala Tiskovna zadruga. Kritiki sodi, da je izdaja Barojčevega romana »vse hvale vredno, dragocen, aktiven poskus, razgrniti pred nami notranjo podobo predrevolucijske Španije...« Zvezek zaključuje rubrika »Pregledi« s Koškovim oceno koledarjev naših ljudskih knjižnih društev.

»Ljubljanski Zvon« stane na leto 120 Din. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 3.

Nov mesečnik za književno informacijo. V Zagrebu je začel izhajati mesečnik »Književni život«, ki naj čitatelje seznanja z novimi literarnimi pojavi doma in na tujem. Izdaja in ureja ga dr. Slavko Ježić. Zdi se, da je to obenem založniško glasilo »Minervec«, ki izdaja zbrane eseje Senoe, Vj. Novaka in Miroslava Krleža.

Proslava petdesetletnice Narodnega divadla v Pragi. Prihodnje leto bo poteklo 50 let, kar je po požarni katastrofi znova dograjeno Narodno divadlo pričelo redno delovati. Praška kulturna društva, na čelu jim odbor za drugo Narodno divadlo, namenjajo to obležitno proslavo s ciklom velikih prireditvev, h katerim bodo povabljeni tudi

zastopniki drugih slovanskih narodov. V Pragi so pravkar ustanovili pripravljalni odbor. V njem so najodličnejši predstavniki tamošnjega kulturnega življenja. V načrtu je med drugim velika gledališka razstava in slikarska razstava tako zvanega »pokolenja Narodnega divadla«.

Shaw piše knjigo o sovjetski Rusiji. Bernard Shaw se je pravkar vrnil s potovanja po Afriki in je pričel pisati knjigo o sedanji Rusiji, ki jo je lani spoznal na lastne oči. — Te dni so v Londonu uprizorili novo Shawovo dramo »Preveč resnično, da bi bilo dobro«.

Koncert moderne češke glasbe bo v soboto v Beogradu. Prirejen je pod protektoratom Zveze jugoslovanske - češkoslovanske lige.

Ludomir Rožek v Beogradu. V Beograd je prišel sloveči poljski skladatelj Ludomir Rožek, ki bo navzoč pri premijeri svoje opere »Casanova«.

Don Frane Bulić o tradiciji v šolstvu. V šibeniški »Socialni reviji« je sloveči arheolog in zgodovinar Dalmacije don Frane Bulić objavil članek »Omladini u spomenar«, v katerem se zavzema za učenje klasičnih jezikov na srednji šoli in poudarja vrednost humanistične naobrazbe. »Če kje« piše don Frane Bulić, »je v šoli nevarno odpravljati tradicijo. Škodljivo in nevarno je, če šola odpira jadra vsakemu vetru in če vanjo pljusne vsak val modernizma, če izpremembe v učnem načrtu in dubu šole zavise od dnevnih dogodkov, od enodnevnih pojavov, od kulturne mode, ne pa izključno od znanstvenih rezultatov, od napredka pedagogije in novih, toda preizkušenih njenih metod. Duh, ki vlada v dobri šoli, bo vedno, in sicer po vsej pravici pretežno konservativen in tradicionalen. Samo dovršene kulturne dobe prinašajo vanjo svoje zaključene rezultate, da povečajo in izpopolnijo ono, kar je bilo dobro in kar ima trajno, neminljivo vrednost.«

Turandot

Libreto za Puccinijevo opero »Turandot« sta napisala na njegovo prošnjo in z njegovim intenzivnim sodelovanjem njegova stalna libretista Adami in Simoni. Pobudo za libreto »Turandot« je dal skladatelj sam, ker je videl dramo »Turandot« v Berlinu v Reinhardtovi inscenaciji. V literaturi imamo dve drami pod naslovom »Turandot«, in sicer Gocchievo in Schillerjevo, a operni libreto se od obeh dram tako močno razlikuje, da ga moremo smatrati kot povsem samostojno delo.

Vsebina je naslednja: I. dejanje: Na mestnem obzidju sporoča mandarin zbranemu ljudstvu, da bo poročila kitajska princesa Turandot onega mladeniča kraljeve krvi, ki reši tri dane uganke. To je pravkar poskusil mladi nerzijski princ, ki mora sedaj na morišče. Ljudstvo pričuje mandarinu in poziva rablje, da nastopijo. V gneči se nahajata tudi stari Timur, bivši tatarski kralj, in Liu, mlada sužnja. Gneča podere Timurja na tla, Liu prosi pomoči, kakor prikošči Kalaf, nepoznani princ, ki spozna v Timurju svojega očeta. Kalaf in Timur morata ostati nepoznana. Krvnikovci hlapi nastopijo s sekro in v sprovedu peljejo perzijskega princa na morišče. Kalaf hoče rešiti Turandot, a ko jo zagleda, ga njena lenota popolnoma oamami. Ves prevzet stopi h gongu, udari po njem in se prikloni s tem, da hoče rešiti uganke. Vsi ga svare pred tem činom.

II. dejanje. V šotoru sede ministri Ping, Pang, Pong in molijo, da bi dobila Kitajska srečnega rešilca ugan. Zunaj se zbira množica na trgu pred gradom. Osem mandarinov prinese zapечатene zavitke v rešitvijo ugan. Nastopijo tudi trije ministri. Na prestolu sedi cesar Alton, ki pregovarja Kalafa, da ne bi reševal ugan, češ, da je že dovolj krvi prelite. Kalaf se ne vda in

Odvalite krivdo!

Ne zakrivite si sami usodo zamudnika. Le še par dni nas loči od prvega žrebanja novega kola državne razredne loterije in le malo srečk je še na razpolago. Kupite si srečko, da ne boste ovirali poti sreči, če je namenjena h Vam.

Srečke dobite v vseh podružnicah „Jutra“ in v

Zadružni hranilnici r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Domače vesti

* **Razpis ustanov.** Univerzna uprava v Ljubljani razpisuje za študijsko l. 1932-33 dve ustanovi mestni dr. Pavla Turnerja ustanove, vsako v višini 42.000 Din, namenjen za enega jurista in enega filozofa slovenske narodnosti, ki sta napravila državne (diplomske) izpite ter dobila doktorat na ljubljanski univerzi. Ustanove imajo namen, da se omogoči najvišje vrednostne proslavne enoletno bivanje v inozemskih kulturnih in znanstvenih žariščih (Pariz, London, Oxford, Cambridge itd.) v svrhu, da nadaljujejo strokovne študije in da si obenem pridobijo ono splošno in družabno izobrazbo, ki je znak omikanega in kulturnega človeka. Prošnje s potrebnimi dokazili o izpiti, doktoratu in o jezikovnem znanju naj se vložijo na rektoratu najkasneje do 15. maja letos. Podrobnejše določbe ustanovne listine so razvidne z razpisa na deskah rektorata, filozofske in pravnice fakultete.

* **Ostanka na državno službo.** Minister za socialno politiko in narodno zdravje je odobril ostanko na državno službo, ki jo je podal dr. Janez Šarč, sekundarni zdravnik splošne državne bolnice v Ljubljani.

* **Promocija.** Na tehniški visoki šoli v Gradcu bo promoviral jutri inženjer z. Julij Namorščak za doktorja tehničnih znanosti.

* **Študijska ekskurzija našega zdravnika v Nemčijo.** Doktor dr. Leon Trauner v Nemčijo, kjer bo proučeval najnovejši napredek v medicini. Ogledal si bo psihoanalitični zavod v Berlinu, inštitut za tronske bolezni v Hamburgu in klinike v Kelmorajnu in Frankfurtu.

* **Mesto državnega cestarja delavca** razpisuje sresko načelstvo v Kranju na progi državne ceste št. 2 med kilometrom 67,5 do 67,5 s sedežem v Selu pri Zirovnici z mesečno plačo 600 Din in mesečno stanovanjsko določen 100 Din. Prošnje sprejema do 30. t. m. tehniški oddelček sreskega načelstva v Kranju.

* **Službeni list dravske banovine** objavlja v 31. letošnji številki med drugim: zakon o srednjih trgovskih šolah, uredba o velikosti nagrade dnevniciarjem v resortu ministrstva za notranje posle, naredbo o odmeri določi za javne borze dela, pravilnik o dolžnostih in pravicah stalne higijenske komisije pri osrednjem higijenskem zavodu v Beogradu, izrečeno o pravilniku bratovske skladnice, norme za obtežbe pri graditelstvu, razglas banske uprave o uklenjenem okrožnem inšpektoratu v Mariboru in objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1932.

* **SPD sporoča,** da so odprte in oskrbovane naslednje kočje in domovi: V Triglavske gorove: Stara Aljaževa kočja (neoskrbovana), Erjavčeva kočja na Vrhu (odprta od nedeljah in praznikov), Staničeva kočja (stalno odprta in oskrbovana), Koča pri Sedmerih jezerih (odprta in oskrbovana do 23. t. m.) in Vodnikov koča (odprta v primeru lepere vremena ob sobotah in nedeljah); V Karavankah: Valvazorova kočja pod Stolom, Prečenovala kočja na Stolu (odprta in za silo oskrbovana v primeru lepere vremena vsako nedeljo) in Dom na Kofcih (stalno odprta in oskrbovana); V Kamniških planinah: Dom v Kamniški Bistrici, kočja na Veliki Planini in Dom na Kravancu. Nadalje so odprte in oskrbovane vse leto: novozgrajena postojanka na Sv. Gorji, kočja na Sv. Planini, novozgrajeni Dom na Mrzlici, vse kočje na Pohorju, Celjska kočja nad Celcem, Piskernikova in Tilerjeva kočja v Logarski dolini, Mozirska kočja na Mozirski planini. Odprta in oskrbovana je restavracija SPD na Rožni.

* **Višoka starost.** V vasi Gomili v Južni Srbiji živi menda najstarejša žena Jugoslavije, Stanojka Nošćeva, ki je stara 126 let. Sinovi in vnuki so ji vsi pomrli. Živi le še pravnuk Peter, ki je letos star 70 let. Starica ni nikdar uživala alkoholnih pijač. Zadnjih deset let se hrani samo z mlekom, sirom in kruhom. Zanimivo je, da

srečno reši uganke. Turandot zahteva od kralja, da je ne da tuica. Kalaf jo pa pozove, naj uganke do naslednjega jutra njegovo ime in v tem primeru pojde na prostovoljno v smrt. Cesar in vse spremstvo želi, da ostane Kalaf zmagovalec.

III. dejanje. V nočni tišini se čujejo klci klavirja: »To noč naj nihče ne spi v Pekingu! Kdor pove ime tuica, zapade smrti!« Kalaf sedi na stopnicah in poln dobre nade pričakuje sončnega vzhoda. Ping, Pang, Pong da na vse načine pregovarjajo, da jim pove svoje ime in nato zbeži. A Kalaf hoče na vsak način Turandot. Biriči prinelejo Timurja in Liu, ki edina poznata skrivnostno ime tuica. Turandot pozove Timurja, da ga ji pove, a on molči tudi potem, ko ga zvežejo. Da reši starca, pravi Liu, da samo ona ve za tuicevo ime, a da v nobenem primeru ne izda. Rablji mučijo Liu, a ona se ne ukloni in si nanosled sama zasadi nož v srce. Timur pravi, da se bo njena duša strašno mučevala nad krvniti. Trumlo mrtev Liu odnese v sredo. Po kratkem boju objame Kalaf Turandot, ki mu prizna, da ga je od prvega trenutka dalje, ko ga je videla, sovražila na tudi ljubila. Kalaf ji pove svoje ime in tako je njegovo življenje spet v njenih rokah. Cesar sedi na prestolu, obdan od dvoranov. Na trgu je zbrana množica ljudstva. Turandot nastopi in pove svojemu očetu, da pozna tuicevo ime, zove se: Liubezen. Kalaf hiti poln veselja k Turandot in jo objame.

ima Stanojka še nekoliko zob-kotnikov in da še vedno opravlja domača dela.

* **Novi grobovi.** Na Brnci pri Hrastrniku je umrla gospa Ana Dolinškova, vdova gostilničarja in posestnika. Pogreb ugledne pokojnice bo jutri ob 10. na dolsko pokopališče. — V ljubljanski bolnici je umrla g. Danilo Žigon, študent tekstilne visoke šole v Brnu. Pogreb bo jutri ob 17. izpred bolniške mrtvašnice na pokopališče na Vtču. — Na Zaloški cesti 7, je umrla g. Ivan Meserko, mesar. Pogreb bo danes ob 17. Pokojnik blag spomin, zaljubljen naše iskreno sožalje!

* **Truplo pogrešanega fanta.** Iz Smartna pri Litiji nam pišejo, da pokojni Mah Alojz ni šel sam v vodo. Zgodila se je nedvomno nesreča v temni noči. Pokojnik ni nikdar zatrieval, da pojde sam v vodo.

* **Samomor konzula v Buenos Airesu.** Pretekli ponedeljek je v Buenos Airesu izvršil v svojem stanovanju samomor tamkajšnji jugoslovanski konzul Slobodan Jovanović, ki je že dalje časa bolehal. Pokojnik je užival splošno simpatije med našimi tamkajšnjimi izseljenci.

* **Harmonika brez tipk.** Naš ameriški rojak Janez Gasperič v Calumetu v Zelenih državah je izdelal nove vrste harmoniko brez tipk in je nečisto preizkusil instrument pred strokovnjaki in prijatelji. Gasperič, ki je star 50 let, se je rodil v Ameriki. Starši so mu umrli, ko je bil še otrok in so ga potem sorodniki vzeli v staro domovino, kjer se je oženil. V starosti 18 let in se potem vrnil v Ameriko.

Tvrdba JULIO MEINL
prireja jutri dne 23. t. m. v svoji podružnici Ljubljana, Selenburgova ul. 3
POSKUSNO KUHANJE
svojega priznanega hranilnega
MALTIN - KAKAO-A
ter v ljudno poziva svoje ceneje odjemalce kakor tudi ostalo občinstvo!
Pri tej priliki bomo nudili cenj. posetnikom tudi poskusno prvovrstnega jama. — Vsak dobrodošel! 4879

* **Napredek in soga v gospodinjstvu.** Naposled je napredek prisločil na pomoč tudi gospodinjstvi, ki je odzvel njeno hudo skrb glede vzdrževanja snage v gospodinjstvu, nedežji je novodobno sredstvo za čiščenje. Poprej so se čistili predmeti z drgnjenjem, in sicer tako, da so se umazana mesta krepko trla, s čimer se je hotelo doseči, da se delci nesnag odtrgajo od predmeta. Pri tem se je naravno v znatni meri kvaril tudi sam predmet, ki se je čistil, in je postal počasi grd. Čim bolj so bili posamezni predmeti umazani, tem bolj raskava sredstva so se jemala za čiščenje. Za jedilni pribor se je jemalo celo smirnov papir. Zdaj je pa napredek tudi tu pomagal: gospodinjstvi ni treba več drgniti, praskati in strgati, nego vzame vim. Vim je dovršeno čistilo sredstvo, katerega delovanje temelji v tem, da nesnaga razkroji, a nikakor ne odtrga. Vim zmehča delce nesnag in krpa, s katero se predmet čisti, odstrani brez truda vso nesnago. Zdaj niso predmeti več opraskani in odrgnjeni, njih površine ostanejo gladke in svetle, predmeti se ne kvarijo, temveč ostanejo lepi. To olajšanje je treba zahvaliti vimu.

* **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobijeno perilo v najlepšo izdelavo.**

Zvočni kino Ideal
Svetislav Petrovič
v prekrasni ljubavni drami
Liubezen in šampanjec
Novo! — Ob 4., 7. in 9. uri zvečer.

Vremensko poročilo
Meteorološkega zavoda v Ljubljani
Številke za označbo kraja pomenijo:
1. čas opazovanja, 2. stanje barometra
3. smer in brzina vetra 6 oblazinost 1-10
4. temperatura 4. relativna vlažnost v %
5. vrsta padavin 6. padavine v mm
Temperatura: prve številke pomenijo na višji, druge najnižjo temperaturo.
21. aprila
Ljubljana 7, 763,9, 3,8, 90, NE2, gosta megla, —; Ljubljana 14, 762,7, 14,0, 34, S2, 0,3, —; Maribor 7, 762,8, 5,0, 80, NW2, jasno, —; Zagreb 7, 763,1, 7,0, 80, W1, megla, —; Beograd 7, 760,6, 7,0, 80, WSW, 0,3, —; Sarajevo 7, 762,6, 7,0, 80, mirno 0,4, —; Skopje 7, 759,8, 9,0, 60, SW3, 10, —; Kumbor 7, 760,4, 12,0, 60, E1, jasno, —; Split 7, 760,4, 12,0, 60, NE3, 0,5, —; Rab 7, 761,7, 11,0, 60, N2, jasno, —.
Temperatura: Ljubljana 13,0, 3,0; Maribor 10,6, 3,0; Zagreb 15,0, 6,0; Beograd 16,0, 5,0; Sarajevo 14,0, 1,0; Skopje 15,0, 4,0; Kumbor —, 9,0; Split 15,0, 9,0; Rab —, 8,0
Sonce vzhaja ob 5,9, zahaja ob 18,51.
Luna vzhaja ob 20,22, zahaja ob 4,52.

Pri pokvarjenem ali preobremenjenem zalogu, z g. pri početnem čiru v zalogu vam pomore
Dobiva se v vseh lekarnah
Odobreno od Min. svet. police in nar. zdravja S. št. 2009 S. II. 1932.

Iz Ljubljane

u. — **Državljanstvo in domovinstvo** državnih nameščenec. Mestno načelstvo v Ljubljani opozarja one aktivne in upokojene državne nameščenice, ki opirajo svoje državljansko edino na svojo definitivno namestitev v jugoslovanski državni službi, da s samo namestitvijo niso pridobili našega državljanstva in tudi ne tukajšnjega domovinstva, ker ministrstvo notranjih poslov ni usvojilo načela, da so državni nameščenici že s tem naši državljani, če so v državni službi. Vsi ti nameščenici morajo, ako hočejo postati jugoslovanski državljani, zaprositi po rednem potu za državljanstvo v smislu § 12. zakona o državljanstvu. To velja tudi za one osebe, katerih državljanstvo se mora v smislu načelnega navodila ministrstva notranjih poslov presojati po domovinstvu, ki so ga te osebe imele v dobi od 1. januarja 1910. do uveljavljanja mirovne pogodbe, a so jim bile državljanske izkaznice izdane edino na podlagi njihove namestitve v naši državni službi. Prošnjam za državljanstvo se mora priložiti zagotovilo domovinstva kake jugoslovanske občine. Ta priloga pa odpada, ako je prošilec slovenske, hrvatske ali srbske narodnosti in se je rodil na ozemlju naše države ali pa, ako stanuje vsaj tri leta nepretrgano v kaki naši občini. Prošenja za državljanstvo ni treba vlagati: a) onim, ki so imeli nepretrgano od 1. januarja 1910. pa do 16. julija 1920. to je do dne, ko je stopila saintgermainška pogodba v veljavo, domovinsko pravico na onem avstrijskem ozemlju, ki je pripadlo naši državi; b) onim, ki so postali naši državljani po čl. 74. saintgermainške pogodbe, po opci ali pa po zakonu o varstvu manjšin; c) onim, ki so z naturalizacijo dobili pred uveljavljanjem ali po uveljavljanju zakona o državljanstvu pridobili naše državljanstvo; d) onim, ki jim je bilo na podlagi § 53. točke 4. do 8. in 10., zakona o državljanstvu ugotovljeno jugoslovansko državljanstvo.

u. — **O zaščiti domače delovne sile** drugod in pri nas je v terek predaval v JNAD »Jadrane« g. prof. Rudolf. Ugotovil je, da je pri nas med brezposelnimi 15 do 20 odst. iteljstvom, dočim jih je n. pr. v Nemčiji le 8 odst. Zakaj? Druge države sprejemajo iz tujine po večini le delavce, a v Jugoslaviji so tuji ravnatelji denarnih zavodov in industrijskih podjetij, višji uradniki, ki imajo za po ovico večje plače ko domačini na enakih položajih in dvakrat toliko besede. Neko industrijsko podjetje v Mariboru ima le 2 slovenska uradnika; v okolici Novega Sada pa je prvi pogoj za sprejem v službo: znanje madžarskega, čeprav so stiki s to državo minimalni. Drugod ščitijo domačine in odpravljajo tujece čez mejo. Treba je, da dobe tudi pri nas domačini zaščito!

u. — **Danes Chaplinov veliki in zadnji film »Luči vlemesta«.** V elitnem kinu Matič bo danes predvajala ZKD zadnji Chaplinov filmsko umetniško veliki film »Luči vlemesta«. Krasna, s Chaplinovo umetnostjo izdelana tragikomedija, je vzbudila svoječasto vso pozornost po svetu. Dasiravno dogotovljen v dobi, ko je zvočni film že lavorice po vsem svetu, je Chaplinov film »Luči vlemesta«, ki je izdelan kot nemi film, doživljal kljub temu zmago za zmago, kjerkoli je bil predvajan. Od tega časa veliki umetnik Chaplin ni več prišel za filmsko delo. Luči vlemesta so bila njegova labodja pesem. To krasno filmsko delo, ki ga priporočamo v ogled najširšim krogom, da spoznajo iz njega umetniško silo slavnega Chaplina bo na sporedu ZKD danes in jutri ob 2. uri pop. ter v nedeljo ob 11. uri pop. Vse predstave se bodo vršile v prostorih elitnega kina Matice.

u. — **»Svoboda« in »Zarja«.** II. delavski večer slovenske glasbe pod vodstvom čana opernega orkestra Janka Gregorčiča bo v ponedeljek 25. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Izvajale se bodo skladbe slovenskih skladateljev, med njimi dosedaj še ne izvajane, kakor Gregorčičeve »Abiturijentska korčnica«, »Gorenjska, ti kras slovenski« in »Kranjskogorska salonska korčnica« in Dolbar-Bernardov venček »V zarji jutranje, ki jih bodo igrala godba na pihala in orkester »Zarja«. Koncertna pevka Stefanija Frankovska-Vukova bo zapela Devono »Snežulčico« in Adamičevega »Jezdec«, konservatorist Dermota pa Ravnikovega »Vasovalca« in Adamičevega »Panačca«. Sloviti slovenski vokalni kvintet (Štebričan, Roman in Tone Petrovič, Jug in Sulc) zapojejo Mirkovo »Jutro«, Adamičeve »Jaz imam tri ljube« in Volaričev »Razstaneke«. Nastopi tudi pevski zbor »Grafike«. Vstopnice se dobe v Delavski zbornici, I. nadstropje. Sedeži po 3 dinarje, stojišča 2 Din. Pri prodaji v naprej družinski sedeži po 2 Din. Večer bo lep in prijeten. Ne zamudite ga! Prenasla se bo tudi po radiu kot delavska ura.

u. — **Zaključno predavanje društva »Sodec«** bo v soboto 23. t. m. v salonu pri »Levu«. Ta večer bo predaval odlični strokovnjak na gospodarskem in finančnem področju univ. profesor dr. Aleksander Bilimović o vplivu svetovne krize na narodnogospodarski in finančni položaj Jugoslavije. K temu zelo aktualnemu in za sedanjí čas res važnemu predavanju vabimo vse »Sodečane« brez izjeme, prijatelje društva in sploh vse, ki se zanimajo za važna gospodarska in finančna vprašanja Jugoslavije. Po predavanju bodo petje, deklaracije, recitacije in slednji nastopi prvič v Ljubljani govorni zbor naše mladine z Grudnovo »Minerija«. Novovrstni zbor bo gotovo vse poslušalce prijetno presenetil. Začetek točno ob pol 21. Vstop vsem prost.

u. — **Preporočila akademije** bo v soboto 23. t. m. v dvorani Trgovskega doma. Pokroviteljstvo sta prevzela direktor Jug in častni damski komite. Pričetek bo točno ob 20. Program akademije bo zelo obilen in pester. Po programu bo ples ob zvokih izvrstnega jazzja Sonny-boy. Poskrbljeno bo tudi za dobro okrepilo. Čisti dobiček

Predmetu vrata in prehladu varujejo
gripo Panflavin
PASTILE
Zaščena od zdravstvenih ministrov in zdravniškega sveta S. št. 1418/30-1932

Pravi pot za doseg

Iz Ljubljane

kakor tudi istočasna odstranitev neokusno barvanega zobnega obložka je sledeč:

Iztisnite malo količino Chlorodont zobne paste na suho Chlorodont zobno ščetko - t. j. specialna ščetka z zobčastim rezom - drgnite svoje zobe od vseh strani, kakor tudi od zgoraj navzdol. Pomočite šeto nato ščetko v vodo, ter izplaknite si usta temeljito, grgrajte s Chlorodontno vodo. Uspeh je presenetljiv! Neokusna barva zobnega obložka je izginila in ostane vam v ustih prijeten svež občutek.

Varujte se manjvrednih cenejših posmenaj, ter zahtevajte izrecno le Chlorodontno zobno pasto. Tuba Din 8.—

da mu je zaupala hranilno knjižico Dravske banovinske hranilnice. Oktobra in novembra 1930 je po neki tretji osebi dvignil 3700 Din. v hranilnici je pustil le kakih 67 Din. Ko je hranilnica obvestila Angelico o stanju njene hranilne vloge, je ona takoj odavila Franceta orožnikom. Tako se je prijateljstvo Angelice končalo sedaj pred deložnim sodiščem. France se za razpravo ni brigal, sodnik-podnečec je razpravljal v njegovi odsotnosti. Bil je obsojen na 2 meseca strogega zaporja in v izgozbu častnih državljanških pravic za 2 leti, pogojno za 1 leto. Sodnik pa je dodal sodbi še en važen pogoj, da mora Angelici plačati 3700 dinarjev v 4 mesecih, sicer bo občutil vse zle posledice sodbe.

Iz Celja

e. — **Trgovski, obrtniški in pravniški krogi** se opozarjajo na zanimivo predavanje, ki bo drevi ob 20. v mali dvorani Narodnega doma. Predaval bo sodnik upravnega sodišča v Celju g. dr. Ivan Likar o ugotavljanju davčne osnove za pridobitno in davek na poslovi promet.

e. — **Na ponovitve drame »Vzroke«**, ki bo v nedeljo 24. t. m. ob pol 17., opozarjamo prebivalstvo Savinjske doline, krajev ob južni železnici in bližnje celjske okolice, kakor tudi Celjane, ki niso prisostvovali nedavni premieri. Gostoval bo v glavni vlogi član ljubljanske drame g. Kralj. Vstopnice naročite že v prodaji v knjigarni Gorčar in Leskovec. Cene znatno znižane.

e. — **K prazniku naših gasilcev.** Po nalogu gasilske župe v Zalcu bo na praznik 5. maja v Celju Florijanova slavnost z maso ob 8. jutraj za gasila društva Celje, Gaberje, Tmavljice, Teharje, Skofjo vas, Babno, Lopato, Levce in Ljubčno. Po masi bo v prostorih gostilne »Pri Jugoslovancu« v Gaberju važno in poučno gasilsko predavanje o gasilcu kot reševalcu in o službi gasilcev v reševanju. Gasilno društvo v Gaberju priredi v nedeljo 3. julija veliko tombolo z obilnimi dobitki, v nedeljo 7. avgusta pa veliko proslavo 20-letnega obstoja. Ostala društva naj to upoštevajo.

e. — **Iz organizacije JKRD za celjsko okolico.** Člani krajevne organizacije za celjsko okolico, ki so podpisali pristopne izjave svojčas pri mestni organizaciji JKRD v Celju in bivajo na teritoriji celjske okoliške občine, se opozarjajo, da so zdaj prevzeti od mestne v okoliško organizacijo.

e. — **Ukinitev električnega toka v Celju in okolici.** Vodstvo falske elektrarne sporoča, da bo v nedeljo 24. t. m. od 8. do 12. dopoldne ukinjen električni tok v mestu Celju in okolici.

e. — **Otvoritev nogometnega prvenstva v Celju.** V nedeljo 24. t. m. ob 15.30 bo pri »Skalni kleti« otvoritvena prvenstvena nogometna tekma med SK Celjem in SK Olimpij iz Gaberje. V predtekmi ob 14. bosta nastopili rezervi SK Olimpa in Atletikov.

e. — **Razne nesreče.** V celjski javni bolnici je morala polskati zdravniško pomoč 20-letna modistka Marija Hriberska iz Celja, ki si je svojčas zabodla celo iglo v desno podlht. Iglo so ji v bolnici odstranili. Preteklo nedeljo je gna 60 letni farovski hlapec Miha Klemenč iz Laškega kravo na vodo. Krava pa je bila muhasta in je podrla hlapca na tla ter mu zlomila levo ključnico. Večraj je bil sprejet v bolnico 2 in polletni Dragotin Koren iz Celja, ki je pri kosilu zvrnil z mize na sebo poln krožnik vrele juhe in se hudo opeklo po prsih in levi roki.

e. — **Tatvina kolesa.** V terek popoldne je bilo ukradeno posetniku Leopoldu Piklu z Lovrice pri Zalcu izpred Senicove gostilne v Zalcu črno pleskano moško kolo znamke »Ancora Milano«. Občinstvo se svarti pred nakupom.

e. — **Mestni kino** bo predvajal drevi ob pol 21. prvič izvrstno zvočno veselicego »Revizor Haselhubn« z Vlaso Burianom v glavni vlogi.

Iz Maribora

a. — **Streškim družinam!** Uprava strelskega okrožja sporoča vsem podrejenim streškim družinam, da so se na glavni skupščini porazdelile strelske oblasti po vojaških okrožjih. Oblastna strelska družina s sedežem v Mariboru se odslej imenuje Okrožna strelska družina s sedežem v Mariboru. Zaradi razdelitve se izločijo iz mariborskega okrožja te-le strelske družine: Guštanj, Velenje, Ravne pri Sošanju, Šnore, Celje in Šmarje pri Jelšah ter spadajo pod Okrožno strelsko družino v Celju.

a. — **Društvo ljubiteljev ptičarjev, podružnica v Mariboru,** opozarja na letošnje pomladno tekmo v nedeljo 24. t. m. v Loviščih Slivnica - Orehova vas - Rače, ki bo glede na izredno številno prijavo prav zanimiva. Sestanek za mariborske tekmovalce ob 8. jutraj pri hotelu »Moranu«, kjer bo smotra za pse iz Maribora. Psi ki pridejo direktno v lovišče, bodo pregledani neposredno pred tekmovalcem. Odhod v lovišče z vlakom ob 9.10 do postaje Orehove vasi - SKNica.

a. — **Iz »Nanos«.** To soboto bo predaval mestni podžupan g. Golouh o Trstu. Predavanje se bo vršilo v mali dvorani Narodnega doma ob 20.

a. — **Tombola Rdečega križa,** ki bo v nedeljo ob 14. na Trgu svobode v prid siromašni in bolnihi deci, ki jo je treba poslati na morje, vzbujajo splošno zanimanje. Prebivalstvo živahno sega po tablicah. Opozarjamo občinstvo, da se dobijo tablice po vseh trafikah po 2 Din. Apeliramo na občinstvo, da pridno kupuje tablice, saj gre za dobro in plemenito stvar.

a. — **Mestna strelska družina v Mariboru** sporoča svojemu članstvu, da bodo vsako soboto popoldne ob 15. do 18. in vsako nedeljo ob 10. do 12. in od 15. do 18. strelske vaje na vojaškem strelišču na Radvamju.

Vihar strasti

a— Nov zdravnik v Mariboru. V imenik Zdravniške zbornice za dravsko banovino je bil vpisan zdravnik dr. Leon Kac, asistent zobozdravnika v Mariboru.

a— SLD podružnica Maribor. Sobno srečanje bo drevi ob 20. v gostilni pri Belem zajcu v Melju.

a— Pomladnik RK studenške osnovne šole je priredil v Sokolskem domu lepo uspelo slavnost. Nastopil je deški zbor, ki je pod taktirko g. Mohorka zapel štiri narodne pesmi. Zbor je organiziral pevovodja po zgledu trboveljske mladine in ga s svojo energijo in vztrajnostjo spravil na priznanja vredno višino. Po pevskih točkah je šolski upravitelj g. Hren v kratkem nagovoru poudaril veliko važnost pevske vzgoje otrok, nakar je sledila Zolnirjeva tridejanka »Šola v nebesih«, ki jo je režiral g. Blažič. Igra je prav dobro uspela, navzoč je bil tudi avtor. Občinstvo je bilo s prireditvijo zelo zadovoljno.

a— Tezenska šolska kuhinja je v ponedeljek prenehala posloovati. Oficijskega zaključka so se udeležili poleg učiteljskega zastopnika občine in krajevnega šolskega odbora. V imenu šolske dece se je šolski upravitelj zahvalil za podpore vsem, ki so omogočili opoldansko prehrano dece naših najsiromašnejših slojev.

Iz Soštanja

a— Osebnosti. K tukajšnjemu glavnemu oddelku finančne kontrole je premeščen na mesto v Beograd odšledga podinspektorja Matije Pavlovića komisar Nikola Petrović iz Virovitice. Vodstvo oddelka je prevzel od upokojenega dosedanjega vodje Ivana Mlakarja Blaznik Franc iz Kranjske gore. Iz Gornje Radgone je v svrhu izpolnitve staveža premeščen se finančni preglednik Ivan Božiček.

a— Mladinski prireditelj. Učenci osnovne šole priredijo v nedeljo 24. t. m. ob 15.30 v Sokolskem domu šestdesetletno otroško igro »Grudica«. Na prireditvi opozarjamo prijatelje šolske mladine, posebno ustare.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Petek, 22.: Zaprti.
Sobota, 23.: Ob 15.: Zdravnik na razpoljo. Dijaška predstava. Globoko znizane cene. — Ob 20.: Kar hočete. Izven. Znizane cene.
Nedelja, 24.: Kvadratura kroga. Izven. Znizane cene.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Petek, 22.: Zaprti.
Sobota, 23.: Turandot. Premijera. Izven.
Nedelja, 24.: Faust. Gostuje gosp. Baklanov. Izven.

Iz drame. Dijaštvo pa tudi vse ostalo občinstvo opozarjamo na dilaško predstavo, ki bo v ljubljanski drami jutri ob 15. Uprizori se poslednji v letošnji sezoni Shawova drama »Zdravnik na razpoljo«. Veljajo globoko znizane dramske cene od 20 Din navzdol. — Izvrstna Shakespearjeva komedija »Kar hočete se uprizar v dramu jutri zvečer po znanih dramskih cenah. — Premijera drame »Leda«, ki jo je napisal Miroslav Krleža, avtor drame »Gospoda Glembajevci«, bo v sredo.

a— Turandot. Prav zadnje skušnje se vrše v operi za to veliko delo, v katerem nastopi na našem odru preko 150 oseb. Zasedba posameznih ulog je naslednja: glavno ulogo Turandot poje pri premijeri ga. Kunčeva iz Zagreba, v ulogi cesarja Altouna nastopi g. Golovin. Tumar, bivši tatarski kralj je g. Rumpel, njegov sin Kalaf g. Ivič. Mladice sužnja Liu poje ga. Giungjenac. Gavellova, kanceler Ping je g. Janko, maršal Pang g. Mohorič, Pong g. Ivelja, mandarin g. Magdič. Velika uloga v tej operi je poverjena tudi opernemu zboru. Popolnoma nove dekoracije je izdelala gledališka slikarna po osnutkih scenografa g. Ulfanišveca. Postavitve scene je zelo težavna, zato so potrebni daljši odmori, posebno med II. in III. dejanjem, ko bo odmor trajal do 20 minut, na kar posebno opozarjamo občinstvo. Turandot ima vsa svojstva Puccinijeve muzike. Opera je uspeša povsod, kjer so jo dajali in je tudi povsod na stalnem repertoarju. Premijera bo jutri izven. Za vse predstave »Turandot« ne bodo veljali popusti pri cenah.

Opozarjamo na gostovanje znamenitega ruskega pevača Baklanova v nedeljo zvečer v Gounodovi operi »Faust«. Poje ulogo Mefista. Predstava je izven.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

Začetek ob 20.15.

Sobota, 23.: Ljubzen sedemnajstletnega. Nedelja, 24.: Ljubzen sedemnajstletnega. Gostovanje na sokolskem odru na Viču. Sentjakovski gledališki oder ponovi v soboto ob 20.15 Drževljevo dramo »Ljubzen sedemnajstletnega«. V glavnih ulogah nastopajo prvi premijeri. Je starega gospoda ista namoslo obolelega g. Karusa g. Košak. Vse rezervirane vstopnice se morajo dvigniti najkasneje do 20. ure, ker se bodo sicer prodale naprej. Zgodnja predstava v nedeljo 17. t. m. se je morala zaradi nenadne obolenosti g. Karusa odpovedati. Vstopnice, kupljene za to predstavo, bodo veljale za sobotno predstavo. Sobotna predstava je najbrž zadnja predstava te lepe drame v tej sezoni. — V nedeljo 24. ob 20. bo gostoval oder »Ljubzen sedemnajstletnega« na sokolskem odru na Viču.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Petek, 22.: Zaprti.
Sobota, 23.: Brez tretjega. Premijera. Proslava 25letnice pisateljskega delovanja M. Begovića. A.
Nedelja, 24.: Viktorija in njen huzar. Znizane cene. Zadnjič.

CELJSKO MESTNO GLEDALIŠČE

Začetek ob 16.30.

Nedelja, 24.: Vzrok. Repriza. Gostoval bo g. Kralj iz Ljubljane.

Iz Škofje Loke

a— Uradni dnevi škofovske sreske izpostave bodo v Železnikih 3. maja, 2. junija, 5. julija, 4. avgusta, 4. oktobra, 2. novembra in 9. decembra. Uradni dan za november se določi naknadno. V Gorenji vasi pa se bo uradovalo 10. maja, 7. junija, 8. julija, 9. avgusta, 6. septembra, 6. oktobra, 11. novembra in 13. decembra.

Iz Kamnika

a— Leto jubilejev. Kamnik letos kar tone v jubileji. Državna smodnišnica praznuje 75letnico, odkar je prišla obratovati, gasilno društvo in pevsko društvo »Lira« pa 50letnico ustanovitve. Letos poteka tudi 50. leto, odkar so na o-novni deški šoli prenehali poučevati francižani in so jih nadomestili učitelji ter 25letnica osnivanja knjižnice Narodne čitalnice. Ako k temu pristejemo še 700letnico mesta Kamnika, katero praznujemo že od l. 1928. naprej in odkritje spominske plošče v svetovni vojni padli Kamničani, potem letos ne bo konca prreditvi in proslavi.

a— Krstna predstava A. Peterlinove drame »Sonce« je zaradi tehničnih zaprek preložena na soboto 30. t. m.

Iz Trbovelj

a— Kino Sokol opozarja, da je film »Azija se budi« drugi »Trader Horn«.

Iz Novega mesta

a— Kino »Dom« v Sokolskem domu bo predvajal danes v petek in jutri v soboto, obakrat ob 20.15, in v nedeljo ob 15., 18. in 20.15 zvočni film »Vesela dunajska dekleta«. V glavni vlogi Willy Forst in Irene Eisinger. Predigra zvočna.

a— Slovensko razvite prapore pomočniškega oddelka Obrtnega društva v Novem mestu bo 8. maja ob 11. v prostorih Sokolskega doma.

Iz Prekmurja

a— Nova sokolska četa se je ustanovila v Zengovcih. Sokolska misel se razveseljuje širi po Prekmurju in so danes že skoro v vseh večjih krajih sokolske postojanke.

a— Iz Sokola. Na zadnjem sestanku načelnikov prekmurskega sokolskega okro-

ja je bilo sklenjeno, da bo letošnji okrožni izlet 20. junija v Beltincih. Letošnji društveni nastop Sokola v Murski Soboti pa bo 12. junija s sodelovanjem vseh čet. Posebnost pred tem nastopom bo štafetni tek vseh edinic z avstrijske in madžarske meje s ciljem v Murski Soboti.

Iz Ptuja

a— Ne spravljajte jezikovno popačenih reklam v javnost. Na plesnem večeru gđ. Erne Kovačeve so se delili med publiko dvojjezični reklamni letaki za prijava v plesni tečaj. Prevod na slovensčino pa je bil sijajno pomanjkljiv in bi bilo na mestu, da bi publika te letake odločno zavrnila. Morda gđ. Kovačeve ne zadene nobena krivda, gotovo pač tiskarno, ki je letake tiskala.

Iz Slovenigrada

a— Ustanovitev krajevne organizacije JRKD. Te dni zvečer se je vršil v gostilniških prostorih Sokolskega doma ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRKD. Ob obilni udeležbi občinstva iz vseh slojev je otvoril zborovanje predsednik sreske organizacije JRKD ravnatelj g. Ferdo Senturc in obrazložil vzroke, ki so dovedli do potrebe nove stranke. Poudarjal je važnost te nove državne politične organizacije, ki naj združi pod svoje okrilje vse one, ki žele sodelovati na gradbi naše Jugoslavije. Nato je prečital pravila članarina se je določila na 6 Din letno. V odobro so bili soglasno izvoljeni: predsednik Kopač Leopold, podpredsednik Serafin Ivan, tajnik Mrovlje Slavko, blaginjak Hmelina Drago, odborniki: Rojnik Ivan, Martelenc Slavko, Grmovšek Milko, Gorčan Anton, Elletz Franc, Kvac Ivo, Dr. Bratkovič Alojz in Ferber Miroslav. Nato se je razvila živahna debata, katero je zaključil ravnatelj g. Senturc s pozivom na složno in intenzivno delo za blagor naroda in države.

Iz Slovenske Bistrice

a— Sokolska predstava Linhartovega »Matička«, nameravana za 16. t. m., bo v soboto 23. t. m. zvečer in v nedeljo 24. tega meseca popoldne v dvorani hotela »Beograd«.

Gospodarstvo

Zaščita denarnih zavodov in vlagateljev

Današnje izredne gospodarske razmere zahtevajo izredne ukrepe. V vrsto teh ukrepov spada v sredo uveljavljen zakon o zaščiti kmeta, ki pa vsebuje med drugim tudi zasile ukrepe za naše denarne zavode. Paragraf 5. tega zakona ustvarja možnost moratorija za denarne zavode, seveda ne splošnega, temveč samo individualnega, torej samo za zavod, ki za to prosi. Ustavev tega člena v zakon o zaščiti kmeta je narekovala previdnost in skrb za naše denarne zavode, v prvi vrsti pa za njihove vlagatelje.

Zakon o zaščiti kmeta določa v § 5.: »Ako denarni zavod zaradi omanjanja kreditnih odnosov, izvajanih bodisi zaradi splošne kreditne krize ali zaradi neobičajnega in prekomernega dvigovanja vlog, v b-ž-kone in če se po bilanci v tem času aktivne večje od pasiv, tedaj lahko ministrski svet na zahtevo samega zavoda in na predlog ministra za trgovino in industrijo izda za vsak tak primer uredbu z zakonsko močjo, v kateri bodo predvideni roki za izplačilo vlog in drugih terjatev ter vsi drugi ukrepi, tudi za reorganizacijo zavoda, ki bi bila potrebna za njegovo redno poslovanje, in za zaščito vlagateljev in ostalih upnikov. V tem cilju je pooblaščen minister za trgovino in industrijo, da tak zavod in vse njegovo poslovanje postavi pod stalno nadzorstvo svojega komisarja.«

Sličnih in še mnogo dalekosežnejših zaščitnih ukrepov so se v zadnjem letu poslužile skoro vse države. Individualni moratorij, ki je omogočen za gori citiranimi določbami zakona o zaščiti kmeta, ima namen, preprečiti prisilno likvidacijo zavoda, ki je zaradi nenormalnih razmer v denarnem in kreditnem poslovanju postal nelikviden, ki pa ni pasiven in ima pozicije, da pri normalizaciji razmer lahko zopet preide v normalno poslovanje. Pravni institut individualnega moratorija za denarne zavode doslej ni obstojal (razen v zvezi z insolventnim pravom), kar pa je razumljivo, kajti potreba za tak pravni institut se more pojaviti samo v času gospodarske katastrofe, ko lahko splošna kriza zaupanja potegne s seboj v vrtnice tudi denarne zavode, ki so v jedru zdravi. Ustroj bančnega poslovanja je pač tak, da aktiv brez škode za podjetje ni mogoče tako naglo realizirati, kakor bi to zahtevala brzina, s katero se križijo tuja sredstva zavoda. Moratorij ima v takem trenutku namen, da prepreči nepotreben polom in zasilno likvidacijo, ki lahko prinese škodo predvsem upnikom. Pri potasni in tihi likvidaciji aktiv se lahko izločijo vse nepotrebne izdatke, in to v prvi vrsti na korist upnikov. Na tak način pa se lahko tudi nadalje obdrži zavod, ki ima drugače pozicije za nadaljnje normalno življenje.

== Vpisi v trgovinski register. Vpisale so se naslednje tvrdke: Parket, družba z o. z. v Ljubljani (nakup in prodaja parketnih desic, broderskega poda in enakihi proizvodov, izvoz tega blaga; osnovna glavica 100.000 Din; poslovalje: Siska Ivan, tovarnar v Ljubljani, Lenarčič Josip, tovarnar na Vrhniki, Kanc Alojzij, tovarnar v Mengšu, inž. Zupančič Fran, poslovodja v Ljubljani, inž. Remec Vladimir v Ljubljani in Franc Heinrich ml., lesni inženjir v Ljubljani); T. Korn in sinovi, družba z o. z. v Ljubljani (prodaja vsakovrstnih pločevin, krovskega in instalaterskega materiala ter vseh v to stroko spadajočih strojev, kurilnih ogrevalnih in hladilnih naprav; osnovna glavica 80.000 Din; poslovalje: Korn Teodor, Korn Teodor ml., Korn Henrik in Korn Herman, vsi iz Ljubljane); »Danubiac, trgovina s potrebščinami za čevljarstvo in usnarsko industrijo, družba z o. z. v Ljubljani (nakup, izdelovanje in prodaja kemičnih reagentov za usnarsko in čevljarstvo industrijo, barv in lakov ter nakup in prodaja strojev za čevljarstvo in usnarsko industrijo; znamke Danubiac; osnovna glavica 10.000 Din; poslovalje: Vodovtvec Franjo, trgovski ravnatelj, in Snoj Franja, trgovka in posrednica, oboje iz Ljubljane); Fr. Tomšič & Ko., nakup in prodaja pohištva v Zg. Kašlju.

Jugoslavenska banka d. d.

Bilanca naših vodilnih bank za preteklo poslovno leto so se pričakovale in se pričakujejo tudi danes z večjim zanimanjem nego v prejšnjih letih. To zanimanje se ne omejuje samo na one poedince, ki se aktivno udeležujejo gospodarskega življenja, ampak se je razširilo od številnih vlagateljev tudi na najširše sloje. Iz bilance Jugoslavenske banke d. d. in iz poročila, ki ga je upravní svet te banke 19. t. m. predložil XXIII. rednemu občnemu zboru deničarjev, je razvidno, da se težka splošna gospodarska kriza, ki je nalik epidemiji zajela ves civilizirani svet, ni dotaknila domačih kreditnih organizacij, ki imajo zdrave in krepke osnove. Sistem opreznosti, ki ga v Jugoslavenski banki predstavljajo strogi predpisi in konservativna načela, ki se jih je banka vedno posluževala in ki so še za časa minulih dobrih konjunktur prihajala jasno do izraza pri podeljevanju kreditov, je banki tudi v današnjih težkih in nemirnih časih omogočil miren razvoj. Na koncu minulega leta je banka razpolagala z gotovino v znesku od 32.341.200.13 dinarjev, dalje z dobroimetji pri denarnih zavodih, z devizami, valutami in z menicami in skupnem znesku 149.399.299.61 Din, tako da je več kakor tri četrtine vseh njenih vlog pokritih z najlikvidnejšimi sredstvi. Skupne elokacije se se zmanjšale od 888 milijonov ob koncu l. 1930, na 755 milijonov ob koncu leta 1931., torej za okrog 132 milijonov dinarjev. To zmanjšanje odgovarja približno znesku 150 milijonov dinarjev, za katerega so se, in to naposled zaradi odtegnitve gotovine iz prometa (tesauriranja), znizale vloge in ostali upniki, kar v polni meri dokazuje likvidnost bančnih elokacij. Stiska splošne gospodarske tvojnosti, ki je nastopila pri nas v drugi polovici preteklega leta, se izraža v bilančni vsoti, ki se je znižala od 1 milijarda na 907 milijonov, in v skupnem poslovnem prometu, ki se je znižal od 76½ na 62½ milijarde dinarjev.

Bilanca izkazuje za preteklo poslovno leto čisti dobiček 4.328.246.27 Din, od katerega se bo uporabila vsota 175.943.59 Din za dotacijo rednemu rezervnemu fondu, medtem ko se bo glede na neizpremenjeno gospodarsko krizo od ostanka izločila vsota 3.200.000 Din in porabila za zavarovanje in — po sklepu upravnega sveta — za odplačevanje terjatev. Preostali znesek 952.302.68 Din se prenese na novi račun. Sklep upravnega sveta, da se spričo izjemnih časov, ki v njih živimo, za minulo poslovno leto kljub doseženemu dobičku in navzile odpisu in rezerviranju, ki je bilo izvršeno še pred zaključkom leta, prvič po ustanovitvi zavoda odstopi od plačila dividende in da se ves dobiček uporabi za okrepitev notranje bančne pozicije, so gospodarski krogi sprejeli s polnim razumevanjem in zelo povojno. Sistem opreznosti, ki se v banki strogo spoštuje, je vodil upravni svet pri stvaritvi tega zadnjega sklepa. A temu sistemu se moramo tudi zahvaliti, da zavod nima niti ene lastne delnice, ker jih ni zaradi intervencije svetločasno na borzi kupoval. Danes pač vidimo, kako je to načelo, ki so mu nekateri tedaj ugovarjali, opravičeno.

Spremembe trošarinskega zakona

Z najnovejšo novelo k trošarinskemu zakonu, ki je 20. t. m. stonila v veljavo, se ne spreminjalo samo določbe glede trošarine na vino in žanje, o katerih smo poročali v večeršnji številki. Ta zakonska novela vsebuje še naslednje trošarinske spremembe: Trošarina na izvlečke (ekstrakte) esence in eterična olja z alkoholom se zniža od 3500 na 3000 Din za 100 kg. Na špirit (alkohol) in vse špirituosne tekočine znaša trošarina sedaj enotno 24 Din (doslej pri kmetijskih tvornicah 24 pri industrijskih tvornicah pa 28 Din). Črtane so določbe sedanjega trošarinskega zakona glede pojma vina za izvoz v inozemstvo s špiritom in ugodnosti, ki so v zvezi s tem. Spreminja se nadalje določbe glede razdelitve produkcijskih kontingentov za špirit. Po

Za pomladno zdravljenje

PLANINKA-ČAJ

BAHOVEC

Pravi samo v zaprtih in plombiranih zavojčkih z napisom izdelovalca!

Lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana

Odobreno po Min. soc. pol. in nar. zdr. san. od pod br. 2007.

čiščenje krvi in proti slabi prebavi uporabljajte naš nacionalni produkt

novih določb, more finančni minister povečati dosedanj skupni kontingent, in sicer v prvi vrsti za nove tvornice, ki bi se zgradile na zadružni podlagi v krajih, kjer doslej ni bilo kmetijskih tvornic špirta. Kmetijske in industrijske tvornice špirta odslej ne morejo več prodati dodečenega ilim produkcijskega kontingenta. Ukinjena je določba, da kmetijske tvornice ne smejo sirovo špirta rafinirati in prepoved ustanavljanja novih kmetijskih tvornic špirta. Odobrenja za gradnjo takih tvornic daje finančni minister. Tudi dosedanja prepoved ustanavljanja industrijskih tvornic špirta za dobo deset let se ukine.

Razlika med staro trošarinsko stopnjo in novo se vrne za špirit, ki se nabaja v prometu pri veletočilih, in sicer na prosnjo, ki jo je treba predložiti do 20. maja. Banovine in občine ne smejo pobirati na špirit večje trošarine nego 5 Din za vsako hektolitersko stopnjo, in sicer banovine počeni od 20. t. m., občine pa počeni od 1. januarja 1933.

V roku 30 dni uveljavljenja novele so producenti špirta dolžni ustanoviti prodajno centralo za špirit, kakor tudi Zvezo industrijskih ter zvezo kmetijskih tvornic špirta s sedežem v Zagrebu. Pri ustanovitvi centrala daje vsakihi 100 hektolitrov kontingenta 1 glas. Tvornice, ki ne bi pristopile k centrali, izgube kontingent. Če tvornice v stavljenem roku centrala ne ustanovijo, jo za uredbo ustanovi finančni minister. V vsakem primeru ima finančno ministrstvo v centrali poleg komisarija najmanj dva člana. Preko prodajne centrala za špirit se mora vršiti vsa prodaja špirta v državi in ves izvoz. Ceno špirta ugotavlja od časa do časa finančni minister po zaslišanju uprave centrala.

Novela nadalje pooblašča finančnega ministra, da sporazumno s trgovinskim in kmetijskim ministrom predpiše mešanje špirta z bencinom kot pogonsko sredstvo za motorje. Za ta namen se mora počeni od 1. oktobra t. l. porabljati najmanj 20 odst. špirta, tako da se na 800 gramov bencina doda 200 gramov špirta. Ali se bo k tej zmesi dodajal še metilni alkohol in v kakšni količini, bo odredil finančni minister. Po tem datumu uvozniki in rafinerije ne bodo smeli prodajati čistega bencina za pogon motorjev (razen aeroplanov), sicer se kaznuje s 5000 do 100.000 Din. Trošarinska stopnja iz točke 13. člena 72 trošarinskega zakona se bo potem pobirala na zmes. Način mešanja bo predpisal finančni minister s posebnim pravilnikom. Finančni minister bo lahko po potrebi v sporazumu s kmetijskim ministrom od časa do časa tudi predpisal, katere sirovine se naj uporabljajo za proizvodnjo špirta, pri čemer bo v prvi vrsti upošteval vino in žanje kot sirovino za konsumni špirit, koruza pa za motorni špirit. Višek produkcijskih stroškov bo v takem primeru razdelila prodajna centrala na vso potrošnjo špirta v državi.

Trošarina na droži se povisa od 4 na 8 Din pri kg. Ukija se istosčasno prepoved ustanovitve novih tvornic droži (kvasa). V členu 76. se ukinja določba, po kateri je doslej pripadlo 5 odst. pobranih banovinskih in občinskih trošarin za nagrado državnim uslužbenecem, ki pobirajo trošarino.

== Povečanje glavne »Jugohrunec« v Kranju. Na podlagi sklepa izrednega občnega zbora 9. marca t. l., je »Jugohrunec«, kranjska tekstilna tvornica, družba z o. z. v Kranju, zvišala svojo glavico od 500.000 na 1.000.000 Din.

== Fuzija v alkoholni stroki. Tvrdka »Alkohol«, veletrgovina žgania, družba z o. z. v Ljubljani, je prevzela vse aktivne in pasive Rastlinske destilacije »Florance« (izdelovalec Edmund Kavčič), družbe z o. z. v Ljubljani, in je zvišala svojo osnovno glavico za 60.000 Din (iz čistega prebitka prevzete družbe) na 135.000 Din.

== Polovična vožnja za obiskovalce II. banovinske vinske razstave združeno z vinskiim sejmom, ki bo 8. do 10. maja v Ptuj. Prometno ministrstvo, splošni oddelek v Beogradu je z odredbo z dne 8. t. m. br. 6464 odobrilo polovično vožnjo za obiskovalce II. banovinske vinske razstave in sejma in IV. vinarskega kongresa, ki bodo od 8. do 10. maja v Ptuj. Polovična vožnja velja od 8. do 14. maja za vse vlake in razrede jugoslovanskih državnih železnic, razvemi ekspresne. Obiskovalci vinske razstave, sejma in kongresa kupijo na ohrdno postaji celo karto do Ptuja, ki jim poleg izkaznice vinarskega društva, da so obiskovalci vinske razstave s sejmom ali kongres, velja za brezplačno vrnitev. Izkaznice se bodo dobile na vinski razstavi v Ptuj. Karte torej ne oddati! Za prevoz razstavah predmetov velja popust predviden v tarifi del II — odsek B. XIII. Gostilničarje, vinske trgovce in druge zanimane vabimo na čimvečji obisk. Vinarje, kmetijske in sadjarke podružnice in druge organizacije vabimo, da organizirajo svoje člane za skupen obisk naših prireditel v Ptuj. Vinarsko društvo za dravsko banovino v Mariboru.

== Zvišani prispevki za borze dela in dovoljeni odteglaji. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani objavlja: Po naredbi ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje se od 1. t. m. dalje zvišajo prispevki za borzo dela od 5% na 10% tedanskega prispevka za bolezen. Zato delodajalci od 1. aprila lahko odtegljujejo od plačila delavca le-le zneske: dnevno: mazdni razred I. 0.21 Din, II. 0.31, III. 0.37, IV.

0.45, V. 0.54, VI. 0.65, VII. 0.77, VIII. 0.92, IX. 1.11, X. 1.31, XI. 1.54, XII. 1.85; tedenski: mezdni razred: I. 1.28 Din, II. 1.85, III. 2.22, IV. 2.68, V. 3.23, VI. 3.88, VII. 4.62, VIII. 5.54, IX. 6.05, X. 7.85, XI. 9.24, XII. 11.09. V teh zneskih so upoštevani dovoljeni odteglaji za vse vrste prispevkov. Tabele od odbitkih bomo na željo poslali delodajalcem, čim jih prejmemo od Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

Borze

21. aprila.

Na ljubljanski borzi so se danes nekatere devize po večeršnji oslabile nekoliko okrepile, zlasti Newyork, Bruselj, Berlin in Frst. Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda nadalje nekoliko popustila in se je trgovala po 213 in pozneje po 208, za maj na po 210 in 208, 7% Blairova posojila je bilo v početku prometa ponovno čvrsteje in je bilo zaključeno po 49, potem pa je popustilo in se je trgovalo po 47, 47.00, 47.375, 47.25 in 47. Zaključek je bil zabeležen samo še v 8% Blairovem posojilu po 53.50.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2288.57 — 2299.93, Berlin 1338.37 — 1349.17, Bruselj 791.20 do 795.14, Curih 1097.61 — 1102.85, London 212.61 do 214.21, New York ček 5626.72 — 5654.89, Pariz 222.81 — 223.93, Praga 167.22 — 168.08, Frst 290.05 — 292.45.
Zagreb. Amsterdam 2288.57 — 2299.93, Berlin 1338.37 — 1349.17, Bruselj 791.20 do 794.04, London 212.61 — 214.21, Milan 290 — 292.40, Newyork kabel 5648.63 do 5676.89, Newyork ček 5626.63 — 5654.89, Pariz 221.81 — 223.93, Praga 167.22 — 168.08, Curih 1097.35 — 1102.85.
Curih. Beograd 9. Pariz 20.30, London 19.41, Newyork 514.62, Bruselj 72.15, Milan 26.45, Madrid 40.25, Amsterdam 208.60, Berlin 122.15, Stockholm 95.70, Oslo 94.80, København 106, Solija 3.73, Praga 15.24, Varšava 57.65, Bukarešta 3.67.

Elekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 206 — 212, za maj 206 — 214, 7% investicijsko 57 — 60, 4% agrarne 27 — 30, 6% beguške 35.50 — 36.50, 7% Blair 47 — 47.50, 8% Blair 53 — 54, 7% Drž. hipotek. banka 51 — 53.

Beograd. Vojna škoda 210 zaklj., 7% investicijsko 57 bl., 4% agrarne 26 zaklj., 6% beguške 36, 36.25, 36.50, 36.25 zaklj., 7% Blair 48.50 bl., 7% Drž. hipotek. banka 50.50, 50.25 zaklj., Narodna banka 4600 den., Priv. agrarna banka 231, 229.50 zaklj., Dunaj. Bankverein 11, Eskomptegesell. 103, Dunav-Sava-Jadrn 13.75, Staatsseisenbahngesell. 13.40, Trboveljska 20.25, Alpine-Montan 11.25.

Blagovna tržišča

LES

+ Ljubljanska borza (21. t. m.) Tendence slaba. Zaključek ni bilo. Povpraševanje je za borove brojavne drozove (zdrave, ravne, v dolžinah 7—15 m. srednja dolžina 10 do 11 m. premer na vrhu 10—15 cm).

Iz življenja in sveta

Tudi v Avstriji bodo volili

V nedeljo 24. t. m. se ne vrše samo v Nemčiji deželnozborske volitve, ampak tudi v avstrijskih zveznih deželah. Prav tako se vrše v nedeljo v mnogih avstrijskih občinah občinske volitve, tudi na Dunaju. Volilna propaganda je zelo živahna. Na Dunaju so uprizorili socialni demokrati velik volilni spreved, kakor kaže naša slika.

Staranje in pomlajevanje

Problem staranja in pomlajevanja zanima znanost že nekaj let na vso moč. Eksperimenti prof. Steinach in dr. Voronova so znani tudi širšim krogom in skoraj je bilo videti, da bo umetno pomlajevanje ljudi v doglednem času vsem dostopna procedura. Danes smo pa spet že precej daleč od tega naziranja, dasi delnih uspehov nikakor ne gre zanikati.

Ze odgovor na vprašanje, kaj povzroča staranje, pomeni razočaranje. Znanost teh vzrokov ne pozna definitivno, dasi nam ne manjka vsakovrstnih teorij. Simptome, kakor sivnen las, popuščanje fizičnih in duševnih moči itd., poznamo sicer dobro, toda ti simptomi se dajo razlagati na razne načine in nikakor ni potrebno, da bi jim iskali izvora samo v staranju.

Tako ima že otrok pred rojstvom organe, ki bi jih lahko označili za starčevske, in mnoge bolezni imajo za posledico starostne pojave celo že pri zelo mladih ljudeh; po drugi strani se lahko celo pri 80-letnih starih kak kotolom normalno izleči — torej ima takšen organizem v sebi organe in sile ki so še povsem mladostne. Najrazličnejše vzroke so že delali krive starostnih znakov: popuščanje žil, oslabevanje organizma, popuščanje delovanja žlez. Vse to je točno, a nam ne pojasnjuje vsega. Res pa je, da vidijo danes predvsem v delovanju spolnih žlez in sploh v

vseh tako zvani notranji sekretiji z njenimi hormoni tistega »kapelnika«, ki uravnava tempo staranja. Na tem polju se gibljejo tudi poskusi za umetno podaljševanje življenja.

Kakšni so praktični uspehi teh pomlajevalnih poskusov? Predvsem ni mogoče utajiti, da so pri starih živalih dosegli prav očitno pomladitev s tem, da so jim vcepili spolno žlezo mladih živali. Na neki biološki postaji v Moskvi so v zadnjih letih poskušali to metodo postaviti v službo živinoreje. Stare plemenske živali, ki so jim vcepili spolno žlezo, so opazovali več let. Pri polovici operiranih živali so bili uspehi dejansko izvrstni: popolnoma senilen bik je n. pr. v dveh letih po operaciji spravil 130 potomcev na svet in ga še danes uporabljajo v plemenske svrhe.

Drugače pa je z ljudmi. Presaditev opičjih žlez v človeški organizem se je izkazala učinkovito samo za kratko dobo, ker telo vcepljene žleze kmalu posrka. S pomlajevanjem ljudi, vsaj za daljši čas, torej še nismo prišli daleč in po današnjem stanju stvari ni nič verjetno, da se bo dalo to v doglednem času doseči. Pač pa je pričakovati, da bo s to metodo in morda še z drugimi mogoče z uspehom omejevati starostne bolezni in težave — s tem bi pa dosegli že izredno mnogo.

Policija zasedla monakovsko »Rjavo hišo«

Policija pred glavnim stanom bavarskih narodnih socialistov (desno »Rjava hiša«). Na temelju odredbe o razpustu bojnih organizacij je zasedla policija tudi »Rjavo hišo«.

Nova številka »Življenja in sveta«

Pravkar je izšla 17. številka ilustrirane tedenske revije »Življenje in svet«, ki jo krasi na ovitku risba našega znanega slikarja Hinka Smrekarja »Ukročena storklja«. Na notranji naslovnici strani je poseben lesorez »Pohorska drčja«, delo Jos. Kladnika, čigar lesoreze je obzornik že ponovno priobčil.

Kakor vse dosedanje, tako vsebuje tudi najnovejša številka mnogo zanimivosti. Uvodni članek »Oko nas vara«, nas seznaja z najnovejšim odkritjem znanosti, da nas vidni živec grdo vara. Članek se bavi z zanimivimi poskusi profesorja Piérona v Parizu, ki je dognal povsem nova dejstva, izpolnjujoča naše dosedanje znanje o delovanju živčevja.

Neumorni dr. Vlad. Travner zaključuje svojo interesantno razpravo »Vampirji in vampirski procesi«, ki je zbudila med naročniki in čitatelji revije veliko pozornost, s poglavjem o vampirstvu in umetnosti ter o nesmrtnosti duše in naši zvezi z umirli. Konec razprave je ilustriral naš slikar-grafik Edo Justin, ki je s svojimi risbami stopil med one redke upodabljajoče umetnike, ki so se bavili z vampirizmom.

Prirodoslovce in voharje prikaže narave so zanimal sestavek »Storklje« (2 sliki).

Kratek, toda vsebinsko precizen je članek dr. R. H. Francéja »Zakaj nosimo glavo pokoncu?« Nedvomno je že marsikdo razmišljal o tem vprašanju, zdaj pa se bo lahko poučil o tej »skrivnosti«. Članek je opremljen z avtorjevo sliko.

Odlični zgodovinar J. Vrhovnik je prispeval za literarno zgodovino in za vse Gregorčičeve prijatelje važen članek »Ob 50-letnici Gregorčičeve Zlate knjige«. Članek, ki se bo nadaljeval, je opremljen z Gregorčičevo in Vrhovnikovo sliko iz leta 1885.

Staršem in vsem onim, ki se bavijo z mladinsko literaturo, bo dobrodošlo prispevek pisatelja Fr. Karintnha »Pravljice, ki jih pripovedujemo otrokom«.

Jako poučen je sestavek »Kaj človek v resnici vidi in česa ne vidi« s šestimi slikami, ki nazorno kažejo zanimivo vsebino sestavka.

Turiste bo zanimal prispevek »Na grebene montblanske grmde« (s sliko). V poletju nameravata drzna brata Schmid, ki sta lani kot prva premagala severno steno Matterhorna naskočiti joraško severno steno, ki je še mnogo bolj nevarna.

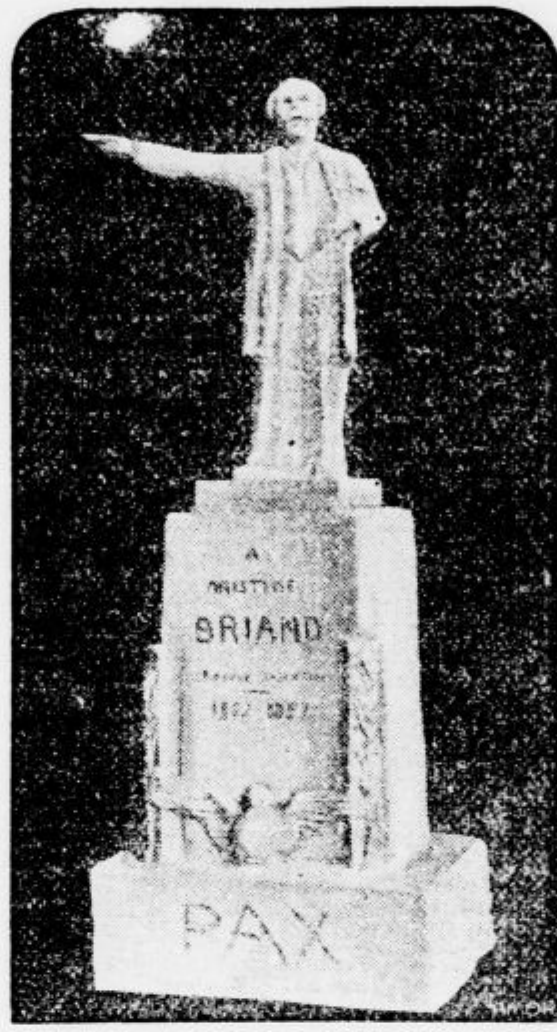
V soboto 23. t. m. na Shakespearejev rojstni in smrti dan bo svečana otvoritev novega gledališča v Stratfordu, ki je Angležem to kar je Nemcem Weimar. O tem poročajo sestavek »Novo gledališče angleškega naroda« (s sliko).

Pleme in umrljivost

Po novih statističnih podatkih je zelo verjetno, da je povprečna življenjska doba podedljiva lastnost. Seveda določajo vnanje, gospodarske, socialne in druge okoliščine trajanje življenja, vendar so tudi družine kakor plemena, ki živijo dolgo ali kratko.

Prof. Clements je v Arizoni dvajset let proučeval te stvari in je ugotovil, da kaže krivulja umrljivosti pri Indijancih, zamorcih in belcih nekakšen prvi višek v otroški dobi; velike razlike pa izkazuje drugi višek. Ta leži pri Indijancih med 15. in 19. letom pri zamorcih med 20. in 24. pri belcih pa šele pri — 70. letu. Belci živijo torej na vsak način dlje kot pripadniki prvih dveh plemen.

Spomenik velikemu pacifistu

Takšen bo spomenik, delo kiparja Georgea Regnaulta, ki ga bodo postavili v Cocherelu Aristidu Briandu.

Pogreb z mačjo glavo

Dolga vrsta »slepenastih« testamentov, ki so jih zapustili Angleži, je zdaj dobila dopolnilo v obliki oporoke, ki jo je ostavil bivši odvetnik George Chambers. Glasi se: »Moje truplo se ne sme položiti v rakev, ampak v koš iz ločja z obrazom navzgor. Glava naj se zavije v nepremočljivo platno. V tem stanju naj se moje truplo izpostavi sedem dni pod vedrim nebom. Poleg tega določam, da se mora pokončiti z menoj tudi glava moje mačke Tom Tite, ki je poginila 4. junija 1895. Hranil sem jo vsa leta do smrti. Moje truplo in mačja glava naj se po sedmih dneh izroči plamenom, pepel pa naj se raztrosi na vse vetrove.«

Pokojsnik je bil sploh velik prijatelj živali in je poleg mačk ljubil tudi pse. Tako bi bilo mogoče soditi vsaj po njegovi poslednji volji, kajti zapustil je nekemu pasjemu zavetišču nad 50.000 Din, vse drugo premoženje pa je dobilo Angleško društvo za zaščito živali.

Prispevki za Društvo narodov v obrokli

Zaradi japonsko-kitajskega spora je zabredla Kitajska v takšno denarno zadrego, da ne more več redno plačevati pristojbin, ki veljajo za vse članice Društva narodov. Doslej dolguje Kitajsko Društvo narodov nad 400.000 funtov. Pred dnevi je nakazal kitajski finančni minister Društvo narodov 18.000 funtov naplačila — ostanek bo sledil, kadar se izboljšajo današnje razmere.

Grob Beethovneve matere odkrit

Na pokopališču »Vor dem Stertor« v Bonnu so našli dolgo iskani grob Beethovneve matere. Na grobu je pritrjena plošča, ki pravi, da je tam pokopan italijanski svečenik Matari. Spomenik Beethovneve rodbine je namreč izginil. Podrobna preiskava je izpričala, da je bila pod grobom Matarija pokopana Beethovnova mati, od katere so našli drobno in nežno zgrajeno okostje.

O neprijetnih in prijetnih trenutkih znanstvenih odprav v puščavi kitajskih Turkestan razpravlja članek »V osrednji Aziji« po pripovedovanju geologa E. Trinklerja.

Naše lutkarje, ki so si pridobili za razvoj in napredek marionetnih gledališč mnogo zaslug, bo zanimal sestavek »Japonske lutke« (s sliko).

Opis ameriške zvezne države Alabame, ki jo je nedavno pustošil silovit orkan, vsebuje članek »Alabama, dežela tornadov« s sliko spomenika Bookerju Washingtonu, globoko izobraženemu črnočrtnemu črncu, ki je postal vodja in glasnik črnega plemena v Ameriki.

V številki se nadaljuje roman Iv. Podražja »Bedakova osveta«, ki izhaja za naročnike revije v obliki posebne knjige.

Poleg rednih rubrik »Znamke pripovedujejo« (Država, ki živi od prodaje znamk — s sliko), »Tri minute potovanja« (Sevilla, biser španskih mest — s sliko) in »Sahar« vsebuje številka serijo slik o »Vulkanški katastrofi v Južni Ameriki« in druge.

Na platnicah priobčuje za obiskovalce kinematografov zanimiv »Lov za novimi zvezdniki« in serijo humorističnih slik z Adamsonom.

»Življenje in svet« se naroča pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5, in stane polletno 40 Din, trimesečno 20 Din, mesečno 8 Din. Posamezne številke po 2 Din po vseh večjih trafikah.

SVETOVNA GOSPODARSKA KRIZA

je težko prizadela tudi japonsko industrijo. Trgovina z inozemstvom je padla. Nastala je mandžurska kriza. Japonska vojska je vdrla na kitajsko ozemlje in razgnala neorganizirane kitajske vojne sile. Kitajci so odgovorili z bojkotom japonskega blaga. Japonska je udarila. Sanghaj je zaseden. . . . Ves svet se je začel zanimati za Daljni vzhod, zlasti za Japonsko. Veliki narodi imajo dovolj knjig in časopisov z opisi japonske zgodovine, kulture in civilizacije, običajev itd., v našem jeziku pa je bore malo zadevne literature.

Ilustrovan tedenska revija »ŽIVLJENJE IN SVET« si je pridobila pravico, da sme kot edini časopis v Jugoslaviji prinášati serijo slik s članki

RAZVOJ JAPONSKE V SLIKI IN BESEDI

ki prične izhajati že 1. maja.

Kdor se ni naročil edine slovenske tedenske revije, naj ne zamudi ugodne prilike!

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča v Ljubljani: Knafljeva ulica 5 in stane polletno Din 40.—, trimesečno Din 20.—, mesečno Din 8.—.

Lesen denar

V mestecu Tenino (Washington, USA) je prišla mestna banka v konkurz. Ta zavod je bil edini v kraju, ki je oskrboval prebivalstvo z valuto in ker je s proglasilivjo konkurza zmanjkalo denarja, je prišla domača zbornica za trgovino in industrijo na izvirno idejo, ki je menda brez primere v zgodovini denarstva.

Dala je napraviti novce iz lesa, in sicer iz furnirja. Leseni novci predstavljajo vrednost 1 dolarja, 50 centov in 25 centov ter so zelo lični in nosijo podpis predsednika zbornice za trgovino in industrijo. Na vsakem novcu stoji zapisano, da se lahko v dobi 6 mesecev zamenja za veljavne ameriške bankovce, čim se je v Ameriki razvedelo za ta denar, je začelo novce zmanjkovati. Poročajo celo, da so dosegli leseni novci trikratno ceno, ker jih kupujejo številni zbiratelji denarja za svoje zbirke.

16 ur trajajoči potres

Iz kitajske province Hupeh poročajo, da so imeli 6. aprila katastrofalen potres, ki se je začel ob treh zjutraj in je trajal celih 16 ur. Potres je porušil 70 odstotkov poslopij in je zahteval tudi mnogo človeških žrtev. Ceste in ulice so bile pokrite z mrličmi. Porušeni provinci grozi vrhu tega tudi lakota.

Turčija brez kave

Turški listi pišejo, da je nastopila v Turčiji kriza kave, ki celo presega podobno krizo, ki se je pojavila v svetovni vojni. Ta pojav pomeni prelom z najzvestejšimi turškimi tradicijami. V Smirni je takšno pomanjkanje kave, da je morala oblast racionalizirati uživanje in izdaja nakaznice za kavo, ki se izroče v roke vsakemu družinskemu poglavarju posebej.

Poroka slepega pianista

Pri nedavnih Chopinovih tekmah v Varšavi se je poleg nekakega ruskega emigranta posebno odlikoval slepi madžarski pianist Imre Ungar, ki je bil na podlagi znanja, ki ga je pokazal pri Chopinovi tekmli, angažiran za 40 koncertov na Poljskem. Zdal poročajo iz Varšave, da se je Ungar oženil z madžarsko pianistko Heleno Langer, ki je nekaj let stara od njega.

Afrška moda

Med črnkami afriškega plemena Zulu je začela v zadnjem času slaviti moda pravcate trumfe. Ženske spreminjajo svoje nazore o modi prav tako naglo kakor v civilizaciji. Steklene bisere Zulovke odklanjajo. Zdal jih zanimajo samo podveze. Ogromni zaboji steklenih biserov, ki so jih črnici prej sprejemali za zlato, so romali nazaj v skladišča južnoafriških carinarnic, kjer čakajo, da se moda zopet izpremeni ali pa da jih uničijo, ker jih ne bodo mogli razpečati.

Popularni zvezdnik

Med obiskovalci angleških kinematografov se je vršilo glasovanje za najpopularnejšega filmskega igralca. Po štirikratnem glasovanju je dobil največ glasov Ronald Colman.

Dihalne vaje otrok

Zdravnik dr. Otmar v Haarlemu je prišel na originalno misel, da si otroci lahko izboljšajo pljuča z dihalnimi vajami, če spuščajo mehurčke iz milnice. Dal je napraviti za otroke posebne cevke, katere pomaka deca v milnico in piha mehurčke, da postanejo čm večji. Te vrste dihalne vaje so za otroke zabavne, obenem pa tudi zelo uspešne.

Krvnik in konjederec

Iz Stolnega Belgrada prihaja vest, da je madžarska vlada izmed številnih prošnic za službo madžarskega krvnika izbrala podčastnika Dormandija. Ta pa izjavlja, da sprejme službo krvnika samo pod pogojem, da mu poverijo tudi službo konjedereca v Budimpešti, kajti dohodki, ki bi jih imel kot krvnik, so tako pišli, da ne bi mogel z njimi izhajati.

Problem za filozofe

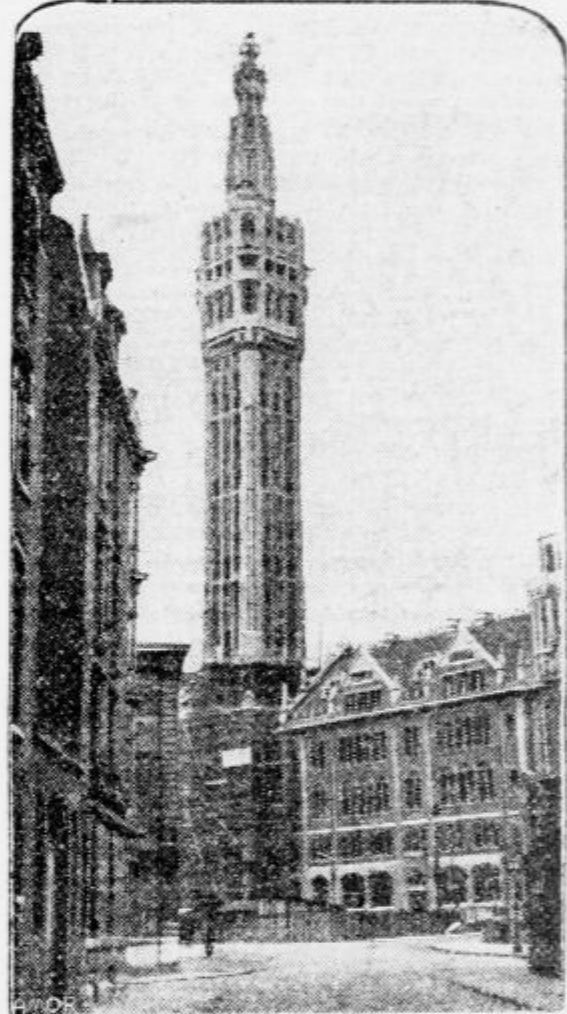
Ce je neki človek zaradi pomanjkanja sklenil samomor s svetilnim ploim in je vtaknil cev že v usta, pa ugotovi, da mu je plinarna zaprla vod — ali je to smola ali sreča?

Čudakova oporoka

Neki milijonar in čudak, ki je umrl v Firenzi, je zapustil svojevrstno oporoko. Smrt ga je pobrala v 86. letu. Svoje premoženje, vredno 10 milijonov lir, je zapustil firenški občini. Polovico te vsote se mora porabiti za zgradbo zavetišča za slabotno deca, dočim naj služi druga polovica za vzdrževanje zavoda. Če bi pa ostala od desetmilijonskega premoženja samo ena lira, izgubi mesto pravico do zapuščine.

Vzrok te določbe je čisto svojevrsten. Pokojni milijonar je pred leti, ko mu je bilo 50 let, vzel za ženo neko tridesetletno žensko, ki pa jo je bil zapustil že dva meseca po poroki. 1922 si je bil pridobil reško meščanstvo in se je dal pod D' Annunzijevo vlado ločiti od žene. To ločitev je pozneje potrdila italijanska vlada. Ločena žena si sicer ne lasti pravice do celotne zapuščine, zahteva pa odločno delež, ki ji pripada kot nekdanji milijonarjevi družici. Zato bo spor za tisto morebiti preostalo lro zelo važen, kajti od njegovega izida zavisí usoda desetmilijonskega volila.

Najvišji stolp v Franciji

107 m visoki stolp v Lilleu

Dunikovski bo izpuščen

Poljski inženjer Dunikovski, ki so ga pariške oblasti zaprle zaradi njegovih manipulacij dozevnega pridobivanja zlata, bo v kratkem izpuščen iz zapor. Francoski in angleški bankirji, ki so ga tožili, bodo umaknili tožbo, nakar se bo Dunikovski preselil v London in tam nadaljeval svoje poskuse.

KARIKATURA

Borba za oblast na Pruskem (K nedeljskim deželnozborskim volitvam)

Braun

ministrski predsednik (socialni demokrat)

Vsak dan ena

Ona: »Vi imate slab značaj! Če bi bili moč mož, bi vam ponudila strupa!«
On: »Če bi bili vi moja žena, bi ga izpil!«

Michel Zévaco:

22

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Ni govorila za kralja. Le na glas je mislila. In zdaj, ko ji je srce prekipelo, se je opajala, uspravila, se prepričevala ob zvoku lastnega glasu. Potem se je spet zatopila v sanje. Obraz ji je rdel, oko žarelo, in na njenih česnjevitih ustnih se je igral blažen smehljaj. Kakor bi bila pozabila kralja, ki jo je sanjavo z začudenjem opazoval...

In res je bila v svoji zapuščenosti nedolžnosti čudovito lepa. »To je neumnost,« je naposled vzkliknil Henrik, »marnja, ki nanjo ne smete več misliti.«

Bertille je prebledela, pogledala kralja in zajecjajala:

»Kaj mislite, kralj?«

»Reči vam hočem, da vaše sanje, ki ste jih imeli kot mlado siromakšno dekle, ne smejo ostati iste, ko se bo jutri vse izpremenilo. Posloviti se morate od žalostne preteklosti in usmeriti svoje stremiljenje v višine, kamor vas dvignem.«

Kralj je pričakoval hvaležnosti, toda Bertillin obraz se je razžalostil. Proseče je sklenila roke in vzkliknila:

»Prosim vas, nikar ne mislite name. Višine me ne mikajo. Prepričana sem, da se na dvoru ne bom mogla znajti. Moj sedanjí položaj, ki se vam zdi beden, je zame lep. Preprostost me ne teži. Še več, rada jo imam. Srečna sem in ničesar drugega si ne želim. Le to, da bi zmerom tako ostala.«

Osupel, ves iz ravnotežja, je Henrik premišljal:

»Kaj je temu dekletu?... Ponujam ji bogastvo, ki bi se ga polakormili najboljše, ona pa se boji in obupuje.«

Na glas tega ni povedal. Le z roko je pokazal skromno bomo pohištvo in dejal:

»Poglejte, v kakšni revščini ste! Ponujam vam palačo. Kakor kraljična boste, zapovedovali boste kopici služabnikov, sobaric, hlapcev, pažev, postrežnic, vitezov... Sto tisoč liver rente, naslov markize vam dam, dokler vas ne omožim s kakim princem. Pomislite, kaj vam vse ponujam! Premislite, preden mojo ponudbo odbijete!

Jezno mu je odgovorila:

Nočem ne naslovov, ne rent, ne princev!... Le nekaj bi hotela: ostati kakor sem. Dragulji, ki mi jih je mati zapustila, so majhno premoženje. Saugiško posestvo mi daje na leto dva tisoč liver. Bogata sem, Veličanstvo. Niti zapraviti ne morem vsega, kar doblim. Še siromakom dam večji del onega, kar mi ostane. Ni mi treba premišljati... leta sem premišljala, kaj naj storim, če pride kaj takega, kar se je danes zgodilo. Od srca vas prosim, pozabite me in me pustite takšno, kakršna sem. Do smrti vam ostanem hvaležna, če mi izpolnite to prošnjo.«

»Bogme, ali ste znoreli? In vse zaradi pustolovca, ki ste ga slučajno srečali!«

Dekle se je vzravvalo. Njen dražestni obraz je postal odločen, skoraj trd, ko je hladno odvrnila:

»Dovolila sem si vprašati kralja, kaj misli s človekom, ki ga je imenoval pustolovca.«

Čez Henrikov obraz je šinil hudomušen nasmešek. Brez dvoma se je bil že odločil.

»Ali ne veste, kaj je zagrešil?« jo je malomarno vprašal in ji pogledal v obraz.

»Da, pravijo, da je zagrešil razžalitev veličanstva.«

»Tako je. Za ta zločin bo kaznovan.«

Dekle je prebledelo. Toda njen glas je ostal prav tako hladen. In ko je govorila, se je zdela kralju, da čita v njenih besedah nekaj

kakor grožnje.

»Ali se to ne da preklicati? Ali svoje odločitve ne bi mogli nikakor izpremeniti?«

»Ne!« je mrzlo odvrnil kralj.

In sam pri sebi je dodal:

»Bogme, radoveden sem, kaj bo zdaj!«

Bertille je prebledela. Toda vzlic vsemu je ostala čudno mirna. Vstala je in stopila pred očeta, uprla je vanj svoje oči in dejala z glasom, ki ni več prosil, z glasom, ki je bil otožen, truden, ubit:

»Veličanstvo, hči Blanche Saugiške vas prosi usmiljenja za moža, ki ga ljubi. Hči Blanche Saugiške, ali ste čuli? Bog mi je priča, da vas nisem hotela osramotiti s kopanjem po preteklosti in dotikanjem sedanosti...«

»Kam merite?« je vznemirjeno vprašal Henrik.

»Sami dobro veste... Če bi šlo zame, bi se usmrtila... verjemite mi. Toda v nevarnosti je mož, ki ga ljubim!... Zato bom govorila. In če vam bo to, kar boste čuli, pognalo od sramu kri v glavo, si sami pripišite krivdo. Veličanstvo. Sami ste tako hoteli!«

»Kakšne velike besede iz majhnih ust,« se je ponorčeval Henrik, ki je jel že obžalovati svojo radovednost.

Jezna, da jo je prekinil, je Bertille novič začela:

»Šestnajst let je že tega, kar se je nekdo, ker je nosil kraljevski naslov in se preveč napil, nekoga pomladanskega večera, nocojšnjemu podobnega, priplazil k mlademu, nedolžnemu dekletu. Tega človeka morate poznati: vi sami ste bili, Veličanstvo. Mlado dekle je bila moja mati... Zapomnite si, da pripovedujem le dejstva, ne da bi jih pojasmjevala. Vam, ki nočete odpustiti možu, ki je križal svoj rapir z vašim mečem, kakor da ne bi bil rapir poštenega plemiča vreden meča kralja, ki je storil to, kar ste vi storili, — v a m pripovedujem jaz, hči žrtve, ki sem sama žrtev. Ne mislim iskati besed, ki jih je zaslužil tak kralj in njegovo spremstvo.«

Sokolska zborovanja v Beogradu

Sokolstvo — važen prosvetni faktor — Podvojitev sokolske armade — Ljubljana najmočnejše sokolsko ognjišče

Posvetovanja zbora župnih prosvetarjev v Beogradu so trajala dva dni in so bili podani prav izčrpní referati o vseh panogah sokolskega prosvetnega dela. Savezni prosvetar br. dr. Vi. Belajčić iz Novoga Sada je poročal o delu v preteklem letu. Po vseh župah so se ustanovili prosvetni odseki, sistematično idejno vzgojno delo se je razvilo. Število članstva je silno naraslo, po župah so se vršili tečaji za prosvetne delavce; predavani je bilo 5341 in jim je prisostvovalo 223.458 oseb, pri 14.793 govorih pred vrstami v telodavnici pa je bilo navzočih 381.794 oseb. Največje delavnost so v tem pogledu razvijale župe Maribor, Mostar, Veliki Bečkerek, Osijek in Varaždin. Prosvetni odbor saveza je posvetil veliko pažnjo pripravi članstva za praški zlet.

Točna statistika proslave 1. decembra pokazuje, da so skoraj vsa društva priredila svečane proslave ali javne svečane seje, pri katerih je bilo prisotnih 103.932 oseb. Knjižnice je bilo po župah 13 župnih s skupno 4995 strokovnih in 1163 drugih knjigami ter 399 društvenih knjižnic, ki so imele 16.625 strokovnih in 56.876 zabavnih knjig. Tudi število društvenih čitalnic se je povečalo in ima sedaj 122 edinic svoje čitalnice z velikim številom časopisov in strokovnih revij vseh vrst. Dramatičnih predstav je bilo lani preko 1200, lutkovnih 90, kinopredstav 493 (strokovnih), koncertov 327, društvenih zabav 717, 521 besed, 728 akademij, 23 razstav, 897 poučnih izletov itd. Celokupno je bilo razen predavanj in govorov še 10.140 raznih prosvetnih prireditvev, kar dokazuje, da predstavlja Sokolstvo tudi zelo veliko in važno prosvetno organizacijo v naši domovini.

Zelo važno je bilo zaupno posvetovanje savezne uprave, župnih starost in načelnikov, ki ga je vodil I. namestnik saveznega starešine br. Gangl. Zelo stvarna debata in poročila o položaju po vseh župah, ki so v splošnem pokazala velik razmah sokolske organizacije, so ustvarila tihó zadovoljstvo nad doseženimi rezultati ter pripomogla, da so se razna interna važna organizacijska vprašanja, osobito glede izmenjave gotovih določil zakona o SKJ rešila soglasno ter bila je urejena predložena glavni skupščini v odobritev.

Na plenarnem zborovanju se je zbralo preko 300 delegatov. Predsedoval je I. podstarešina br. Gangl, pomagala sta mu II. in III. podstarešina brata Panković in Križ. Poročila vseh referatov so bila izdana v lični brošuri s 164 stranmi in raznimi prilogi, med njimi tudi malo karto Jugoslavije z zarisanimi banovini in župnimi mejami in središči. Delegati so imeli s tem priložnost, da so se na debato temeljito pripravili že doma in so zato prihranili zborovanju mnogo časa. Z odobravanjem so bili sprejeti referati tajnika, načelnika, načelnice, prosvetnega odbora, organizacijsko-pravnega odbora, narodnoobrazovnega odbora, dalje statistično poročilo, referat o domovih, tisku, o poškodbenem fondu, blaginjsko poročilo in končno veliki referat gospodarskega odbora.

Savezni tajnik br. Ante Brozović je podal splošno sliko dela v našem Sokolstvu, zlasti v centrali, kritično je premočrtil stanje Sokolstva po župah, ki so se večinoma prav lepo razvijale in dosele pravilne rezultate. Savez ima danes blizu 1700 edinic, več ko polovica jih je na deželi, kjer sokolsko delo zelo čvrsto potanja.

O poročilu brata načelnika Bažila in s. načelnice Sklarjeve smo že poročali. Organizacijsko pravni odsek pod vodstvom br. dr. Pavlaša iz Novoga Sada in narodnoobrazovni, ki ga je vodil br. dr. Fux, sta svoji nalogi izvršila v polni meri, kar je zbor delegatov vzel z odobravanjem na znanje. Zanimivo je poročilo saveznega statističnega odbora, ki ga je podal br. Verij Švajcar. Naše Sokolstvo je štelo po podatkih od 1. oktobra 1931 133.089 članstva, 20 tisoč 236 naraščaja in 77.924 dece, skupno torej 240.239 pripadnikov, kar znaša 1,74 odst. vsega prebivalstva Jugoslavije. Dne 1. januarja 1931 je znašalo samo 0,98 odst., kar znači, da se je številčno skoraj podvojilo. Poročilo omenja nato razdelitev po banovinah, kjer navednjo po številu savska banovina z 62,296 pripadniki, po gostoti na dravska, ki ima v razmerju s svojim prebivalstvom 4,5 odst. sokolskih pripadnikov. Savez je imel v preteklem letu 25 žup, društvo je bilo 882, sokolskih čet na 677, skupno 1559 edinic. Do konca 1931 se jih je osnovalo še okrog 60. Napredek je bil zlasti velik pri moškem pripadstvu, ne tako pri ženskem, kjer nekatere župe močno zastajajo, znak, da žensko še nima dovolj izvežbanih voditeljic. Ljubljana šteje največ pripadnikov, 6419 brez okoliških društev, nakar je na vrsti Beograd (4124), Zagreb

(Nadaljevanje sledi.)

TKD Atena. Vse hvalašnice, predvsem gđe. Černe, Brodar, Smucenec, Dora Ida, Malči, Mirti, Vida, Zora in ostale se vabijo na sestanek v petek 22. t. m. ob 18.30 na igrišče Atene. Ako je vreme slabo v Emoni.

SK Zagorje : SK Retje 1 : 3 (0 : 1). Na igrišču prvoimenovanega kluba sta se v nedeljo pomerila rivala na koncu prve svetne tabele. SK Retje je postavil homogeno enajstoročje nasproti domačim, ki trijo na kronični neurejenosti svoje formacije, ki se od tekme do tekme brez smisla menjava, zaradi česar so porazi na dnevnem redu. Zagorjani razpolagajo s fizično izenačenim moštvom. Vsej njihovi igri pa manjka vsakršnega razumevanja za medsebojno podpiranje, manjka jim pregleda, manjka tehniške. Da so se izognili halvesliniji ter vratarja, ki ga samo na prvem голу zadene nekaj krivde. Držal je mestoma nemogoče stvari. Rezultat odgovarja medsebojni moči, čeprav bi morda sodnik g. Zupan, ki je h kljub svoji rigoroznosti izvrstno, znal privedi domaćin še en reguliran gol. V predmetni si je izvojevala rezerva gostov nad rezervo domaćinov zaslužen zmagi 1 : 0. Domač napad je bil zaspan, obramba pa živah, najboljši mož na tem polju mladi Poljšak. Obisk rekordov.

Tekme za podsavezno prvenstvo se bodo nadaljevale prihodnjo nedeljo 24. tega meseca. Kot nasprotnika se srečata v Ljubljani ASK Primorje in celjski Atletiki na primorjanskem igrišču. Za tekno vlada zanimanje med občinstvom, ker so gostje žilavi nasprotniki, ki morejo povzročiti tudi presenečenja.

Službene objave LNP. Danes seja kazenskega odbora LNP ob 19. v Delavski zbornici. Prošnje so g. dr. Buljevič Zvonko, Buljevič Nedeljko, Haasli Viki in Pišek Matija, da se iste udeležijo v svrhu zaslusanja kot priče ob 19.15, ob 19.45 pa igralca Pišek Ivan (ASK Primorje, Ljubljana) in Jakšič Milovan (SK Ilirija, Ljubljana). — Tajnik II.

Jugoslovenska vojska na zletu. Na vsesokolskem zletu v Pragi bo nastopilo 80 gojencev vojne akademije, 80 gojencev podčastniške pešadijske šole in isto toliko gojencev mornariške podčastniške šole. Z njimi pojde na zlet 10 častnikov in 60 mož vojaške gošbe. Naše vojsko 310 udeležencev pojde v Prago po Donavi. Nastop naše vojske bo kakor na zadnjem zletu letos ena najlepše uspešnih zletnih točk. Važe je sestavljen znani sokolski strokovnjak, učitelj telodavbe na pomorski častniški akademiji, br. Ivan Kovač.

Zbor sokolskih urednikov v Pragi bo konec aprila. Tedaj se bodo sestali v sokolskem središču zastopniki vsega sokolskega tiska ČOS, povabljeni so tudi zastopniki ostalih slovanskih sokol, časopisov. Sokolski tisk predstavlja danes med Slovani precejšnjo silo ne samo glede naklade listov, temveč tudi po številu sodelavcev in uplivi, ki ga ima na velike mase sokolskega članstva.

Sokolski Glasnik prinaša v poročilu o glavni skupščini saveza krasen nagovor br. Gangla na zbrane delegate, dalje je članek dr. Bukovskega »Tvrđ ko vzgojitelj, ki je preveden iz češčine, spominski članek, posvečen škofu Juriju Dobrili, razne vesti iz saveza, žup in društev.

Sport

Službeno iz LNP

(S seje p. o. 20. t. m.)

Navzoči gg. rav. Šetina, Novak, Petrič, Berdajs, Acceto, Šetina R., Grošelj, Kovač. V nedeljo 24. t. m. se določijo naslednje prvenstvene tekme: Ljubljana: igrišče Primorja ob 15.30. Primorje : Atletiki, Celje. Dovolj se predtekma, Službujoči odbornik g. Seunig, nadzor nad blaginjo g. rav. Šetina. Primorje mora postaviti osem starejših in vseh mlajših rediteljev. — Za prvenstveni tekmi Jadran : Svoboda II. in Slovan : Ilirija II. se bo igrisče in čas odigranja javilo naknadno. — Maribor: igrisče Zeleznikar ob 16. Zeleznikar : Maribor ob 14.15. Zeleznikar II. : Maribor II. Službujoči odbornik LNP g. Amon. — Celje: igrisče Atletikov ob 15. Celje : Olimp, Službujoči odborniki določi MO — Trbovlje: igrisče Trbovlja ob 16. Retje : Hrastnik. Dovolj se predtekma rezerv. Službujoči odbornik g. Pečar.

Naknadno se odobri prijateljska tekma Disk. Domžale : Reka. Ljubljana dne 17. t. m. v Domžalah. — Ponovno se opozarja na klub, da pravočasno prijavijo vsako tekmo, ker LNP ne bo naknadno istih odobril.

Določijo se termini ljubljanskega drugega razreda: 1. maja: Sparta : Disk v Ljubljani, 5. maja: Disk : Reka v Domžalah, Korotan : Javornik v Ljubljani, 8. maja: Javornik : Reka na Rakeku, Korotan : Disk v Ljubljani, 22. maja: Javornik : Disk na Rakeku, Sparta : Reka, 29. maja: Korotan : Reka, Sparta : Svoboda, Viš : 5. junija: Korotan : Sparta, Svoboda, Viš : Disk v Ljubljani, 12. junija: Svoboda, Viš : Korotan, Sparta : Javornik v Ljubljani, 19. junija: Svoboda, Viš : Javornik v Ljubljani, 26. junija: Reka : Svoboda, Viš.

(Nadaljevanje sledi.)

Iz življenja na deželi

CERKLJE PRI KRANJU so ob lanskih šolskih proslavah dokazale, da znajo ceniti svoje rojake, ki so se z vztrajnimi borbami na prosvetnem torišču uveljavili kot junaki v stremljenju po narodni svobodi. Da današnji rod ne zaostane za plemonitimi burci, skrbje razne prosvetne ustanove, katerim se je postavil na čelo Sokol cerkljanski, ki mu načelujeta ugledna omarčina Robas Jože in Sajovic Franc. Nedeljski prireditve v šolskih prostorih je svedočila, da Cerkljani umevajo svoje vzvišene naloge za povzdigo prosvete, a umevali naj bi jih tudi oni, ki jim je poverjeno zaupanje, da vrše dolžnosti, katere jim nalaga potreba ljudske izobrazbe. Da bo mladi Sokol ponosno razpel svoje peroti, bosta skrbela mlada načelnika učitelj brat Zalohar in s. Grimova ter tajnika Svetlić D. Za prosvetni razmah bo skrbela s Pohova, ki ji bo stal ob strani zbor tamburašev, br. Pavlovec bo brskal za dohodki; stroški se bodo ponujali sami ob sebi. Treba bo le vztrajne volje in samozatejevanja pa bo uspeh zagotovljen. V odboru delujejo še s. Trtnikova, Kern Ivan, Martinjak, Telban in Barle. Vse one, ki žive največ ob modrovanju in načrtih, vabimo, da se pridružijo resnim prosvetnim delavcem, kajti le zdrava duša v zdravem telesu, neomahljivost, pogum in resna volja dajejo pravo močnatost.

L. J. TOMIŠELJ. Huda je danes pot prosvete spričo splošne krize. Zato je prosvetnim delavcem treba danes več poguma kakor kdaj prej. Tak pogum in neuklonljivost vladata še v Sokolskem društvu v Preserju. V nedeljo 10. t. m. nas je obiskala vrta preserska mladina in nam podala na našem sokolskem odru veselolovo »Pregnanji ženine. Ni lahko danes izbraviti ljudem smeh na usta, vendar se je to igralcem posrečilo v polni meri. Preserjani so dobri igralci, imajo siguren nastop in smo mnenja, da nekatere zlasti onemu, ki je imel vlogo pregnanega ženine Banke, Jurist g. Kern tudi kritika na priznanih odrih ne bi mogla prav do živga. Se jih želimo videti na našem odru Torej krepko naprej in kmalu nasvidenje!

ZALOG. Tukajšnja sokolska deca in naraščaj bosta gostovala v nedeljo 24. t. m. ob 16. v Lipovcu mladinsko trodeljanko »Zaklad« v Sokolskem domu pri D. M. v Polju. Vabljeni!

VIŠNJA GORA. V nedeljo 10. t. m. se je vršil pogreb g. Janeza Skufce, posestnika na Sp. Brezovem pri Višnji gori. Pokojnik je bil znan po svoji pridnosti, saj je običajno že odloboval svoje njive, ko je še sem in tja ležal po razorih sneg. Huda bo lezen ga je vrgla na bolniško posteljo, s katere ga je pobrala smrt v najlepši moški dobi, starega šele 46 let. Na posestvu je ostala sedaj samo mlada žena z 9 hčerčicami, katerih najstarejša je izpolnila komaj 12 let. Pokojniku blag spomin! — Starešina tukajšnje finančne kontrole g. Matjašič je bil prestavljen v istem svojstvu v Novo mesto. Do nameščenja novega starejšine vodi posle g. Dežman. — Upokojeni višji sodni oficial g. Zagorec Ivan je prodal svojo hišo v Višnji gori tukajšnjemu župniku g. Vidmarju. — Preteklo

nedeljo popoldne se je vršil v Ivančni gorici letni občni zbor Obrtne zadruge za sodni okraj Višnjo goro. Zboru je prisostvoval kot delegat zveze iz Ljubljane g. Milko Krapeš. — V sredo je umrl na Sp. Brezovem posestniku po domače Svetinjo 4-letni otrok za davico. — Učiteljica g. Minka Koprčeva je bila na lastno prošnjo premeščena na ljudsko šolo poleg Sušaka, kjer deluje njen mož, komponist g. Srečko Koprce. — Nujno potrebno bi bilo, da se zainteresirata višnjegorska občina ali pa cerkveno oblastvo za škaro na severni strani cerkve v mestu. Ta zid je v tako slabem stanju, da je v zgornjem delu že za pol metra nagnjen. Da se prepreči eventualna nesreča, naj se zid popravi, saj bi bili stroški neznatni.

BANJALOKA PRI KOČEVJU. Dne 10. t. m. je priredil na prošnjo tukajšnje šolskega upraviteljstva Higijenski zavod iz Ljubljane v šoli lepo uspešno zdravstveno predavanje. Predaval je direktor Higijenskega zavoda g. dr. Ivo Pirc o higieni in kmetih. Predavanje je pojasnjeval s filmskimi slikami. Domači in okoliščani so napelnili šolsko dvorano do zadnjega kotička. Zelimo, da bi bilo v naši vasi še več takih predavanj. Šolskemu upravitelju gospodu Erzenju čestitamo, da je organiziral tako lepo prireditve.

DOL. TOPLICE. Občinski odbor je imel v nedeljo 3. t. m. sejo na kateri je razmotiral o nakupu hiše, katere naj bi se prezidala v uporabo za občinske potrebe. Občina nujno potrebuje lastno stavbo, v kateri naj bi bilo prostora poleg občinske pisarne in stanovanja za občinske službenice tudi zadostno število stanovanj za učiteljevo, žandarmarjovo, pošto in finančno. Taka stavba bi bila že zaradi stanovanjske krize, ki je na Toplicah še vedno zelo občutna, nujno potrebna, a z nakupom hiše posestnika J. Stravsja bi temu pomankanju ne bilo nič pomagano ter bi imela s tem občina le dvojne stroške. Dobro je, da so občinski možje vendar enkrat prišli na idejo lastne stavbe. Nameravani nakup na bi bil neprimeren tudi zaradi tega, ker hiša že iz higijenskih ozirov ne odgovarja potrebi in zahtevi. Vsekar bi bilo bolje, če si občina preskrbi primerno stavbnišče, na katerem naj bi se zgradila dovolj velika stavba. Proti vodovodni napladi, katero je sklenil odbor pobirati za zdravilišče Toplice, je vložen ugovor, v katerem se zahteva ne krpanje, temveč temeljita poprava vodovoda, kar je tudi še skrajna in nujna potreba. Dolgotrajna zima je delo na polju in po vinogradih onemogočila, sedaj na ko je izginil sneg so vinogradi oživel. Vse je hitelo z obzorem vanj. Tudi delo na ollu je v polnem razmahu.

METLIKA. Ljubljanski akademiki pride 23. t. m. v predavanje o naši univerzi. Predavanje bo ob 15 v osnovni šoli v Metliki. Ker bo predavanje spremljano s skioptičnimi slikami, upamo, da bo odziv zelo velik.

CRNOMELJ. Ljubljanski akademiki pride 23. t. m. ob 20. predavanje o naši univerzi v Lacknerjevi dvorani. Dolžnost vsakega zavednega Slovence naj bo, da se tega predavanja udeleži.

VINICA. Naš Sokol je priredil v nedeljo 10. t. m. svečano akademijo v čast 100letnici Tyrševega rojstva. Svečanost je otvoril br. starosta Rudolf Malič s pozdravom kralju in starešini SKJ, nakar je imel predavanje o osebnosti dr. Tyrša. Pod vodstvom br. načelnika Oskarja Maliča in voditelja br. Kavčiča so nastopili vsi oddelki s prostimi vajami, za katere so bili nagajani z velikim odobravanjem. Po nastopu je imel na zbrano članstvo in občinstvo br. prosvetar Kavčič kratek propagandni govor, nakar je br. starosta zaključil svečanost. Na proslavi je sodeloval sokolski tamburaški zbor, Obisk je bil od strani občinstva prav dober, le žal, da so mnogi članovi ni odzvalo pozivu, da bi bil moralni uspeh še večji! Zdravo!

SEVNICA OB SAVI. Sokol priredi v soboto 23. t. m. ob 20. telodavno akademijo z glasbenimi točkami. Po končanem sporedu prosti zabava. — Kino v Sokolskem domu bo predvajal v nedeljo 24. t. m. popoldne in zvečer krasen film »Na fronti nič novega«. Poleg tega zanimiv kulturni film. — V nedeljo 24. t. m. popoldne bo v šoli ustanovni občni zbor krajevnih organizacij JRKD. Govoril bo ereski poslanec g. Urek.

BREŽICE. V soboto 9. t. m. se je vršil pri nas ustanovni občni zbor krajevnih organizacij JRKD. Ko je narodni poslanec g. Urek Ivan podal izčrpano in zanimivo poročilo o političnem položaju in o delu poslancev in Narodni skupščini in ko je vsestransko obrazložil program JRKD, so bili v odbor izvoljeni: za predsednika dr. Drnovec Janko, za podpredsednika Urek Anton in Volčanšek Ivan, za tajnika Sanein Drago, za blaginjska Slenič Martin, za odbornike pa župan Ivan Igo, dr. Choleva Josip, Vidmar Ivan, Mr. Klavušar Ivo, Holy Josip, Ahlik Rudolf, Pajdaš Gustav ml., vet. nadv. Vizjak Janko, dočim so bili za okoliško kooperirani v odbor: za St. Lenart Setine Jože in Hervol Jože, za Bukošek Setine Jože, za Cudrovec Kržan Franc, za Brezino Jerjav Anton ml. in Drovnik Emerik ter Grabnar Vinko. Posebno okoliča Brežice kaže veliko zanimanje za smotre in delo JRKD. Vsega skupaj je dosedaj pristopilo 346 članov. V zadnjih tednih je poslanec g. Urek Ivan imel v vseh večjih krajih sreza dobro uspeše shode, na katerih so se zborovali enodušno izjavili za pristop v JRKD. Sedaj so v brežiškem srezu krajevnih organizacij večinoma povsod že ustanovljene, tako da se bo v nedeljo 8. maja predvidoma vršila ustanovna sreska skupščina JRKD.

BREGANA. Sokol proslavi 19. junija 10letnico z veliko javno telodavno, združeno v vrtno veselico. Sosedna društva se prosijo, naj na ta dan ne določijo svojih prireditvev. — Avtobus »Tanred« vozi odsej v Zagreb jutraj ob 7.15. Tudi tukajšnja tovarna palice je morala zaradi pomankanja naročil reducirati več delavcev. Most čez Breganico v Breganskem selu še vedno čaka na svojo rešitev. Ker je most na meji med dravsko in savsko banovino, sta potrebna sporazum in pomoč obeh banovin. Dravska banovina je že votirala v to svrhu 100.000 Din.

MAJSPEK. Na prošnjo krajevnega šolskega sveta občine Majšperk za zgradbo vodovoda se je vršil 18. t. m. komisijski ogled na licu mesta. Komisija je odobrila predložene jzi načrte za zgradbo vodovoda od javnega studenca do osnovne šole. Vodovod je bil potreben zaradi tega, ker šola nima zadostne zdrave pitne vode. Vodovodu pa se bodo priključili tudi nekateri občani. Stroški za zgradbo so preračunani na okroglo 30.000 Din.

SLATINA RADENCI. V nedeljo 17. t. m. je gostovala pri nas sokolska četa od Sv. Duha na Stari gori. Upriporila je igro »Trije vaški svetniki. Ploha, ki se je prav pred igro vtila, je bila vzrok, da ni bil obisk ljudstva tako velik, kakor bi bilo pričakovati. Posebno sta ugajala župan z ženo in Jacek, ki je s svojo račko na vodi žel velik aplavz. Tudi pri drugih se je videlo, da so se v redu potrudili. Le krepko naprej po začetni poti!

Ako potrebujete denar

blagovolite se obrniti na trvdko »PREDMETE«, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 15, telefon 2037, ker mi posredujemo nakup in prodajo vsakovrstnih rabljenih ter novih predmetov. 4838

TONE MALGAJ

družba z o. z., stavbeni pohištveni pleskar in ličar, sobe in črksilkar, LJUBLJANA, KOLODOVSKA UL. 6. Predno oddaste soboslikarska, pleskarska dela, zahtevajte našo ponudbo. Najmodernejši soboslikarski vzorci so vedno na razpolago. Solidna in točna izvršitev z večletno garancijo. 177

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za tisk ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kame«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Poseste«, »Lokal«, »Stanovalni oddas«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrti in Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zasluge«, če se z oglašom nudi zasluge, oziroma, če se išče poenika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluge ali službe, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za tisk ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglaševalci značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za tisk ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obnemem z naročilom.

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (3)

Trg. pomočnik (ka) zmožno samostojno voditi majhno trgovino mešanega blaga »Koske v Kranju«, s kavejo, sprejemati poročila, ali odjemalno govoriti v najem. Franc Majdič, Kranj. 10915-1

Brivskega

pomočnika starejšega dobrega delavca sprejemati. Le dobro izurjeni naj pošljejo svoje podatke s sliko na oglasni oddelček »Jutra«. 14911-1

Učiteljico

sprejemati v pomoč za splošni, v Ljubljani, Celovcu, ali v katerikoli drugi mestu, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Učiteljica«. 14887-1

Prodajalka

vsakdanje in »specijalne« stvari, v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Prodajalka«. 14871-1

Višji natakar

sprejemati v restoranih, v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Višji natakar«. 14895-1

Pletiljo

izurjeno na intenzivnem stroju za kopanje kostume, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Pletiljo«. 14897-1

Trg. vajenca

izurjen, ki ima nekoliko »šol«, v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Trg. vajenca«. 14891-1

Frizerko

možno mod sprejeto, v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Frizerko«. 14891-1

Tehnični pokrovnice

se prodajo v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Tehnični pokrovnice«. 14891-1

Dekle

pridno in pošteno, ki bi pomagala v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Dekle«. 14891-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (3)

Kuharica

pridna in varčna gospodinja, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Kuharica«. 14915-2

Pletilja

z dobrih strojev, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Pletilja«. 14832-2

Dekle

zdrava in simpatična, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Dekle«. 14915-2

Absolventinja

mešanske kate, z malo izurjenostjo, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Absolventinja«. 14915-2

Tarzan, kralj džungle

Edgar Rice Burroughs, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Tarzan, kralj džungle«. 14915-2

Prodajalka

zmožno samostojno voditi majhno trgovino mešanega blaga »Koske v Kranju«, s kavejo, sprejemati poročila, ali odjemalno govoriti v najem. Franc Majdič, Kranj. 10915-1

Brivskega

pomočnika starejšega dobrega delavca sprejemati. Le dobro izurjeni naj pošljejo svoje podatke s sliko na oglasni oddelček »Jutra«. 14911-1

Učiteljico

sprejemati v pomoč za splošni, v Ljubljani, Celovcu, ali v katerikoli drugi mestu, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Učiteljica«. 14887-1

Prodajalka

vsakdanje in »specijalne« stvari, v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Prodajalka«. 14871-1

Višji natakar

sprejemati v restoranih, v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Višji natakar«. 14895-1

Pletiljo

izurjeno na intenzivnem stroju za kopanje kostume, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Pletiljo«. 14897-1

Trg. vajenca

izurjen, ki ima nekoliko »šol«, v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Trg. vajenca«. 14891-1

Frizerko

možno mod sprejeto, v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Frizerko«. 14891-1

Tehnični pokrovnice

se prodajo v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Tehnični pokrovnice«. 14891-1

Dekle

pridno in pošteno, ki bi pomagala v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Dekle«. 14891-1

Prodajalka

zmožno samostojno voditi majhno trgovino mešanega blaga »Koske v Kranju«, s kavejo, sprejemati poročila, ali odjemalno govoriti v najem. Franc Majdič, Kranj. 10915-1

Gospodična

zmožno samostojno voditi majhno trgovino mešanega blaga »Koske v Kranju«, s kavejo, sprejemati poročila, ali odjemalno govoriti v najem. Franc Majdič, Kranj. 10915-1

Brivskega

pomočnika starejšega dobrega delavca sprejemati. Le dobro izurjeni naj pošljejo svoje podatke s sliko na oglasni oddelček »Jutra«. 14911-1

Učiteljico

sprejemati v pomoč za splošni, v Ljubljani, Celovcu, ali v katerikoli drugi mestu, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Učiteljica«. 14887-1

Prodajalka

vsakdanje in »specijalne« stvari, v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Prodajalka«. 14871-1

Višji natakar

sprejemati v restoranih, v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Višji natakar«. 14895-1

Pletiljo

izurjeno na intenzivnem stroju za kopanje kostume, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Pletiljo«. 14897-1

Trg. vajenca

izurjen, ki ima nekoliko »šol«, v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Trg. vajenca«. 14891-1

Frizerko

možno mod sprejeto, v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Frizerko«. 14891-1

Tehnični pokrovnice

se prodajo v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Tehnični pokrovnice«. 14891-1

Dekle

pridno in pošteno, ki bi pomagala v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Dekle«. 14891-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (3)

Kuharica

pridna in varčna gospodinja, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Kuharica«. 14915-2

Pletilja

z dobrih strojev, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Pletilja«. 14832-2

Dekle

zdrava in simpatična, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Dekle«. 14915-2

Absolventinja

mešanske kate, z malo izurjenostjo, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Absolventinja«. 14915-2

Tarzan, kralj džungle

Edgar Rice Burroughs, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Tarzan, kralj džungle«. 14915-2

Prodajalka

zmožno samostojno voditi majhno trgovino mešanega blaga »Koske v Kranju«, s kavejo, sprejemati poročila, ali odjemalno govoriti v najem. Franc Majdič, Kranj. 10915-1

Brivskega

pomočnika starejšega dobrega delavca sprejemati. Le dobro izurjeni naj pošljejo svoje podatke s sliko na oglasni oddelček »Jutra«. 14911-1

Učiteljico

sprejemati v pomoč za splošni, v Ljubljani, Celovcu, ali v katerikoli drugi mestu, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Učiteljica«. 14887-1

Prodajalka

vsakdanje in »specijalne« stvari, v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Prodajalka«. 14871-1

Višji natakar

sprejemati v restoranih, v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Višji natakar«. 14895-1

Pletiljo

izurjeno na intenzivnem stroju za kopanje kostume, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Pletiljo«. 14897-1

Trg. vajenca

izurjen, ki ima nekoliko »šol«, v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Trg. vajenca«. 14891-1

Frizerko

možno mod sprejeto, v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Frizerko«. 14891-1

Tehnični pokrovnice

se prodajo v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Tehnični pokrovnice«. 14891-1

Dekle

pridno in pošteno, ki bi pomagala v vsaki kraj, Pomočnik s preprosto splošno na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Dekle«. 14891-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (3)

Kuharica

pridna in varčna gospodinja, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Kuharica«. 14915-2

Razno pohištvo

spalna soba, kuhinja in nekaj posode radi odpovedi. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 14914-2

Staro pohištvo

omare, umivalnik, etre, kuhinjsko pohištvo in podobne, čisto, poceni naprave. Oglasi pod sifro »Staro pohištvo«. 14907-6

Jaica za valenje

dvakratnih žrn Minorka, s garancijo po 6 Din, komad nudi hotel Perles, Kočevje. 14903-6

Antikvitete

Empir, baročni Biedermaier slog, radi selitve na novo mesto. Naslov v oglasnem oddelčku »Jutra«. 14903-6

Spalnica

lepa, svetla, široka, s sliko na oglasni oddelček »Jutra«. 14904-6

Najcenejši sesalec prahu

na svetu »Premier-Sole«, s sliko na oglasni oddelček »Jutra«. 14921-2/1a

Orehova jederca

1 kg. nudi Sever & Komp. v Ljubljani. Gospodarska cesta št. 5. 14907-6

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (30)

Posesto

15 minut od mesta, radi smrti po zelo ugodni ceni. Proda J. Ojstršek, Sv. Krištof št. 25 — Laško. 14904-20

Hišo v Celju

cca. 10 minut oddaljeno od kolodvora, ležečo ob glavni cesti, pripravno za obrtniški ali tovarniški obrat, v celju električno za razsvetljavo in pogon ter plinom, a uporabno tudi za stanovanjsko hišo, ceno prodamo. Pisarne prodajo je nasloviti na podružnico »Jutra« v Celju pod sifro »Tovarniški objekt«. 14893-20

Lepo hišo z vrtom

ob glavni cesti, sredi trga, sredi ob Dravi, s tremi lokali in stanovanjem, povsem elektrificirano razsvetljavo, pripravno za vsake trgovine ali obrt, v kateri se sedaj nahaja črna kovačnica, krojaštvo in mesnica z delikates, trgovino, prodajno za 90.000 Din. — Kupec se lahko izpravi, v celju hišo ali zastonj prodajo. Pomočnik na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Lepa hiša«. 14904-20

Dve parceli

v izmeri 6833 in 1392 m² ob Dunajski cesti predk. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 14901-20

Vinograd

v lepini, močnim, zlahka in mladim trsom, v lepi leži, s kletjo in stanovanjem, v izmeri 2 jehov prodajo. Voda z vrha. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 14904-20

Kmečki milin

na stalno vodi, z majhnim posevkom kupim v prometnem kraju. Naslov pove oglasni oddelček »Jutra«. 14903-20

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (12)

Veliko omaro

prilagojeno za shranjevanje, kupim. Pomočnik na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Omaro«. 14908-12

Prehrana

Kdor nudi prehrano plača za vsako besedo 1 Din; kdor išče prehrano pa za besedo 50 par; za dajanje naslova ali sifro 3 Din. (14) Izgledni oglas 1 Din

Otroke

sprejemati v polnem času v vzgojo. Krasje in korze mleko na razpolago, gorški vrta. — Marija Murina, Sv. Križ pri Ljubli. 10929-14

Lokal

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (19)

Pisarniške prostore

nasproti glavni postaji, v vsaki kraj, Pomočnik na oglasni oddelček »Jutra«. 14841-19

Trgovina

z mešanim blagom, dobro vpetljano, v večjem industrijskem kraju napredaj skupno s poslojem in zalogo, event. se tudi odda v najem. Proda Murina, Sv. Križ pri Ljubli. 10929-14

Dekle

zdrava in simpatična, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Dekle«. 14915-2

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (3)

Kuharica

pridna in varčna gospodinja, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Kuharica«. 14915-2

Pletilja

z dobrih strojev, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Pletilja«. 14832-2

Dekle

zdrava in simpatična, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Dekle«. 14915-2

Absolventinja

mešanske kate, z malo izurjenostjo, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Absolventinja«. 14915-2

Tarzan, kralj džungle

Edgar Rice Burroughs, s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Tarzan, kralj džungle«. 14915-2

Prodajalka

zmožno samostojno voditi majhno trgovino mešanega blaga »Koske v Kranju«, s kavejo, sprejemati poročila, ali odjemalno govoriti v najem. Franc Majdič, Kranj. 10915-1

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (16)

Hlode

razlagajo strankam po najnižji ceni parna žaga Lavrenčič & Co., Ljubljana, Vošnjakova ulica št. 16. 15019-15

Stanovanje

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (31)

Dvosob. stanovanje

s kabinetom in vsem kom. in pos. stvarmi, v centru mesta. Pomočnik na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Dvosob. stanovanje«. 14909-20

Stanovanja

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (21-a)

Stanovanje

2 sob in priključni k. mirna stranka za maj. Pomočnik na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Mirna 15«. 14921-2/1a

Trisob. stanovanje

s kabinetom in priključni, v mestu izjemno za 1000—1200 Din. Pomočnik na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Trisob. stanovanje«. 14913-2/1a

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje, kopalnice in pripadajočih priključkov, za mesec maj išče mirna stranka 2 oseb. Pomočnik na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Mirna 15«. 14921-2/1a

Dvosob. stanovanje

18 s. za avst. mirna stranka brez otrok — točna plačila. Pomočnik na oglasni oddelček »Jutra« pod sifro »Centrum ali tramvaj«. 14909-2/1a

Stanovanje</